

Projekt sestavení konsolidované účetní závěrky ve společnosti XY, s. r. o.

Bc. Jana Proskeová

Diplomová práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Proseková**
Osobní číslo: **M12462**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Projekt sestavení konsolidované účetní závěrky ve společnosti XY, s. r. o.**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě kritické literární rešerše zpracujte teoretické poznatky zaměřené na problematiku konsolidované účetní závěrky sestavené podle českých účetních předpisů.

II. Praktická část

- Charakterizujte společnost XY, s. r. o.
- Analyzujte proces zpracování účetních informací použitých pro sestavení konsolidovaných účetních výkazů.
- Sestavte konsolidované účetní výkazy uvedené společnosti.
- Zhodnoťte ekonomické přínosy a rizika projektu a zformulujte závěrečná doporučení.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

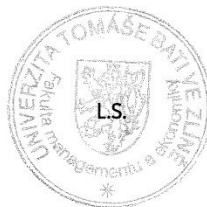
Seznam odborné literatury:

MACKENZIE, Bruce. Interpretation and application of International financial reporting standards. Hoboken: Wiley, 2011, 1114 s. ISBN 978-0-470-55442-5.
MÜLLEROVÁ, Libuše. Účetní předpisy pro podnikatele: (zákon o účetnictví, prováděcí vyhláška k zákonu, České účetní standardy): komentář. 3., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2009, 587 s. ISBN 978-80-7357-435-2.
SEDLÁČEK, Jaroslav. Účetnictví akvizicí, fúzí a konsolidací. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 142 s. ISBN 8021034890.
SKÁLOVÁ, Jana a Pěva POKORNÁ. Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.
WILD, John J., Ken W. SHAW a Barbara CHIAPPETTA. Fundamental accounting principles. 21st ed. New York, NY: McGraw-Hill/Irwin, c2013, 1078 s. ISBN 978-0-07-802558-7.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Karel Šteker, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 22. února 2014
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2014

Ve Zlíně dne 22. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2014

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je sestavení konsolidované účetní závěrky skupiny podniků podle českých právních předpisů. V teoretické části je zpracována kritická literární rešerše se zaměřením na účetní závěrku obecně, konsolidovanou účetní závěrku včetně popsání východisek a metodiky při sestavování konsolidovaných účetních výkazů a porovnání českých předpisů s IFRS v oblasti konsolidace. Teoretické poznatky jsou aplikovány v praktické části na společnosti XY. Nejprve jsou jednotlivé společnosti analyzovány z hlediska finanční výkonnosti a následně je podroben analýze proces zpracování účetních dat. Práce ústí v sestavení konsolidovaných účetních výkazů společnosti XY. Výstupem práce je zhodnocení přínosů, nákladů a rizik projektu konsolidace a formulace závěrečných doporučení.

Klíčová slova: konsolidovaná účetní závěrka, konsolidační celek, konsolidační metody, konsolidační rozdíl, IFRS, vzájemné vztahy, EVA

ABSTRACT

The goal of this Diploma's thesis is to prepare consolidated financial statements according to Czech legislation. In the theoretical part there is a critical literature review focusing on preparing financial statements in general, consolidated financial statements including describing theoretical basis and methodology of preparing consolidated financial statements and comparison of Czech legislation and IFRS. Theoretical knowledge is applied to a XY company in the practical part. Firstly all companies are analyzed in terms of financial performance and then the process of preparing financial information. The thesis results in preparing consolidated financial statements of XY company. The output of this thesis is evaluation of benefits, costs and risks of the consolidation project and final recommendation formulated for company.

Keywords: consolidated financial statements, consolidation group, consolidation methods, consolidation difference, IFRS, relationships, EVA

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala vedoucímu mé diplomové práce Ing. Karlu Štekerovi, Ph.D. za výbornou spolupráci, odborné vedení a cenné rady.

Dále velké dík patří paní Janíčkové ze společnosti XY, která mi ochotně poskytla veškeré informace potřebné pro toto téma.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Každá lidská činnost se nakonec musí nějak projevit v číslech.“

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	13
1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY PRO PODNIKATELE.....	14
1.2 PROCES ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	16
1.2.1 Přípravné práce a účetní uzávěrka.....	16
1.2.2 Sestavení účetní závěrky	18
1.2.3 Následné povinnosti	22
1.3 DRUHY ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	23
1.3.1 Účetní závěrka podle rozsahu	23
1.3.2 Účetní závěrka podle rozvahového dne	24
2 KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	25
2.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA KONSOLIDACE	26
2.2 KONCEPCE KONSOLIDACE ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	26
2.3 POSTUP PŘI KONSOLIDACI	27
2.4 KONSOLIDAČNÍ CELEK	28
2.5 OSVOBOZENÍ OD KONSOLIDACE	29
2.5.1 Osvobození konsolidující účetní jednotky	29
2.5.2 Osvobození pro konsolidované účetní jednotky	29
2.6 KONSOLIDAČNÍ PRAVIDLA.....	29
2.7 SYSTÉMY KONSOLIDACE	30
2.8 KONSOLIDAČNÍ ROZDÍL	30
2.9 METODY KONSOLIDACE	31
2.9.1 Metoda plné konsolidace.....	31
2.9.2 Poměrná metoda konsolidace.....	32
2.9.3 Ekvivalenční metoda konsolidace.....	33
2.9.4 Odložená daň při konsolidaci.....	34
2.10 KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ VÝKAZY	34
2.10.1 Konsolidovaná rozvaha	35
2.10.2 Konsolidovaná výsledovka	35
2.10.3 Příloha ke konsolidované účetní závěre	36
2.10.4 Konsolidovaný přehled o peněžních tocích	36
2.10.5 Konsolidovaný přehled o změnách ve vlastním kapitálu.....	37
2.11 VZÁJEMNÉ VZTAHY	37
3 KONSOLIDACE PODLE IFRS	38
4 ANALÝZA FINANČNÍ VÝKONNOSTI	39
4.1 TRADIČNÍ UKAZATELE.....	39
4.2 MODERNÍ UKAZATEL HODNOCENÍ VÝKONNOSTI PODNIKU - EVA	39
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI	42

5.1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	42
5.2	HLAVNÍ PŘEDMĚT ČINNOSTI	42
5.3	HISTORIE SPOLEČNOSTI	43
5.4	KONCERN PODROBEN JEDNOTNÉMU ŘÍZENÍ	43
5.5	SOUČASNÝ STAV	46
6	PROCES ZPRACOVÁNÍ ÚČETNÍCH INFORMACÍ	47
6.1	ÚČETNICTVÍ	47
6.2	INFORMAČNÍ SYSTÉM	47
6.3	JEDNOTNÁ PRAVIDLA ÚČTOVÁNÍ	48
6.4	ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	50
7	ANALÝZA FINANČNÍ VÝKONNOSTI	51
7.1	TRADIČNÍ UKAZATELE	51
7.2	EVA	54
8	PROJEKT SESTAVENÍ KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	58
8.1	ÚVOD DO PROJEKTU KONSOLIDACE	58
8.2	VYMEZENÍ KONSOLIDAČNÍHO CELKU	59
8.2.1	Konsolidační celek	59
8.2.2	Změny ve složení konsolidačního celku	60
8.3	KONSOLIDAČNÍ SMĚRNICE	60
8.4	TRANSFORMACE ÚDAJŮ Z INDIVIDUÁLNÍCH ÚČETNÍCH ZÁVĚREK	62
8.4.1	Začlenění jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty	62
8.4.2	Výpočet konsolidačního rozdílu a jeho odpis	66
8.4.3	Vyloučení vzájemných vztahů	70
8.5	SHRNUTÍ ÚPRAV INDIVIDUÁLNÍCH POLOŽEK ROZVAHY A VÝKAZU ZISKU A ZTRÁT	78
8.6	KONSOLIDOVANÉ VÝKAZY	84
8.6.1	Konsolidovaná rozvaha	84
8.6.2	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty	85
8.6.3	Příloha ke konsolidované účetní závěrce	85
8.7	ANALÝZA FINANČNÍ VÝKONNOSTI KONSOLIDAČNÍHO CELKU	85
8.8	ČASOVÝ HARMONOGRAM PROJEKTU	87
8.9	EKONOMICKÉ PŘÍNOSY, NÁKLADY A RIZIKA PROJEKTU	88
8.9.1	Ekonomické přínosy	88
8.9.2	Náklady projektu	89
8.9.3	Rizika projektu	90
9	ZÁVĚREČNÁ ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ PRO SPOLEČNOST	92
	ZÁVĚR	95
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	97
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	100
	SEZNAM OBRÁZKŮ	101
	SEZNAM TABULEK	102
	SEZNAM PŘÍLOH	104

ÚVOD

Žijeme v 21. století, o kterém můžeme beze strachu říci, že je přeplněné informacemi. V dnešním globálním světě není problém informace získat či vytvořit, ale z toho obrovského množství dat vybrat si ta správná, nezkrácená. Zkrátka ta, která mají přidanou hodnotu a pomohou uživateli se rozhodnout. To platí pro jakýkoliv svět, nejen pro ten ekonomický vládnoucí číslu.

Zůstaňme ale ve světě čísel. Téměř kdokoli dokáže za pomoci nejrůznějších technik z čísel něco vypočítat. Je ale „něco“ to, co manažeři a ředitelé podniků potřebují? Odpověď závisí na charakteristikách toho „něco“. Oni zejména potřebují informace, které jsou očištěné od různých vlivů a které jasně vypovídají o ekonomické situaci dané společnosti.

A tak se dostáváme ke konsolidaci. Slovo konsolidace pochází z latinských slov – *con*, což znamená dohromady, a *solidus*, tj. pevný. Volně přeloženo tedy znamená upevnění, ustálení, ale také sjednocení závazků v jeden závazek. V současnosti dochází stále častěji k fúzím a akvizicím. Podniky se spojují a upevňují své postavení na trhu. Každá společnost ze skupiny pak sestavuje své výkazy obsahující také výsledky, které vznikly uvnitř skupiny. Jelikož tyto výsledky mohou zkreslit celkové postavení skupiny na trhu, dochází k sestavování konsolidované účetní závěrky, která toto riziko eliminuje.

Cílem této diplomové práce je sestavení konsolidovaných výkazů společnosti XY. Jedná se o společnost, která působí na třech trzích. V roce 2012 se společnost rozhodla sestavit konsolidovanou účetní závěrku dobrovolně, aby doplnila své řízení o konsolidované informace. Ty společnost dále hodlá použít pro hodnocení finanční výkonnosti. Dostáváme se k vedlejšímu cíli diplomové práce, a to ukázat dopady konsolidace do základních ukazatelů analýzy finanční výkonnosti.

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části budou zpracovány literární zdroje věnující se problematice účetní závěrky. Praktická část se plně věnuje společnosti XY a jejím dceřiným společnostem.

V první kapitole se seznámíme s účetní závěrkou jako takovou. Získáme základní povědomí o sestavení účetní závěrky, které je nezbytné pro pochopení procesu sestavení konsolidované účetní závěrky. Dozvíme se, co předchází účetní závěrce, jak je právně upravena, ale také co následuje po sestavení účetní závěrky a jaké druhy účetní závěrky existují. Druhá kapitola se již plně věnuje problematice konsolidace. Od základních koncepcí,

přes postup a metody konsolidace, se dostaneme ke konsolidovaným výkazům. Nebudou opomenuty i specifika konsolidace jako je výpočet konsolidačního rozdílu nebo téma odložené daně při konsolidaci. V předposlední kapitole teoretické části dojde k porovnání českých účetních předpisů, které se věnují konsolidované účetní závěrce, s předpisy podle IFRS. Čtvrtá kapitola představí základní ukazatele analýzy finanční výkonnosti včetně moderního ukazatele ekonomické přidané hodnoty.

Praktická část je tvořena analytickou a projektovou částí. Analytická začíná pátou kapitolou. Ta seznámí čtenáře se společností XY a jejími dcerami. Poté bude analyzován proces zpracování účetních informací. Budou popsány specifika vedení účetnictví ve společnosti XY, používaný systém a proces sestavení účetní závěrky. V následující kapitole dojde k analýze finanční výkonnosti jednotlivých společností. Zhodnotíme vývoj zisku, rentabilitu a zjistíme, zda společnost tvoří ekonomickou přidanou hodnotu. Osmá kapitola tvoří jádro práce - projekt. Teoretické poznatky popsané v teoretické části budou aplikovány na společnost XY a budou sestaveny konsolidované účetní výkazy. Následně bude analyzován dopad konsolidace do ukazatelů finanční výkonnosti. Nezapomeneme zhodnotit přínosy, náklady a rizika projektu. Závěrem budou formulovány doporučení pro společnost a finální hodnocení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Účetní závěrka je výsledkem účetnictví. Pod pojmem účetnictví si představíme uspořádané zápisy o stavu složek majetku podniku, píše Strouhal (2011, s. 12). Dále uvádí, že se jedná o modelové zobrazení skutečnosti. Aby bylo účetnictví správně interpretováno, je potřeba stanovit základní předpoklady, na nichž účetnictví stojí, což je aktuální báze a předpoklad trvání podniku.

Landa (2006, s. 20) přichází s komplexnější charakteristikou účetnictví. Podle něj se jedná o „*proces poznávání, měření, evidence a zprostředkování ekonomických informací umožňujících rozhodování uživatelů*“. Ekonomické informace jsou informace o stavu a pohybu majetku, závazků, vlastního kapitálu a výsledku hospodaření. Představují tedy předmět účetnictví.

Wild (2013, s. 5) mluví o účetnictví jako o „*jazyce byznysu*“, neboť všechny organizace implementují účetní systémy, aby mohly komunikovat data potřebná pro rozhodování. Účetní informace slouží mnoha uživatelům, které můžeme rozdělit do dvou skupin, externí a interní uživatele. Mezi ty externí řadíme akcionáře, věřitelé, vládu, zákazníky, spotřebitelské skupiny a externí auditory. Do interních uživatelů spadají manažeři, zaměstnanci, interní auditoři a controlleři. Základním rozdílem těchto skupin je skutečnost, že externí uživatelé nejsou přímo zapojeni do chodu organizace.

Cílem účetnictví je v maximální možné míře poskytnout odpovědi na otázky uživatelů účetních výkazů. Jedná se o kvalitativní stav, kdy účetní závěrka (účetní výkazy a přidružené dokumenty) podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace podniku.

Jak Landa (2006, s. 20) dodává, úkolem účetnictví není pouze podávat určité informace, ale musí být organizováno tak, aby plnilo určité funkce. Základní a nejdůležitější je funkce informační. Kromě té jde o funkci registrační (vedení soustavných zápisů o podnikových činnostech), funkci důkazní (účetnictví je důkazním prostředkem při vedení sporů), funkci daňovou (účetnictví je základní nástroj pro vyměření daňové povinnosti) a v neposlední řadě jde o nástroj pro řízení podniku jako celku, ale také jeho jednotlivých ekonomických aktivit.

1.1 Právní úprava účetní závěrky pro podnikatele

Účetní závěrka je upravena zákonem o účetnictví č. 536/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, konkrétně části třetí, § 18 – § 23b. Zákon říká, že *„účetní jednotky sestavují v případech stanovených tímto zákonem účetní závěrku. Účetní závěrka je nedílný celek a tvoří ji:*

- a) rozvaha,*
- b) výkaz zisku a ztráty,*
- c) příloha, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v částech uvedených pod body a) a b).*

Účetní závěrka může zahrnovat i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu“.

Müllerová (2009, s. 50) k tomu ustanovení dodává, že sestavení účetní závěrky nemůže být chápáno jako dobrovolná činnost, nýbrž jako povinnost, a to v těch případech, kdy to zákon udává.

Ačkoliv je zákon o účetnictví základní normou pro sestavení účetní závěrky, neobsahuje definici účetní závěrky. Tu nám nabízí např. Sedláček (2004, s. 194), který účetní závěrku vysvětluje následovně:

„Účetní závěrka představuje číselné údaje o stavu a struktuře majetku, závazků a vlastním kapitálu, o struktuře nákladů a výnosu a o dosaženém výsledku hospodaření v předepsaném členění.“

Dušek (2001, s. 49) se přiklání k jednoduché definici podle ISA 200R/34, a to že účetní závěrka je *„strukturovaná reprezentace finančních informací“.*

Ryneš (2013, s. 248) definuje účetní závěrku jako *„klíčový a vrcholový dokument, kterým vrcholí účetní práce v účetní jednotce za celé účetní období.“*

Na základě uvedeného můžeme shrnout a spojit definice do jedné – účetní závěrka je proces sestavení zákonem předepsaných účetních výkazů, které mají poskytnout informace o finanční pozici, finanční výkonnosti a peněžních tocích účetní jednotky.

Kromě zákona o účetnictví se sestavení účetní závěrky věnuje prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb., která vymezuje rozsah a způsob sestavení účetní závěrky, jednotlivé položky účetních výkazů, a to po obsahové, tak i věcné stránce. Určité části jsou upraveny

také českými účetními standardy. Jedná se o standard č. 023 *Přehled o peněžních tocích* a standard č. 020 *Konsolidovaná účetní závěrka*.

Zákon o účetnictví stanovuje minimální požadavky na obsah účetní závěrky (§18, odst. 2):

- jméno a příjmení, obchodní firmu nebo název účetní jednotky,
- identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- právní formu,
- předmět podnikání,
- rozvahový den nebo jiný okamžik, ke kterému se účetní závěrka sestavuje,
- okamžik sestavení účetní závěrky,
- podpisový záznam statutárního orgánu.

Kromě základních právních předpisů, kterými tedy jsou (Strouhal, 2011, s. 12):

- 1) zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- 2) prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb.,
- 3) české účetní standardy pro podnikatele,

tvoří právní rámec účetní závěrky další zákony, mezi které patří zejména (Šteker a Otrusínová, 2013, s. 35):

- zákon o obchodních korporacích a občanský zákoník,
- zákon o přeměnách obchodních společností a družstev,
- zákon o daních z příjmů,
- zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů,
- zákon o dani z přidané hodnoty,
- zákon o spotřebních daních,
- zákon o dani silniční,
- zákon o dani z nemovitých věcí,
- zákoník práce,
- zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- zákon o pojistném na veřejné všeobecné zdravotní pojištění,
- zákon o nemocenském pojištění,

- vnitřní směrnice účetní jednotky.

1.2 Proces účetní závěrky

Sestavení účetní závěrky je komplexní proces, který zahrnuje mnoho úkolů. Ty nelze provést najednou v průběhu uzavírání účetních knih, ale je nutné zařadit do přípravných prací k účetní uzávěrce (Sedláček, 2004, s. 189). Po účetní závěrce následuje sestavení účetní závěrky a vypořádání se s následnými povinnostmi a událostmi po datu účetní závěrky.

1.2.1 Přípravné práce a účetní uzávěrka

Někteří autoři rozlišují mezi přípravnými pracemi, účetní uzávěrkou a účetní závěrkou. Jsou ale i tací, kteří vnímají přípravné práce jako součást účetní uzávěrky.

Mezi přípravné práce např. Sedláček (2004, s. 189) řadí zejména kontrolu převodu zůstatků rozvahových účtů z předcházejícího účetního období, tedy dodržení zásady účetní a bilanční kontinuity. Uzávěrkové operace vysvětluje jako operace související se zaúčtováním účetních případů do období, se kterým věcně a časově souvisí, a celý proces rozděljuje do tří kroků:

- 1) prověrka úplnosti a správnosti účetnictví,
- 2) inventarizace majetku a závazků,
- 3) uzavírání účetních knih.

Fišerová a Fišer (1998, s. 234-240) do přípravných prací zahrnují:

- prověrku vedení analytické evidence,
- inventarizaci,
- organizační opatření pro vyúčtování všech účetních případů týkající se běžného roku před uzavřením účetních knih,
- prověření vybraných hospodářských operací,
- prověření uplatněných oceňovacích metod,
- prověření náležitostí účetních dokladů.

Samotnou účetní uzávěrku pak definují jako uzavření účetních knih, i když dodávají, že i při účetní uzávěrce jako takové je vhodné provést zhodnocení různých hospodářských

skutečností, hospodářské a účetní operace prováděné k 31. 12., a následně uzavření účetních knih.

Dušek (2011, s. 16) říká, že uzávěrka je proces zahrnující následující body:

- kontrola účetnictví daného období, tj. zda je vše zaúčtováno,
- zúčtování speciálních případů k rozvahovému dni,
- zpracování daňového přiznání (vč. daňové optimalizace),
- uzavření účetnictví, tj. uzavření jednotlivých účtů,
- technický převod účetnictví do dalšího období, tj. převod v účetním softwaru,
- vyhotovení závěrky, případně i výroční zprávy,
- ověření auditorem dle zákona nebo dobrovolné,
- schválení závěrky,
- zveřejnění závěrky
- archivace.

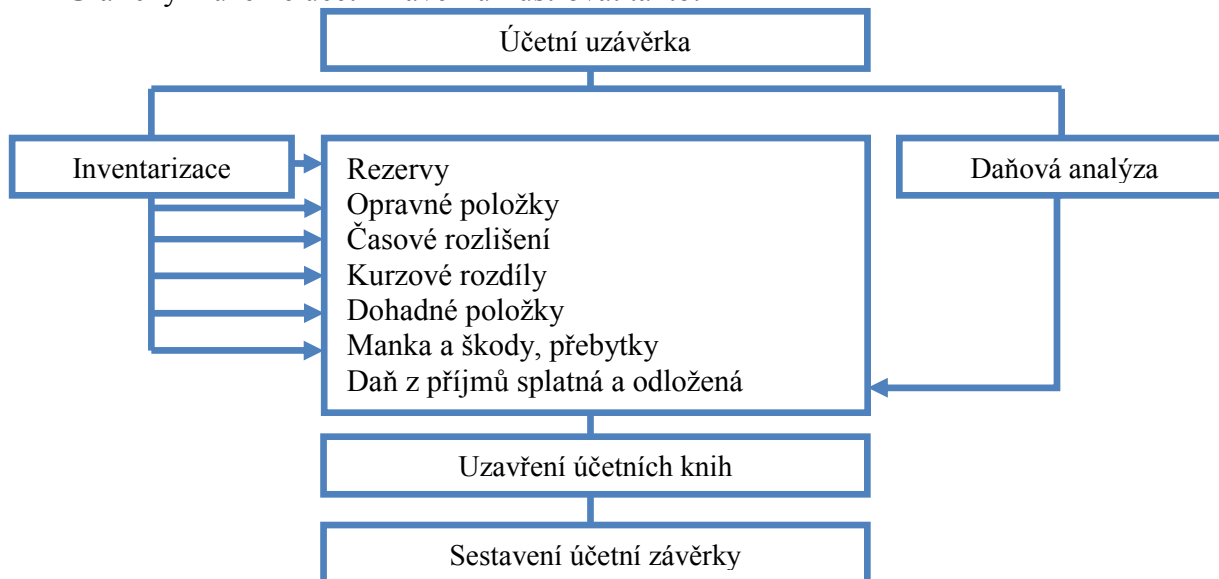
Dušek tedy vnímá účetní uzávěrku jako proces, který začíná v kontrole správnosti a úplnosti účetnictví a nekončí uzavřením knih, ale pokračuje přes sestavení účetní závěrky přes její zveřejnění až k archivaci.

Podle našeho názoru je nejspřávnější a také nejsrozumitelnější popis procesu účetní uzávěrky od Ryneše (2013, s. 245-246). Ten vidí účetní závěrku jako „*sled činností a postupů*“, které prokazují:

- a) správnost a úplnost údajů účetních knih v daném účetním období, tj.
 - časové rozlišení nákladů a výnosů,
 - vyúčtování dohadných položek,
 - vyúčtování opravných položek,
 - rezervy,
 - splatnou a odloženou daň,
 - opravy zůstatků účtů na základě inventarizace,
 - vypořádání peněz na cestě,
 - vnitřní doklady týkající se minulého roku,
- b) uzavření účetních knih – uzavření výsledkových účtů převodem jejich zůstatků na účet 710 *Účet zisků a ztráty* a uzávěrka rozvahových účtů převodem na účet 702 *Konečný účet rozvažný*,

- c) vyúčtování rozdílové položky hospodářského výsledku příslušného účetního období mezi účty 710 a 702.

Graficky můžeme účetní závěrku ilustrovat takto:

Obr. 1 Proces účetní závěrky. In: Ryneš (2013, s. 248)

Dodejme, že Šteker a Otrusinová (2013, s. 227) doplňují uzávěrkové operace o odpisy dlouhodobého majetku, závěrečné operace u zásob a přecenění cenných papírů a podílů.

1.2.2 Sestavení účetní závěrky

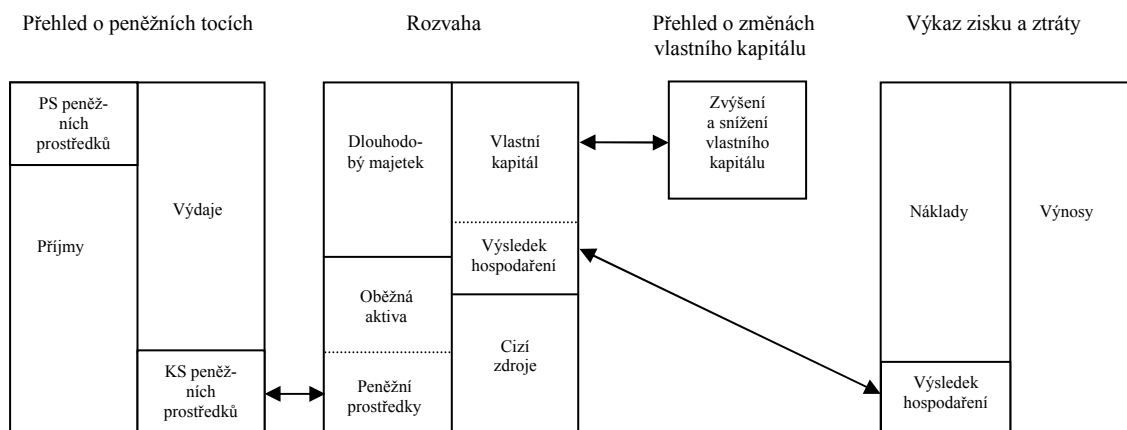
V této části přejdeme k jednotlivým účetním výkazům, které tvoří účetní závěrku. Nejprve si ale řekněme, co musí účetní závěrka splňovat, aby přinášela užitek svým uživatelům.

Účetní závěrka musí naplňovat základní kvalitativní požadavky na informace, jak uvádí Ryneš (2013, s. 249):

- *spolehlivost* – informace poskytnuté v účetní závěrce musí být úplné a včasné z hlediska uživatele výkazů,
- *srovnatelnost* – data v účetní závěrce musí být vykázána, sestaveny a zveřejněny tak, aby bylo možné je srovnat s předchozími účetními obdobími,
- *srozumitelnost* – účetní závěrka musí být sestavena tak, aby si poučený uživatel se znalostmi o používaných účetních metodách mohl vytvořit komplexní představu o celkové situaci účetní jednotky,

- *významnost* – účetní závěrka musí obsahovat všechny významné údaje a souvislosti.

Účetní závěrka je souborem účetních výkazů, tj. rozvahy, výkazu zisků a ztráty a přílohy. Šteker a Otrusinová (2013, s. 237) zdůrazňují, že účetní závěrka se sestavuje v českých korunách a jednotlivé položky se zaokrouhlují na celé tisíce. Ovšem účetní jednotky s výší netto aktiv větší než 10 mld. mohou vykazovat i v celých milionech Kč.

Obr. 2 Provázanost účetních výkazů. In: Šteker a Otrusinová (2013, s. 238)

Rozvaha

Rozvaha je bilančně uspořádaný přehled o stavu majetku (podle likvidnosti) a zdrojích jeho krytí (podle původu kapitálu) k určitému datu (Šteker a Otrusinová 2013, s. 240). Strouhal (2011, s. 115) dodává, že se jedná o statický výkaz, který uživatele informuje zejména o finanční pozici účetní jednotky. Statický znamená, že obsahuje konečné stavy jednotlivých složek aktiv a pasiv k určitému okamžiku.

Sedláček (2005, s. 166) uvádí, že položky aktiv a pasiv jsou uspořádány a označeny způsobem, který definuje vyhláška č. 500/2002 Sb., která také vymezuje obsah některých položek. Dodává, že v rozvaze se dozvídáme nejen konečné stavy, ale také stavy za bezprostředně předcházející účetní období. V běžném období jsou uváděny stavy:

- v brutto hodnotě, tj. neupravené o opravné položky a oprávkky,
- korekce, tj. výše opravných položek a oprávek,
- v netto hodnotě čili snížené o opravné položky a oprávkky.

Výkaz zisků a ztráty

Výkaz zisku a ztráty neboli výsledovku řadíme mezi odvozené účetní výkazy. Jak Šteker a Otrusinová (2013, s. 241) vysvětlují, jedná se o odvozený výkaz, neboť rozvádí položku

uvedenou v rozvaze, a to výsledek hospodaření běžného období. Landa (20016, s. 94) říká, že výsledovka je „*přehled o ziskovosti (rentabilitě) podniku za zvolený časový interval*“, a to porovnáním výnosů dosažených za použití určitých nákladů.

Šteker a Otrusinová (2013, s. 241) popisují výsledovku jako „*přehled o tvorbě výsledku hospodaření v průběhu účetního období*“. Nezáleží přitom, zda vznikají skutečné příjmy nebo výdaje.

Strouhal (2011, s. 117) dodává, že tento výkaz je sestavován vertikálně. Tento způsob odhaluje jednotlivé části hospodářského výsledku, kterými jsou:

- provozní výsledek hospodaření,
- finanční výsledek hospodaření,
- výsledek hospodaření za běžnou činnost (součet provozního a finančního výsledku),
- mimořádný výsledek hospodaření po zdanění,
- výsledek hospodaření za běžné účetní období (součet hospodářského výsledku za běžnou činnost po zdanění a mimořádného výsledku hospodaření po zdanění).

Kromě těchto položek obsahuje výsledovka vyčíslenou obchodní marži a přidanou hodnotu, doplňují Šteker a Otrusinová (2013, s. 241) a upozorňují, že jednotlivé položky jsou prezentovány za běžné a minulé období.

Sedláček (2004, s. 196) se zmiňuje o členění výsledovce, kdy se podnikatelé mohou rozhodnout, zda budou sestavovat výsledovku v druhovém nebo účelovém členění.

Příloha

Nedílnou součástí účetní závěrky je její příloha. Ta obsahuje důležité informace, které blíže rozvádějí jednotlivé položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Požadavky na obsah jsou stanoveny prováděcí vyhláškou č. 500/2002 Sb., v § 39. Příloha slouží pro pochopení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření podniku externími uživateli. Strouhal (2011, s. 118) zdůrazňuje, že v příloze se uvádějí i takové skutečnosti, které mohou vzniknout a u kterých není ještě přesně známá výše, což je rozdíl oproti rozvaze a výsledovce, kde se prezentují skutečnosti jisté nebo vysoce pravděpodobné s kvantifikovatelnou hodnotou.

Sedláček (2005, s. 167) zmiňuje formální stránku přílohy a říká, že uspořádání přílohy je na volbě sestavovatele. Příloha může být vypracována ve formě tabulek a grafů nebo kla-

sickým popisným způsobem. Předkládaná forma musí být ovšem přehledná a srozumitelná pro uživatele.

Příloha nejen rozvádí informace z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, ale podává informace o použitých účetních metodách a zásadách, o propojených osobách, půjčkách a úvěrech a např. údaje o počtu zaměstnanců, a to podle principu významnosti. Ve zkratce se jedná o takové informace, které mají uživateli umožnit hlouběji proniknout do jednotlivých položek účetních výkazů, porozumět jim a vytvořit si dostatečnou informační základu pro rozhodování (Landa, 2006, s. 119).

Šteker a Otrusinová (2013, s. 242) uvádějí, že součástí přílohy jsou i informace o tzv. událostech po rozvahovém dni. To jsou události, které se udály mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení účetní závěrky.

Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích paří mezi další odvozené účetní výkazy. Strouhal (2011, s. 131) uvádí, že úkolem přehledu o peněžních tocích je podat informace o zdrojích finančních prostředků, které účetní jednotka v průběhu účetního období čerpala, a o způsobu jejich použití.

Šteker a Otrusinová (2013, s. 243) definují finanční prostředky jako peněžní prostředky (peníze v hotovosti včetně cenin, peněžní prostředky na bankovních účtech i peníze na cestě) a peněžní ekvivalenty. To je krátkodobý finanční majetek, který můžeme snadno a rychle směnit za předem stanovenou částku peněžních prostředků, přičemž se nepředpokládají významné změny hodnoty v čase.

Landa (2006, s. 118-119) uvádí, že tento přehled rozděluje peněžní toky z činnosti provozní (základní výdělečná činnost), investiční (pořízení a prodej dlouhodobého majetku, činnosti týkající se s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které nelze považovat za provozní činnost) a finanční (činnosti, které mají dopady na velikost a složení vlastního kapitálu nebo dlouhodobých, případně i krátkodobých zdrojů).

Tento výkaz lze sestavit přímou nebo nepřímou metodou. Strouhal (2011, s. 132) říká, že přímá metoda spočívá v sestavení přehledu podle jednotlivých oblastí, které popsal Landa. Zatímco nepřímá metoda je založena na úpravě výsledku hospodaření, kdy vycházíme z poznatku, že každý náklad nemusí být výdajem, výdaj nemusí být nákladem a podobně výnos nemusí být příjmem a naopak (Šteker a Otrusinová, 2013, s. 244).

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu přináší informace o zvýšení či snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu, a to mezi běžným a minulým obdobím. Strouhal (2011, s. 134) dodává, že účetní jednotka musí vyčíslit vyplacené dividendy a zdroje, které byly použity na činnost účetní jednotky.

Šteker a Otrusinová (2013, s. 245-246) strukturují informace do oblastí:

- změn vyplývajících z transakcí s vlastníky,
- změn vyplývajících z ostatních operací (např. z přecenění některých finančních aktiv a závazků, přesuny mezi fondy tvořenými ze zisku apod.).

Dodávají, že konkrétní forma tohoto přehledu není českými předpisy stanovena na rozdíl od rozvahy nebo výsledovky.

1.2.3 Následné povinnosti

Sestavení účetní závěrky povinnosti účetní jednotky nekončí. Účetní jednotky s povinností ověření účetní závěrky auditorem zpracovávají výroční zprávu, která obsahuje finanční a nefinanční informace. Nefinanční informace jsou stanoveny v § 21 zákona o účetnictví a jedná se o (Šteker a Otrusinová, 2013, s. 247):

- zprávu auditora,
- skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni,
- předpokládaný vývoj činnosti,
- aktivity v oblasti výzkumu a vývoje,
- aktivity v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů,
- organizační složky v zahraničí,
- cíle a metody řízení rizik.

Podle zákona o obchodních společnostech a družstvech č. 90/2012 Sb., § 82, odst. 1, musí do 3 měsíců po skončení účetního období sepsat statutární orgán ovládané osoby zprávu o vztazích mezi propojenými osobami.

Účetní jednotky s povinností auditu musí nechat ověřit účetní závěrku, výroční zprávu a případně zprávu o vztazích auditorem.

Poslední povinností je, jak uvádí Strouhal (2011, s. 136), zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy po ověření auditorem a schválení k tomu určeným orgánem ve lhůtě 30 dnů od splnění obou uvedených podmínek, nejpozději ale do konce bezprostředně následujícího účetního období bez ohledu na splnění obou podmínek. Auditované účetní jednotky zveřejňují i zprávu o auditu.

1.3 Druhy účetní závěrky

Účetní závěrku můžeme členit podle dvou hledisek, a to podle rozsahu nebo podle okamžiku sestavení účetní závěrky.

1.3.1 Účetní závěrka podle rozsahu

Jak Sedláček (2004, s. 194) uvádí, podnikatelské účetní jednotky sestavují rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Rozsah účetní závěrky je upraven zákonem o účetnictví v § 18, odst. 3. Ti podnikatelé, kteří mají povinnost ověřit účetní závěrku auditorem, musí předložit účetní závěrku v plném rozsahu. Podmínky pro nutnost ověření účetní závěrky auditorem stanovuje § 20 zákona o účetnictví. Mezi kritéria patří:

- aktiva celkem více než 40 mil. Kč,
- roční úhrn čistého obrátu více než 80 mil. Kč,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců více než 50.

Akciová společnosti musí splnit ke konci rozvahového dne účetního období, za které se účetní závěrka sestavuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, alespoň jedno kritérium. Ostatní obchodní společnosti a družstva musí dosáhnout alespoň dvou kritérií.

Dušek (2011, s. 53) dodává, že plný rozsah je povinný vždy pro akciové společnosti, tzn. i neauditované. Ostatní účetní jednotky (bez povinnosti auditu) sestavují účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu.

Podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., § 3, odst. 7, se při zjednodušeném rozsahu uvádějí v rozvaze a ve výsledovce jen řádky označené velkými písmeny a římskými číslicemi. Příloha musí poskytnout informace podle § 39, odst. 1 až 9.

1.3.2 Účetní závěrka podle rozvahového dne

Podle okamžiku sestavení účetní závěrky, tj. rozvahového dne, rozlišujeme tyto typy (Landa, 2006, s. 95):

- *řádná* – standardní typ sestavovaný k poslednímu dni účetního období,
- *mimořádná* – k jinému než poslednímu dni účetního období, např. den předcházející dni vstupu do likvidace, den předcházející dni prohlášení konkurzu,
- *mezitímní* – specifický typ, při kterém se neuzavírají účetní knihy, pouze se provádí inventarizace pro účely ocenění
- *konsolidovaná* – více v následující kapitole.

2 KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Nutnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku (dále jen „KÚZ“) je spojená s kapitálovým prorůstáním společností a vytváření ekonomických celků, které ovládá jeden vlastník, říká na úvod Sedláček (2004, s. 110). Vysvětluje, že ekonomický celek tvořený skupinou právně samostatných subjektů (účetních jednotek), který můžeme jinými slovy označit za holding nebo koncern, zpracovává KÚZ za celou skupinu, právě jakoby šlo o jeden podnik, přičemž KÚZ není pouhý sumář položek z jednotlivých účetních závěrek, ale je upravena o vzájemné vztahy vyplývající z její majetkové účasti v ostatních společnostech.

Sládková (2009, s. 138) podává definici KÚZ tak, jak je uvedena v zákoně o účetnictví. Pod pojmem KÚZ si tedy představíme *„účetní závěrku skupiny podniků, která slučuje stav majetku a závazků (dluhů) a dosažené výsledky hospodaření konsolidující účetní jednotky s jeho podílovou účastí v ostatních účetních jednotkách případně zahraničních podnicích, které jsou ovládanou, spolu ovládanou nebo řízenou osobou a ve kterých vykonává podstatný vliv“*.

Meritum (2010, s. 623) uvádí, že ovládající neboli mateřská společnost sestavuje KÚZ, aby získala přehled o celkové finanční situaci ekonomické skupiny, tzn. konsolidačního celku. Účetní závěrky jednotlivých společností mají totiž omezenou vypovídající schopnost a je třeba vidět výsledky uceleně za celou skupinu, neboť jednotlivé závěrky jsou ovlivněny ostatními podniky ve skupině.

V úvodu ještě objasníme základní terminologii.

Konsolidující účetní jednotka je obchodní společnost, která je řídicí nebo ovládající osobou, vysvětluje podle § 22, odst. 2 zákona o účetnictví Landa (2006, s. 127). Konsolidující účetní jednotka je v roli mateřského podniku. Harna (2002, s. 17) uvádí, že existují tři stupně závislosti:

- *rozhodující vliv* – mateřský podnik disponuje více než 40 % hlasovacích práv dceřiného podniku,
- *podstatný vliv* – mateřský podnik vlastní min. 20 %, ale ne více než 50 % hlasovacích práv dcery,

- *společný vliv* – společný podnik je ovládán jedním nebo více podniky, a to dohromady, kdy nejsou zahrnovány do konsolidace a nejedná se ani o rozhodující, ani podstatný vliv.

Loja (2002, s. 16) doplňuje, že dceřiným podnikem je podnik, ve kterém jiný podnik vykonává přímý nebo nepřímý rozhodující vliv. Dcera je pak v postavení **konsolidované účetní jednotky**.

2.1 Právní úprava konsolidace

Ryneš (2013, s. 336) přináší přehled základních norem upravujících KÚZ:

- 7. direktiva Rady Evropských společenství obsahující základní principy, neobsahuje však techniky sestavování konsolidovaných závěrek,
- zákon o účetnictví, a to § 22 a § 23a, které vymezují pojem konsolidovaná účetní závěrka a povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku,
- prováděcí vyhláška vydaná v návaznosti na paragrafy zákona o účetnictví, jenž v § 62 - 67 upravuje:
 - postup při zahrnování účetních jednotek do konsolidačního celku,
 - uspořádání, označování a obsahové vymezení položek konsolidované účetní závěrky,
 - Obsahové vymezení přílohy v konsolidované účetní závěrce.,
- český účetní standard č. 020,
- mezinárodní účetní standardy pro mateřské společnosti, které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU.

2.2 Koncepce konsolidace účetních výkazů

V úvodu druhé kapitoly jsme uvedli základní důvody pro sestavování konsolidované účetní závěrky. V této části se účelu sestavení budeme věnovat podrobněji. Existuje mnoho názorů na to, jakou roli a funkci mají zastávat účetní výkazy při vykazování majetkových podílů. Tyto názory se odrazily v řadě koncepcí. Kovanicová (2005, s. 384-385) uvádí dvě koncepce, všeobecně uživatelský přístup a vlastnický přístup.

První jmenovaný, tj. **všeobecný uživatelský přístup** zastává právo různorodých uživatelů na informace o finanční situaci celé skupiny propojených podniků. Tento přístup potla-

čuje aspekt vlastnických podílů a preferuje informace o kapitálově propojených podnicích jako o ekonomickém celku. Proto tento přístup můžeme označit také jako koncepci ekonomické jednotky, který využívá metodu plné konsolidace spočívající v agregaci položek individuálních účetních výkazů podniků spadající do ekonomické skupiny do konsolidovaných účetních výkazů.

Vlastnický přístup upřednostňuje zájem vlastníka znát veškeré informace o finanční pozici podniku, do které vložil své peníze. Vlastník chce především vědět, jak velký podíl získal nabytím majetkového podílu na jejich čistých aktivech v jiné společnosti. Z tohoto přístupu vyplynula metoda ekvivalence, která umožňuje upravovat účetní ocenění majetkového podílu se zapojením změn ve velikosti vlastního kapitálu. Pokud investor zahrne do svých výkazů pouze tu část, kterou v jiném podniku vlastní, tj. poměrnou část aktiv, pasiv, nákladů a výnosů, hovoříme o metodě poměrné konsolidace.

Sedláček (2004, s. 111-112) doplňuje předchozí dvě koncepce o **koncepci mateřského podniku**, která vychází z obou uvedených koncepcí. Zde konsolidovaná účetní závěrka vystupuje jako zvláštní závěrka ekonomické skupiny vedle účetních závěrek právě samostatných podniků. V tomto přístupu se spojuje použití konsolidované účetní závěrky s účetní závěrkou mateřského podniku, ale skupina je chápána v širším kontextu, nejen jako akcionáře mateřského podniku.

2.3 Postup při konsolidaci

Sestavení konsolidované účetní závěrky je proces zahrnující řadu činností a úkolů, které jsou vlastní pouze konsolidované účetní závěrce. Fireš a Harn (1997, s. 202) rozčlenili celý proces do následujících etap:

- 1) vymezení konsolidačního celku, zjištění charakteru a výše uplatňovaných vlivů a rozhodnutí o:
 - zahrnutí či nezahrnutí jednotlivých subjektů do skupiny,
 - zahrnutí v případech, kdy je možné uplatnit výjimky,
 - zjištění plnění kritérií v případě testování povinnosti sestavit konsolidovanou účetní závěrku,
- 2) vydání konsolidačních pravidel upravující účetní metody v rámci skupiny a přetřídění a úpravy individuálních účetních závěrek,

- 3) vyčíslení konsolidačního rozdílu v případě prvního zařazení do konsolidačního celku,
- 4) začlenění složek z jednotlivých účetních závěrek do závěrky mateřského podniku podle ocenění odpovídající zvolené metodě konsolidace a jejich příslušné zařazení do účetních výkazů včetně přenosu zůstatků minulých let,
- 5) vyloučení vzájemných vztahů v rozsahu dle zvolené metody, vypořádání existujících konsolidačních rozdílů včetně jejich odpisu,
- 6) agregace údajů jednotlivých účetních jednotek po úpravách a sestavení konsolidovaných účetních výkazů a přílohy ke KÚZ.

Jednotlivé body budou detailněji popsány v následujících kapitolách.

2.4 Konsolidační celek

Konsolidační celek tvoří podniky, které podléhají konsolidaci, uvádí Sedláček (2004, s. 112). Vymezení konsolidačního celku najdeme v § 22a zákona o účetnictví. Müllerová (2009, s. 71) vysvětluje ustanovení zákona tak, že konsolidační celek představuje skupinu účetních jednotek ovládaných, řízených či přidružených obchodních společností. Konsolidující účetní jednotka má povinnost sestavit KÚZ. Tato povinnost ji odpadá, pokud skupina nepřekročí na základě svých posledních řádných účetních závěrek nebo nedosáhnou minimálně dvou ze tří následujících kritérií:

- aktiva celkem více než 350 mil. Kč,
- roční úhrn čistého obratu více než 700 mil. Kč, tj. výše výnosů snižená o prodejní slevy, dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, vynásobená dvanácti,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců více než 250.

Jak Sládková (2009, s. 140) ale dodává, to neplatí pro banky a účetní jednotky, které provozují pojišťovací činnost nebo zajištění podle zvláštních právních předpisů, dále u účetních jednotek, které jsou emitenty cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů.

2.5 Osvobození od konsolidace

Česká účetní legislativa (dále jen „ČÚL“) dává prostor pro osvobození od sestavování konsolidované účetní závěrky. Osvobození je dvojího typu, a to buď na straně konsolidující účetní jednotky, nebo osvobození na straně konsolidovaných účetních jednotek.

2.5.1 Osvobození konsolidující účetní jednotky

Ryneš (2013, s. 340) zmiňuje, že ČÚL umožňuje osvobození od povinnosti sestavovat KÚZ těm konsolidujícím účetním jednotkám, které jsou současně dceřiným podnikem zahrnutým do konsolidačního celku jiného mateřského podniku. Konsolidující účetní jednotka musí ovšem držet veškeré akcie a podíly, nebo 90 % akcií a podílů a ostatní akcionáři a podílníci schválili, že není nutné sestavovat KÚZ nebo pokud konsolidující účetní jednotka drží méně než 90 % akcií a podílů, ale ostatní akcionáři a podílníci nepožádali nejpozději do 6 měsíců před koncem účetního období o sestavení konsolidované účetní závěrky.

2.5.2 Osvobození pro konsolidované účetní jednotky

Osvobození od zahrnutí do konsolidačního celku zmiňuje Sedláček (2004, s. 112-113). Ten říká, že do konsolidačního celku nemusí být zahrnuty dceřiné nebo přidružené podniky, u kterých podíl na konsolidačním celku je nevýznamný (zejména z pohledu uvedených kritérií), nebo existují dlouhodobá omezení významně bránící konsolidovanému podniku ve výkonu jeho práv ve věci nakládání s majetkem nebo řízení konsolidovaných podniků. Dále pokud by bylo třeba vynaložit nepřiměřené náklady nebo by došlo k prokazatelnému zdržení získání informací nezbytných pro sestavení konsolidované účetní závěrky a jsou-li akcie konsolidované účetní jednotky drženy výhradně za účelem jejich prodeje v bezprostředně následujícím účetním období. Sedláček, na rozdíl od Ryneše, uvádí ještě jeden způsob osvobození, a to pokud jedna nebo více účetních jednotek spadající do konsolidačního celku vykonávají výrazně odlišnou činnost, že by jejich zahrnutím do celku způsobilo porušení věrného a poctivého obrazu KÚZ.

2.6 Konsolidační pravidla

Pro konsolidované účetní jednotky je nezbytné, aby se včas dozvěděli, že jsou součástí konsolidačního celku a že jim vyplývá povinnost zapojit se do sestavení KÚZ. Sládková (2009, s. 142) uvádí, že konsolidované účetní jednotky jsou povinny poskytnout konsolidující účetní jednotce veškeré dokumenty, zejména pak individuální účetní závěrky. Jeli-

kož jednotlivé účetní závěrky mohou být sestaveny na základě různých účetních metod a politik, je třeba vydat dokument – konsolidační pravidla, který účetní metody sjednotí. Konsolidované účetní jednotky jsou povinny předložit konsolidující účetní jednotce požadované dokumenty již upravené podle konsolidačních pravidel.

Sládková i Sedláček (2004, s. 115) se shodují na základním obsahu pravidel, a to:

- způsoby oceňování majetku a závazků,
- požadavky na údaje určené pro konsolidaci, které předkládají konsolidované podniku,
- termíny předkládaných údajů, termíny předložení KÚZ nižších konsolidačních celků a termín sestavení KÚZ za konsolidační celek.

Sedláček dále dodává, že z konsolidačních pravidel by měl vyplynout způsob konsolidace, tj. zda bude použita přímá nebo nepřímá konsolidace (více v kapitole 2.7). Dále by měly obsahovat i požadavky na informace nutné pro zpracování konsolidované výroční zprávy. Sládková (2009, s. 142) zmiňuje problematiku dceřiných podniků mající sídlo v zahraničí a vykazují tedy v cizí měně. Účetní závěrky těchto podniků se přepočítávají kursem platným ke dni, ke kterému je sestavována KÚZ.

2.7 Systémy konsolidace

Konsolidovaná účetní závěrka se sestavuje podle zvolené metody a způsobu. Jak Loja (2002, s. 27) uvádí, rozeznáváme přímý a nepřímý způsob konsolidace, přičemž obě metody by měly přinést stejné výsledky.

Přímá metoda spočívá v konsolidaci všech podniků konsolidačního celku najednou. Nedochozí tedy k sestavování KÚZ za dílčí konsolidační celky.

Nepřímá konsolidace neboli konsolidace po jednotlivých úrovních představuje sestavování KÚZ za nižší celky, které vstupují do celků vyšších.

Když se konsolidující účetní závěrka rozhodne pro určitou metodu, měla by ji používat konzistentně a uvést ji v konsolidačních pravidlech.

2.8 Konsolidační rozdíl

Müllerová (2009, s. 522) vysvětluje, že konsolidační rozdíl vzniká jako rozdíl mezi pořizovací cenou finanční investice, která může představovat rozhodující nebo podstatný po-

díl a odpovídajícím podílu na vlastním kapitálu nebo čistých aktivech ovládané společnosti.

Konsolidační rozdíl se odpisuje 20 let, a to do nákladů nebo do výnosů podle toho, zda se jedná o kladný nebo záporný rozdíl. Pokud byl podíl pořízen za cenu vyšší, než je odpovídající podíl na vlastním kapitálu, jedná se o rozdíl kladný nebo goodwill, který se odpisuje do nákladů. Naopak pokud byla za podíl zaplacená částka nižší, než je hodnota podílu na vlastním kapitálu, vykáže se rozdíl záporný, neboli jak uvádí Loja (2002, s. 63) záporný goodwill, který bude odpisován do výnosů.

2.9 Metody konsolidace

Konsolidující účetní jednotka si volí pro sestavení KÚZ jednu ze tří metod (Sládková, 2009, s. 150):

- plná konsolidace,
- poměrná konsolidace,
- konsolidace ekvivalencí.

Ryneš (2013, s. 343) uvádí, že konsolidující účetní jednotka použije metodu plné konsolidace u dceřiného podniku, u přidruženého podniku použije konsolidaci ekvivalencí a u společného podniku poměrnou metodu.

Základní princip všech metod je vypořádání základní kapitálové vazby nabyté mezi mateřským a dceřiným, přidruženým nebo společným podnikem. To v podstatě znamená nahrazení cenných papírů, akcií nebo podílů, v rozvaze mateřského podniku poměrnou výši vlastního kapitálu těchto společností. Vychází se ze základní rovnice:

$$\text{Vlastní kapitál} = \text{aktiva} - \text{závazky}$$

- plná metoda: $CP = \text{aktiva} - \text{závazky} - \text{menšinový VK}$
- poměrná metoda: $CP = \text{poměrná část aktiv a závazků}$
- ekvivalenční metoda: $CP = \text{procento VK}$

2.9.1 Metoda plné konsolidace

Metoda plné konsolidace vychází z koncepce ekonomické jednotky, říká Sedláček (2004, s. 116). Přináší komplexní pohled na majetek, zdroje a ekonomické výsledky mateřského podniku a všech dceřiných podniků, a to i v případě, kdy vlastnický podíl není 100 %.

Ryneš (2013, s. 343-344) dodává, že uplatňování absolutní kontroly je konáno na základě právní kontroly, tj. držby většiny hlasů, faktickou kontrolou nebo statutární kontrolou. Právě proto se finanční účasti držené matkou v pořizovacích cenách nahrazují veškerými aktivy a závazky dcery, přičemž se vylučuje VK dcery a v KÚZ se zvlášť vykazuje menšinový podíl na VK.

Postup při metodě plné konsolidace (Sládková, 2009, s. 151):

- 1) zahrnutí jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty ovládaných a řízených osob v plné výši po případném přetřídění a úpravě účetních metod do rozvahy a výsledovky konsolidující účetní jednotky,
- 2) vyloučení účetních případů mezi jednotlivými subjekty konsolidačního celku, které vyjadřují vzájemné vztahy,
- 3) vykazání případného konsolidačního rozdílu a jeho odpis,
- 4) rozdělení VK ovládaných a řízených společností a jejich výsledku hospodaření na podíl připadající ovládající a řídicí osobě a podíl menšinových držitelů,
- 5) vyloučení podílových cenných papírů a podílů, jejichž emitentem je ovládaná a řízená osoba a VK této osoby, který se váže k vylučovaným podílovým cenným papírům a podílům,
- 6) vypořádání podílů se zpětnou vazbou,
- 7) sumarizace údajů.

2.9.2 Poměrná metoda konsolidace

Je založena na vlastnické koncepci. Cílem je tedy vyčíslit hodnotu majetku vlastníků mateřské společnosti, udává Sedláček (2004, s. 124). Jednotlivé položky KÚZ jsou navyšovány poměrnou částí aktiv a pasiv, nákladů a výnosů, přidružených společností. Ryneš (2013, s. 344) dodává, že žádný ze společníků nemá rozhodující vliv a metoda vychází tedy z toho, že každý investor má nárok na ideální podíl na aktivech, pasivech a hospodářském výsledku v poměru ke svému podílu na základním kapitálu společného podniku.

Sládková (2009, s. 155) říká, že postup při této metodě je podobný s plnou metodou. Rozdíl je pouze v tom, že se vyloučí a zahrnou jednotlivé položky do konsolidovaných výkazů v poměrné výši odpovídající podílu ovládající a řídicí osoby, která je ovládána ve shodě s ostatními osobami.

2.9.3 Ekvivalenční metoda konsolidace

Ekvivalenční metoda je založena na vlastnické koncepci, která nepřihlíží k podílům vložených do přidružených společností ostatními podílíky, kteří nejsou součástí skupiny, vysvětluje Sedláček (2004, s. 121).

Ryneš (2013, s. 345) uvádí, že tato metoda se používá, když matka má pouze podstatný vliv vůči přidruženému podniku. Mateřský podnik má nárok na odpovídající podíl na hospodářském výsledku a podíl na VK podle procenta své účasti na základním kapitálu. Podle Ryneše se nejedná o plnohodnotnou metodu konsolidace, neboť není založena na agregaci majetkových položek a závazků. Spíše jde o přecenění cenných papírů, jejichž emitentem je přidružený podnik, poměrnou částí VK tohoto podniku a účasti na hospodářském výsledku dosaženém přidruženým podnikem.

Sládková (2009, s. 154-155) uvádí následující **postup**:

- 1) vyloučení podílů z rozvahy uplatňující podstatný vliv a jejich nahrazení samostatnou rozvahovou položkou podílů v ekvivalenci oceněných ve výši podílu na VK konsolidovaného podniku pod podstatným vlivem,
- 2) vypořádání rozdílu mezi oceněním podílů a konsolidační rozvahovou položkou podílu v ekvivalenci vykázáním:
 - poměrné části HV ve výši podílové účasti účetní jednotky uplatňující podstatný vliv v samostatné položce konsolidované výsledovky a rozvahy *Podíl na VH v ekvivalenci*,
 - konsolidačního rezervního fondu,
 - podíl na HV v ekvivalenci se zjistí podle podílové účasti účetní jednotky uplatňující podstatný vliv na konsolidovaný podnik a na základě skutečně dosaženého HV za období konsolidovaného podniku pod podstatným vlivem ode dne akvizice do konce účetního období akvizice. V dalších letech se konsolidovaný HV v ekvivalenci počítá jako součin podílové účasti a HV konsolidovaného podniku pod podstatným vlivem za účetní období,
 - vyloučení prokazatelně zjištěných vzájemných vztahů,
 - vyloučení dividend, resp. podílů na zisku z výkazu zisku a ztráty účetní jednotky uplatňující podstatný vliv a zvýšení o tuto hodnotu položky konsolidovaného rezervního fondu.

2.9.4 Odložená daň při konsolidaci

Při používání ekvivalenční metody konsolidace vznikají přechodné rozdíly plynoucí z ocenění majetkových účastí. Tyto přechodné rozdíly je nutné zohlednit a účtovat o odložené dani. Skálová a Pokorná (2012, s. 87) píší, že odložená daň je nástroje podvojného účetnictví, který zajišťuje zásadu akruálnosti, neboť přiřazuje daňový náklad správnému účetnímu období. Kromě této zásady naplňuje i další, a tak přispívá k věrnému a poctivému zobrazení předmětu účetnictví.

V této práci nás odložená daň zajímá z toho titulu, že české účetní předpisy vyžadují, aby ty účetní jednotky tvořící konsolidační celek a sestavující účetní závěrku v plném rozsahu, účtovaly o odložené dani. Jak Skálová a Pokorná (2012, s. 91) uvádějí, že odložená daň se účtuje na účtu 481 – *Odložený daňový závazek a pohledávka* a dle svého charakteru se vykazuje buď jako dlouhodobá pohledávka, nebo dlouhodobý závazek. Při prvním účtování se souvztažně vykáže rozvahově do VK. V dalších letech se už účtuje výsledkově na účtech skupiny 59 – *Daně z příjmů*.

Odloženou daní z přechodných rozdílů při ocenění majetkových účastí ekvivalencí se zabývala v roce 2006 i Národní účetní rada. Ve svých interpretacích dává návod, zda a kdy se účtuje o odložené dani. Došla k názoru, že o odložené dani bude účtováno pouze tehdy, kdy účetní jednotky dle zákona o daních z příjmu nevyhovují definici dceřiné společnosti. V budoucnu by mělo dojít ke zpětnému odúčtování v návaznosti na výplatu dividend nebo podílu na zisku (kdy zaniká přechodný rozdíl) nebo když účetní jednotka naplní definici dceřiné společnosti.

2.10 Konsolidované účetní výkazy

Müllerová (2009, s. 282-283) uvádí, že obsah KÚZ zahrnuje konsolidovanou rozvahu, konsolidovaný výkaz zisku a ztráty a konsolidovanou přílohu. Podobně jako u individuálních závěrek může příloha obsahovat konsolidovaný přehled o peněžních tocích a konsolidovaný přehled o změnách VK. Účetní jednotka musí zdokumentovat způsob transformace individuálních účetních závěrek konsolidovaných účetních jednotek do KÚZ. Uspořádání a obsahové vymezení jednotlivých položek rozvahy a výsledovky je podobné jako v individuálních účetních závěrkách, musí být ovšem doplněno o položky vyplývající z předepsaných konsolidačních metod.

2.10.1 Konsolidovaná rozvaha

Konsolidovaná rozvaha obsahuje aktiva v ocenění sníženém o opravné položky a oprávk, a to odděleně za běžné a minulé účetní období, uvádí Sládková (2009, s. 142). Müllerová (2009, s. 285) dodává, že obdobně se vykazují i pasiva, zvláště za běžné a minulé účetní období. Tab. 1 přináší přehled položek, o které musí být rozvaha doplněna při použití konkrétní metody.

Tab. 1 Nové položky v konsolidované rozvaze. In: Sedláček (2004)

	Aktiva	Pasiva
Plná konsolidace	✓ aktivní konsolidační rozdíl	✓ pasivní konsolidační rozdíl ✓ menšinový VK: <ul style="list-style-type: none"> • menšinový ZK • menšinové kapitálové fondy • menšinové ziskové fondy a nerozdělený zisk minulých let • menšinový HV běžného období
Poměrná konsolidace	✓ aktivní konsolidační rozdíl ✓ CP a vklady v ekvivalenci	✓ pasivní konsolidační rozdíl ✓ konsolidační rezervní fond
Ekvivalence	✓ aktivní konsolidační rozdíl ✓ CP a vklady v ekvivalenci	✓ pasivní konsolidační rozdíl ✓ konsolidační rezervní fond ✓ podíl na HV v ekvivalenci

2.10.2 Konsolidovaná výsledovka

Müllerová (2009, s. 286) komentuje ustanovení zákona o účetnictví, které říká, že položky nákladů a výnosů se vykazují odděleně za běžné a minulé účetní období. I konsolidovaná výsledovka musí být doplněna o nové položky dle konkrétní metody, jak ukazuje tab. 2.

Tab. 2 Nové položky v konsolidované výsledovce. In: Sedláček (2004)

	Náklady	Výnosy
Plná konsolidace	✓ zúčtování aktivního konsolidačního rozdílu	✓ zúčtování pasivního konsolidačního rozdílu, ✓ menšinové podíly na HV
Poměrná konsolidace	✓ zúčtování aktivního konsolidačního rozdílu	✓ zúčtování pasivního konsolidačního rozdílu
Ekvivalence	✓ zúčtování aktivního konsolidačního rozdílu	✓ zúčtování pasivního konsolidačního rozdílu, ✓ podíl na HV v ekvivalenci

2.10.3 Příloha ke konsolidované účetní závěrce

Příloha ke KÚZ má zejména objasnit postup zahrnování jednotlivých účetních jednotek do konsolidačního celku a použitou metodu konsolidace. Sládková (2009, s. 148-149) doplňuje další informace, které konsolidovaná příloha musí poskytnout počínaje od základních identifikačních údajů, přes výši vyplacených odměn až k způsobu stanovení reálné hodnoty příslušného majetku a závazků. Minimální obsahové požadavky jsou uvedeny v zákoně o účetnictví v § 67, písm. a) až m).

Ačkoliv role přílohy podle ČÚL není tak významná jako v IFRS, je nezbytná pro vytvoření si celistvého názoru na konsolidační celek. Společně s výroční zprávou by měly tvořit informační základ pro uživatele účetních informací.

2.10.4 Konsolidovaný přehled o peněžních tocích

Při sestavování konsolidovaného přehledu o peněžních tocích určí konsolidující účetní jednotka model tohoto výkazu pro všechny konsolidující účetní jednotky stejně. Případné změny v modelu, obsahové náplni ukazatelů a pravidel oproti předcházejícímu období je potřeba okomentovat v příloze, zdůrazňuje Müllerová (2009, s. 533).

Dále uvádějí, že konsolidující účetní jednotka musí prokázat soulad mezi výši peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů ve výkazu o peněžních tocích a mezi náležitými položkami konsolidované rozvahy. Pokud se objeví rozdíly, je nutné je okomentovat a zdůvodnit v příloze.

Přehled o peněžních tocích upravuje samostatný standard, a to *023 Přehled o peněžních tocích*. Ten uvádí příklady řešení tohoto výkazu s tím, že konsolidovaný přehled se může od něho odchýlit v položkách:

- odpisy stálých aktiv a umořování oceňovacího rozdílu k nabytému majetku a goodwillu a odpis konsolidačních rozdílů,
- výnosy z dividend a podílů na zisku,
- peněžní toky z nákupu podniku nebo jeho části,
- vyplacení podílu na VK společníkům mimo konsolidační celek,
- úhrada ztráty mimo konsolidační celek,
- vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně kromě dividend a podílů vyplacených mezi účetními jednotkami konsolidačního celku,

- přijaté dividendy a podíly na zisku od účetních jednotek mimo konsolidační celek,
- rozdíly způsobené dopadem kursových rozdílů na základě zahrnutí konsolidovaných účetních jednotek do konsolidace.

2.10.5 Konsolidovaný přehled o změnách ve vlastním kapitálu

Sládková (2009, s. 149) ve zkratce popisuje náležitosti konsolidovaného přehledu o změnách ve VK. Jednotlivé položky musí navazovat na položky VK konsolidované rozvahy. Forma může být textová nebo může být uspořádán do tabulky.

2.11 Vzájemné vztahy

Vylučování vzájemných vztahů patří mezi technicky náročné činnosti v procesu sestavování KÚZ. Jak Ryneš (2013, s. 346) uvádí, vylučování vzájemných vztahů vyžaduje ČÚL u operací mezi mateřskými a dceřinými, resp. společnými a dceřinými podniky navzájem.

Ryneš dále členění operace z vnitrokonsolidačních vztahů na ty, co mají vliv na HV konsolidačního celku a ty, které tento vliv nemají. U ekvivalenční metody se vylučují pouze operace z prokazatelně zjistitelných vztahů.

Loja (2002, s. 86-90) přináší detailnější přehled:

- 1) vylučování vzájemných vztahů týkající se pouze konsolidované rozvahy:
 - vylučování vzájemných pohledávek a závazků,
 - vylučování CP a vkladů se zpětnou vazbou,
- 2) vylučování vzájemných spotřebovaných dodávek,
- 3) vylučování vzájemných nespotebovaných dodávek:
 - dopad vylučování vztahů s vlivem na VH na menšinové podíly
 - vylučování ztráty,
 - odložená daň z vyloučení vnitroskupinových nerealizovaných zisků a ztrát,
 - dodávka zásob,
 - dodávka dlouhodobého majetku,
- 4) vylučování přijatých a vyplacených dividend.

3 KONSOLIDACE PODLE IFRS

Konsolidovaná účetní závěrka, resp. Konsolidované účetní výkazy jsou upraveny standardem IAS 27, který byl nahrazen standardy *IFRS 10 Konsolidovaná účetní závěrka*, a *IFRS 11 Společná ujednání*, uvádí Hornická a Vašek (2012, s. 9).

První rozdíl uvádí Mackenzie (2011, s. 487). Jak jsme uvedli v předchozích kapitolách, konsolidace v českých podmínkách vychází ze tří koncepcí, na které navazují jednotlivé metody. Konsolidace podle IFRS preferuje koncepci ekonomické jednotky. Tento model považuje všechny poskytovatele vlastního kapitálu za vlastníky konsolidačního celku, i když nejsou akcionáři mateřské společnosti a nemají žádné rozhodovací pravomoci.

Deloitte (© 2010, s. 101) přináší přehled hlavních rozdílů:

- IFRS upravují především konsolidovanou účetní závěrku jako takovou, zatímco ČÚL spíše požaduje sestavení nekonsolidované účetní závěrky,
- povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku v ČÚL je dána dosažením nebo překročením alespoň dvou ze tří kritérií (viz výše),
- rozdílné vymezení konsolidačního celku – podle ČÚL nemusí být zahrnuty účetní jednotky, u kterých existují dlouhodobá omezení bránící ve výkonu práv a v získávání informací nutných pro sestavení konsolidované účetní závěrky,
- konsolidující účetní jednotka, která je tvoří konsolidační celek s jinou konsolidující účetní jednotkou za určitých okolností je osvobozena od povinnosti sestavit konsolidovanou účetní závěrku dle ČÚL,
- podle ČÚL se podíly v ovládaných společnostech vykazují v pořizovací hodnotě nebo ekvivalenční hodnotě, IFRS požadují jen pořizovací hodnotu nebo ocenění jako finanční aktivum podle IAS 38,
- IFRS upravují zvláště konsolidaci jednotek zvláštního určení, ČÚL neobsahují odpovídající ustanovení.

PwC (© 2012, s. 55) doplňuje rozdíly o různé vymezení pojmu *kontrola*. IFRS pod pojmem *kontrola* označují moc ovládat provozní a finanční politiky účetní jednotky. ČÚL pojem *kontrola* přesně nedefinují. Na rozdíl od IFRS ale říká, že kontrola existuje vlastnictvím již 40 % hlasovacích práv.

Dále podle IFRS neexistují výjimky pro malé skupiny nebo pro dceřiné společnosti s jiným druhem podnikání. Nezahrnují se pouze ty účetní jednotky, které jsou nevýznamné.

4 ANALÝZA FINANČNÍ VÝKONNOSTI

V této kapitole budou popsány pouze ty ukazatele, na kterých bude ilustrována finanční výkonnost společností v praktické části.

4.1 Tradiční ukazatele

Mezi tradiční ukazatele patří EBIT (*Earnings Before Interests and Taxes*), ROA (*Return on Assets*) a ROE (*Return on Equity*).

EBIT

EBIT je ukazatel, který měří účetní zisk před úroky a daněmi. Pavelková a Knápková (s. 19, 2012) uvádějí, že se jedná o oblíbený ukazatel na úrovni divizí. Svou pozornost totiž koncentruje na růst tržeb a řízení nákladů. Jelikož není ovlivněn způsobem financování a daněmi, je kritériem provozní výkonnosti.

ROA

ROA neboli rentabilita aktiv je relativní ukazatel, který doplňuje absolutní ukazatel EBIT. Pavelková a Knápková (s. 22, 2012) píší, že se jedná o významný ukazatel měřící výkonnost nebo také produkční sílu podniku. Tento ukazatel informuje o tom, jak efektivně společnost využívá kapitál vložený do majetku podniku. ROA vypočítáme jako:

$$ROA = EBIT / \text{Aktiva} \quad (1)$$

ROE

ROE je druhým ukazatelem z rodiny rentabilit. V tomto případě se jedná o rentabilitu vlastního kapitálu. Tento ukazatel vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého vlastníky. Měří ziskovost z účetní hodnoty vlastního kapitálu a lze jej použít pouze na úrovni celého podniku, dodávají Pavelková a Knápková (s. 23, 2012). Ukazatel ROE by měl dosahovat hodnot nad hodnotou alternativního nákladu na kapitál. Vzorec je následující:

$$ROE = EAT / VK \quad (2)$$

EAT *Earnings After Taxes* (čistý zisk)

4.2 Moderní ukazatel hodnocení výkonnosti podniku - EVA

Pro hodnocení finanční výkonnosti se využívá i moderních ukazatelů, ke kterým patří ukazatel EVA (*Economics Value Added*) neboli ukazatel ekonomické přidané hodnoty. Přístupů, jak vypočítat ukazatel EVA je několik. Jelikož v praktické části se bude vychá-

zet z účetních dat, bude vysvětlen neupravený účetní model, který je také používán Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) ČR.

Pavelková a Knápková (s. 47, 2012) definují ekonomickou přidanou hodnotu jako ekonomický zisk, který podnik získá po úhradě všech nákladů, a to i včetně nákladů na kapitál.

MPO ČR rozděluje podniky do čtyř skupin (Pavelková a Knápková, s. 60, 2012):

1. podniky tvořící ekonomickou přidanou hodnotu,
2. podniky netvořící ekonomickou přidanou hodnotu, ale jejich rentabilita vlastního kapitálu je vyšší než bezriziková sazba,
3. podniky mající kladnou hodnotu rentability vlastního kapitálu, ale ta je nižší než bezriziková sazba,
4. podniky ztrátové s rentabilitou vlastního kapitálu menší než 0.

Pro výpočty v této práci byl použit následující vzorec:

$$EVA = (ROE - r_e) * VK \quad (3)$$

r_e náklady na vlastní kapitál

V tomto modelu porovnáváme rentabilitu vlastního kapitálu s nákladem na něj. Předpokladem tvorby hodnoty je, že ROE je vyšší než r_e .

Pro určení nákladů na vlastní kapitál může být použit model oceňování kapitálových aktiv (CAPM), jehož vzorec je následující (Pavelková a Knápková, s. 163, 2012):

$$r_e = r_f + \beta * (r_m - r_f) \quad (4)$$

r_f bezriziková úroková míra

β koeficient vyjadřující relativní rizikovost určitého podniku ve vztahu k průměrné rizikovosti trhu

$(r_m - r_f)$ riziková prémie kapitálového trhu

Pro výpočet v praktické části je potřeba vypočítat „zadluženou“ betu. Vzorec je následující (Pavelková a Knápková, s. 264, 2012):

$$\beta_Z = \beta_N * (1 + (1 - T) * \frac{CK}{VK}) \quad (5)$$

T daňová sazba

CK cizí kapitál

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

Společnost XY, s. r. o. vznikla 30. června 1992 a její sídlo najdeme v obci vzdálené 14 km od Zlína. Řadí se mezi největší výrobce plastových obalů a kombinovaných obalů v České republice a na Slovensku. V současnosti patří mezi nejvýznamnější zaměstnavatele Zlínského kraje.

5.1 Identifikační údaje

Firma:	XY
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Počet společníků:	2 právnické osoby
Základní kapitál:	399 870 000 Kč
Osoby podílející se na ZK:	99,975 % rakouská společnost 0,025 % švýcarská společnost
Počet zaměstnanců v roce 2012:	361
Roční obrat v roce 2012:	1 496 885 tis. Kč z toho 61,3 % zahraničí a 38,7 % tuzemsko

5.2 Hlavní předmět činnosti

Rozhodující předmět činnosti:	zpracování polymerů, výroba a prodej plastových obalů.
Ostatní předměty činnosti:	zámečnictví, nástrojařství, činnost daňových poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence.

Obr. 3 Příklady plastových obalů. In: Společnost XY, © 2014

5.3 Historie společnosti

Společnost XY je součástí mezinárodního holdingu, který byl založen v roce 1868 a najdeme ho ve více než 100 zemích světa. Tento mezinárodní holding patří k největším výrobcům plastových obalů a technických dílů v Evropě. Výrobky společnosti XY a také nadnárodního holdingu se uplatňují v oblasti balení potravinářských a nepotravinářských produktů. Výrobky z nepotravinářské sekce nacházejí uplatnění v chemickém, kosmetickém a farmaceutickém průmyslu.

V České republice datujeme počátky výroby plastových obalů do roku 1988, ale prvotní kontakt s rakouskou společností byl již v roce 1985. O dva roky později byl založen závod „Plasty“. Důležitý byl rok 1993, kdy společnost XY získává klíčové zákazníky OLMA a Unilever. O rok později dochází k plnému převzatí od rakouské společnosti. V roce 1997 dodává první technické díly. Poslední rok druhého tisíciletí představoval průlom v podobě překročení ročního obrátu ve výši 1 mld. Kč.

První dceru zakládá v roce 2002. V dalším roce činí strategické kroky v oblasti rozšíření svého obchodního vlivu a získává majetkové účasti ve společnostech v Polsku a Maďarsku. V roce 2009 vyčleňuje provoz KAVO II do nové společnosti. V následujícím roce vzniká servisní ekonomická společnost pro společnost XY. Zatím poslední podíl společnost XY nabyla v roce 2012 v nově vzniklé společnosti. (Společnost XY, © 2014)

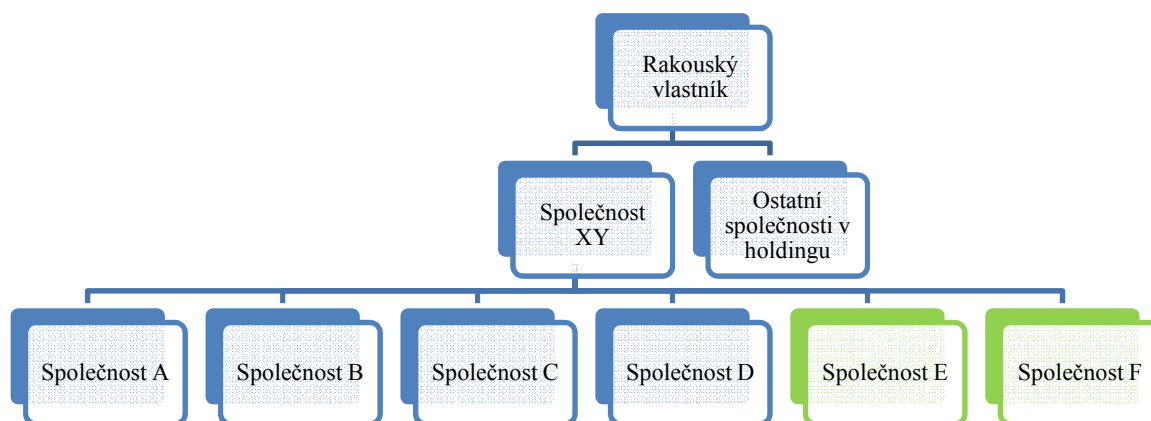
5.4 Koncern podroben jednotnému řízení

V případě společnosti XY je otázka jednotného řízení poměrně jednoduchá. Ačkoliv je mateřskou společností pět společností, hlavní roli při řízení zastává její matka, tj. rakouská společnost. Ta vydává hlavní politiky a podílí se na rozhodování o nejdůležitějších otázkách společností.

Rakouská společnost zásadně ovlivňuje (rozhovor s pí. Janíčkovou, dne 18. 3. 2014):

- podnikatelskou strategii společnosti,
- investice,
- nákup a prodejní strategii.

Obr. 4 znázorňuje vazby mezi jednotlivými společnostmi.

Obr. 4 Organizační schéma koncernu (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY)

Společnost A

Společnost A vznikla v prosinci 2002 společností XY. Výroba ale začíná až v lednu 2004. Jedná se o společnost s ručením omezeným se základním kapitálem 373 900 tis. Kč. Společnost se zabývá výrobou plastových a pryžových výrobků, konkrétně se jedná o plastové obaly pro potravinářský průmysl. Z 90 % dodává svou produkci do zahraničí. (Společnost A, © 2014)

Společnost XY měla v roce 2012 v této společnosti podíl ve výši 59,9 %. Nominální výše podílu je 224 mil. Kč. Zbývající podíl připadá rakouské matce. (Společnost XY, 2012)

Společnost B

Společnost B vznikla v listopadu 2009 jako společnost s ručením omezeným. Na vzniku se s 90 % podílem na základním kapitálu podílela společnost XY. Základní kapitál byl ve výši 200 tis. Kč. Podíl ve výši 10 % získala rakouská matka. Společnost B poskytuje svým zákazníkům outsourcingové služby. Je odborníkem v oblasti provázanosti procesů při vývoji a výrobě produktu. (Společnost B, © 2014)

V roce 2012 společnost XY si držela 90 % podíl s nominální výši 180 tis. Kč. (Společnost XY, 2012)

Společnost C

Společnost C je zahraniční společností se sídlem v Polsku. Vznikla v roce 1997. Právní formou ji můžeme označit za společnost s ručením omezeným se základním kapitálem

26 250 tis. PLN. Rovněž vyrábí plastové obaly pro potravinářský průmysl. Společnost XY drží podíl v této společnosti od roku 2003. (Společnost C, © 2014)

Společnost XY byla v roce 2012 vlastníkem podílu ve výši 62,3 %, což v nominální výši dává 16 355 tis. PLN. (Společnost XY, 2012)

Společnost D

Společnost D je maďarskou společností, která byla založená rakouskou společností v květnu 1997. I tato společnost je společností s ručením omezením se základním kapitálem ve výši 280 100 tis. HUF. Vyrábí plastové kelímky, tuby a lahve pro potravinářský průmysl. Společnost XY vlastní podíl v této společnosti od roku 2003. (Společnost D, © 2014)

Společnost XY měla v roce 2012 podíl ve výši 43,93 %, v nominální výši 123 100 tis. HUF. (Společnost XY, 2012)

Společnost E

Tato společnost s právní formou společnosti s ručením omezením vznikla v listopadu 2010 se základním kapitálem 200 tis. Kč. Společnost E je servisním ekonomickým centrem společnosti XY. V lednu 2012 společnost XY prodala svůj podíl v této společnosti své rakouské matce, která je momentálně 100 % vlastníkem. (Společnost XY, 2012)

Společnost F

Společnost F je mladou společností s ručením omezeným, která vznikla v říjnu 2012. Základní kapitál je ve výši 1 mil. Kč. Tato společnost se zabývá vydavatelskou činností, polygrafickou výrobou a provádí knihařské a kopírovací práce. (Společnost F, 2012)

Společnost XY v roce 2012 vlastnila podíl ve výši 49 %. Nominální výše podílu je 490 tis. Kč. Zbývající část vlastní zahraniční společnost spadající do mezinárodního holdingu vlastněného rakouskou společností. (Společnost XY a Společnost F, 2012)

Rakouská společnost

Společnost XY je vlastněna z 99,975 % rakouskou společností, která začala psát svou historii v roce 1960. V 80. letech minulého století expanduje do České republiky a Maďarska. V současnosti působí v 15 zemích v Evropě a v Mexiku. Za 50 let své existence se stala evropským lídrem ve výrobě plastických a kombinovaných obalů. (Rakouská společnost, © 2014)

5.5 Současný stav

V současné době společnost XY nesestavuje KÚZ podle českých právních předpisů. Využívá možnosti osvobození konsolidující účetní jednotky, kdy je sama v roli dceřiného podniku. Je ovšem zodpovědná za předložení individuálních závěrek svých dceřiných společností a společnosti, která je ze 100 % vlastněná rakouskou matkou, ale sídlí na území České republiky. Kromě účetních závěrek vyplňuje do specializovaného softwaru vzájemné vazby tak, aby rakouská matka byla schopná sestavit KÚZ podle IFRS za celý koncern.

V roce 2012 se společnost XY rozhodla dobrovolně sestavit KÚZ za svou skupinu podle ČÚL. Cílem je nejenom sestavit konsolidované výkazy a získat tak lepší přehled o své rodině, ale také získat poklady nezbytné pro hodnocení výkonnosti skupiny spadající pod společnost XY.

6 PROCES ZPRACOVÁNÍ ÚČETNÍCH INFORMACÍ

Sestavení KÚZ nepředstavuje pouhou sumaci částek jednotlivých položek účetních výkazů. Aby KÚZ byla relevantní, musí obsahovat účetní informace, které jsou vykazovány podle stejných pravidel. Je tedy potřeba proces zpracování účetních informací podrobit analýze.

6.1 Účetnictví

Společnost XY převedla veškerou účetní agendu na svou dceřinou společnost. Ta zajišťuje veškeré účetní služby včetně komunikace s dalšími dcerami v rámci konsolidačního celku a připravuje podklady pro konsolidaci na vyšším stupni koncernu. Tato servisní společnost zaměstnává 12 pracovníků, z toho 6 účetních, 3 mzdové účetní, 2 IT pracovníky a jednatele. Během účetního roku zpracovává účetnictví společnosti XY. Po jeho skončení je zodpovědné za zadání požadovaných účetních informací do specializovaného softwaru, který je propojen se všemi dcerami. Ostatní dcery mají svá účetní oddělení. Po skončení účetního období spolupracuje s externí společností, která převádí individuální účetní závěrky na závěrky podle IFRS.

Při detailnějším pohledu na účetní agendu účetních oddělení jednotlivých společností zjišťujeme, že jsou zodpovědná za komplexní vedení účetnictví. Patří sem sestavení každodenní vedení účetnictví, inventarizace jednotlivých účtů a účetní uzávěrky ústící ve zpracování podnikových výkazů. Kromě účetní agendy se musí vypořádat s daňovými aspekty, především výpočet a administrace daně z přidané hodnoty. Podává také daňová přiznání k silniční dani, dani z nemovitých věcí a dani z příjmů právnických osob. Krom toho komunikují s finančními úřady a připravují podklady pro kontroly.

Jak bylo již zmíněno, účetní tým tvoří také 3 mzdové účetní. Ty jsou zodpovědné za zpracování mezd, odvody sociálního a zdravotního pojištění a správný výpočet dani z příjmů fyzických osob a výplatu čistých mezd. Přihlašují a odhlašují zaměstnance, komunikují se správou sociálního zabezpečení a zdravotními pojišťovnami a evidují mzdové listy.

6.2 Informační systém

Společnost XY využívá pro zpracování účetních informací podnikový informační systém SAP. Nejedná se jen o účetní program, ale obsahuje moduly pro controlling, lidské zdro-

je, plánování výroby a odbytu, materiální management a jakostní management. Komplexnost tohoto podnikového informačního systému umožňuje řízení podniku na všech úrovních a vyhodnocování odchylek.

Program SAP rovněž využívají všechny konsolidované účetní jednotky. Dvě společnosti, které nespádají do konsolidačního celku společnosti XY, ale v následujících dvou letech se připojí, používají účetní programy Profex a Microsoft Dynamics Navision.

6.3 Jednotná pravidla účtování

Jednotná pravidla účtování jsou souborem pravidel, která upravují vykazování majetku a závazků, způsoby oceňování a obecně účetní principy a politiky. Tato pravidla tvoří nezbytný základ pro konsolidaci, neboť zajišťují, že společnosti tvořící konsolidační celek budou vykazovat, oceňovat a účtovat obdobné operace stejně. Nestane se tedy, že by např. jedna konsolidovaná účetní jednotka použila vážený aritmetický průměr pro ocenění zásob a druhá metodu FIFO.

Obecně můžeme říci, že jednotná pravidla účtování přispívají k tomu, že účetní jednotky v konsolidačním celku budou vycházet ze stejných účetních principů a pravidel, což přispívá ke větší srozumitelnosti a transparentnosti KÚZ.

Společnost XY vytvořila následující soubor pravidel, které jsou součástí vnitropodnikové směrnice (Společnost XY, 2012):

- Za dlouhodobý hmotný majetek jsou považovány samostatné movité věci s dobou upotřebitelnosti delší než jeden rok a pořizovací cenou vyšší než 40 000 Kč, budovy a stavby. Samostatné movité věci s pořizovací cenou nižší než 40 000 Kč jsou vykazovány jako dlouhodobý drobný majetek a je odpisován podle stanovených odpisových plánů ve dvou skupinách:
 - vstupní ceny pod 25 000 Kč jen u aut po leasingu 2 roky, soubor nábytku 5 let,
 - vstupní ceny nad 25 000 Kč dle holdingového plánu (dáno konsolidační směrnicí matky).
- Za dlouhodobý nehmotný majetek se považují nehmotné složky podnikání s pořizovací cenou vyšší 60 000 Kč v jednotlivém případě.

- Daňové a účetní odpisy se nerovnají. Účetní odpisy jsou upraveny holdingovým plánem, který určuje dobu odpisování u jednotlivých položek dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.
- Cenné papíry vykazované jako dlouhodobý finanční majetek jsou oceňovány v době nabytí cenou pořízení. Zahraniční majetkové vklady jsou k rozvahovému dni oceňovány reálným kurzem ČNB k 31. 12. a kurzový rozdíl je zúčtován s kapitálovým účtem 414.
- Nakupované zásoby jsou oceněny skutečnými pořizovacími cenami a zahrnují náklady na jejich pořízení včetně nákladu s tím související. Při spotřebě je pro ocenění použita metoda váženého aritmetického průměru. Vlastní a nedokončená výroba se oceňuje skutečnými/předem stanovenými vlastními náklady. Ty zahrnují přímé materiálové a osobní náklady a podíl výrobní režie (správní režie).
- Pohledávky a závazky se účtují v nominální hodnotě. Pohledávky nabyté postoupením se oceňují v ceně pořízení. Ocenění pochybných pohledávek se snižuje pomocí opravných položek na vrub nákladů na jejich realizační hodnotu.
- Přijaté úvěry v zahraniční měně se účtují kurzem přijetí, při splátkách je používán kurz měsíční a vypočítávají kurzové rozdíly k datu přijetí. K rozvahovému dni je použit kurz ČNB k 31. 12. a kurzové rozdíly jsou zúčtovány výsledkově.
- Rezervy se vytvářejí na ztráty a rizika v případech, kdy lze s vysokou pravděpodobností stanovit titul, výši a termín plnění při dodržení věcné a časové souvislosti.
- Základní kapitál se vykazuje ve výši zapsaném v obchodním rejstříku u krajského soudu. Případné zvýšení či snížení základního kapitálu na základě rozhodnutí valné hromady, které nebylo ke dni účetní závěrky zaregistrováno, se vykazuje jako změny základního kapitálu.

Jednotná pravidla účtování dále určují způsob vykazování jednotlivých položek. Pravidla rozlišují skupiny majetku, závazků a vlastního kapitálu, pro které stanovují skupiny označované velkými písmeny a číslicemi tak, aby všechny podniky ve skupině dodržovaly standardizované vykazování položek. Pro samotné účtování je stanovena třímístná analytická evidence.

6.4 Účetní závěrka

Objasněním účetní závěrky jsme se zabývali v teoretické části této práce. Společnost XY a všechny konsolidované účetní jednotky sestavují individuální účetní závěrky k 31. 12. Jejich účetní období, dvanáct po sobě následujících měsíců, je tedy shodné s kalendářním rokem. Společnost XY sestavuje účetní závěrku podle zákona o účetnictví. Pro potřeby své matky (rakouské společnosti) převádí účetní závěrku sestavenou podle ČÚL na závěrku podle IFRS. Na převodu spolupracuje s externí společností. Během účetní období tedy nevede dvojí účetnictví.

Proces účetní závěrky začíná měsíčními uzávěrkami. Prosincová uzávěrka musí být provedena do 10. ledna následujícího účetního období. Poté následuje odsouhlasení vzájemných vztahů ve skupině, tj. odsouhlasení vzájemných pohledávek a závazků, vyplacený dividend a ocenění CP. Nato navazuje sestavení ročních individuálních účetních závěrek a jejich audit. Konsolidační směrnicí je dáno, že vzájemné vztahy pro účely sestavení KÚZ vyššího stupně musí být zadané do specializovaného softwaru matky do 20. února následujícího účetního období.

Jak společnost XY, tak její dcery mají povinnost auditu. Ten vykonává zlínská společnost AUDIT – DANĚ, spol. s r. o. Auditoři pracují na auditu od poloviny ledna. Zpráva s výrokem je vyhotovena do 25. února.

7 ANALÝZA FINANČNÍ VÝKONNOSTI

KÚZ má přiblížit ekonomickým uživatelům ekonomickou a finanční situaci skupiny podniků spadající pod společnost XY. Než ale přejdeme k samotné konsolidaci, zhodnotíme současnou finanční situaci jednotlivých společností.

Vzhledem ke změnám ve vlastnictví podílů ve společnostech E a F, nebudou tyto společnosti zahrnuty do analýzy. Více o změnách v následujících kapitolách.

7.1 Tradiční ukazatele

Pro základní hodnocení finanční situace byly vybrány ukazatele EBIT, ROA a ROE. Jednotlivé ukazatele byly popsány v teoretické části.

Tab. 3 Vývoj EBIT za roky 2010-2012 (vlastní zpracování podle výkazů společností)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
Společnost XY	143 692	95 114	125 042
Společnost A	- 16 828	8 653	13 085
Společnost B	194 421	150 055	80 791
Společnost C	62 953	72 893	95 399
Společnost D	- 9 020	- 15 723	- 567
Σ	375 218	310 992	313 750

Jak tab. 3 a zejména obr. 5 ukazují, v roce 2012 dosáhly kladné hodnoty EBIT čtyři společnosti. U společnosti XY došlo v roce 2011 ke snížení kvůli redukci přidané hodnoty, zvýšeným osobním nákladům a nižšího prodeje dlouhodobého majetku.

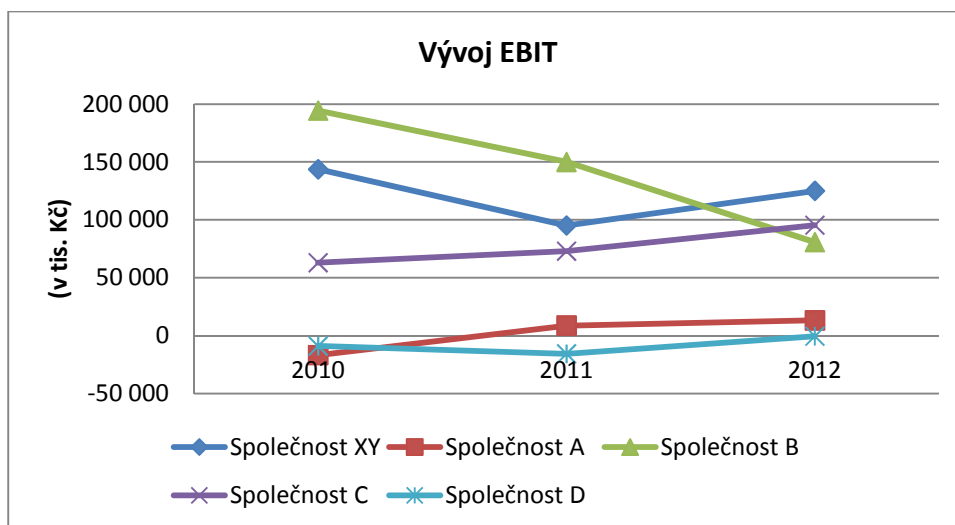
Společnost A se v roce 2011 dostala ze ztráty, protože navýšila tržby a snížila odpisy. V roce 2012 navýšila zisk zejména díky prodejem dlouhodobého majetku.

Společnost B vykazuje kontinuální pokles EBIT. To je dáno zejména poklesem tržeb za prodej služeb a zvyšující se výkonovou spotřebou. V roce 2012 společnost B přestala prodávat dlouhodobý majetek, a proto došlo k opětovnému poklesu.

Opačný vývoj můžeme sledovat u společnosti C. Této společnosti se daří každý rok navyšovat tržby a zároveň prodává nepotřebný dlouhodobý majetek.

Společnost D, která působí na maďarském trhu a je ve všech letech ztrátová, vykázala nejvyšší ztrátu v roce 2011. Důvodem byly zejména vysoké ostatní provozní náklady.

Jejich navýšení způsobila položka provozní manka a škody. Snížení ztráty se v roce 2012 podařilo navýšením tržeb a snížením ostatních provozních nákladů.

Obr. 5 Vývoj ukazatele EBIT v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)

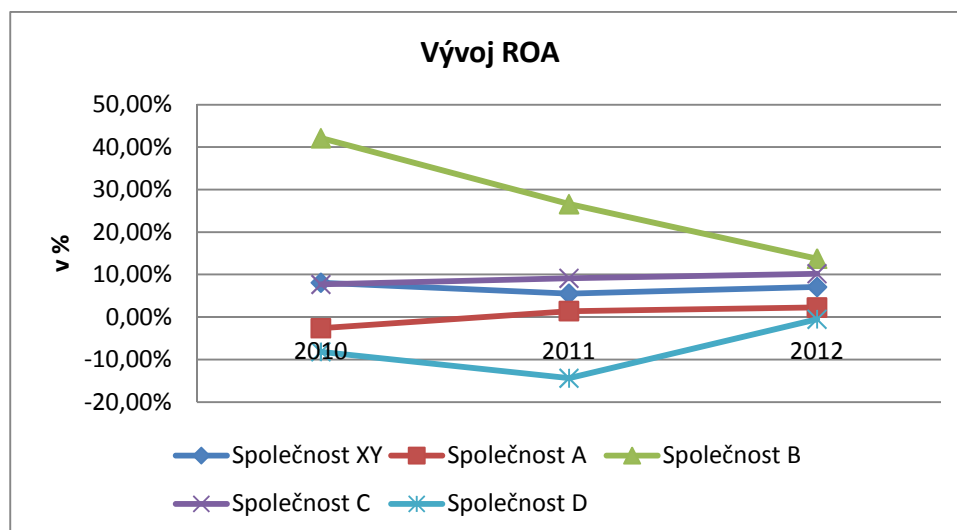
Celkově můžeme říci, že po propadech v roce 2011 společnosti opět pomalu rostou. Nicméně společnosti XY a B nedosahují ani stejných zisků jako v roce 2010.

ROA

Tab. 4 ukazuje vývoj ukazatele ROA u jednotlivých společností. U společnosti XY tento ukazatel kopíruje vývoj ukazatele EBIT. To samé můžeme konstatovat u společnosti A. Za zmínku stojí vysoké hodnoty u společnosti B. To je dáno zejména dosahováním velkých zisků vzhledem k hodnotě aktiv. Jelikož společnost D dosahuje ve všech sledovaných letech záporného EBIT, je i rentabilita vloženého kapitálu záporná, a tedy společnost je pro investory nerentabilní.

Tab. 4 Vývoj ROA v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
Společnost XY	8,10 %	5,51 %	7,08 %
Společnost A	-2,62 %	1,40 %	2,24 %
Společnost B	42,13 %	26,58 %	13,76 %
Společnost C	7,68 %	9,11 %	10,21 %
Společnost D	-8,19 %	-14,40 %	-0,51 %
ROA za skupinu	9,85 %	8,15 %	7,88 %

Obr. 6 Vývoj ukazatele ROA v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)

ROE

Při hodnocení ukazatele rentability vlastního kapitálu docházíme k zajímavému zjištění. Ačkoliv u společnosti A se EBIT pohyboval v letech 2011 a 2012 v plusových hodnotách a ROA byla kladná u EAT je situace odlišná. Kvůli vysokým nákladovým úrokům a zápornému finančnímu výsledku hospodaření se společnost dostává do celkové ztráty, a tak je v oblasti vlastního kapitálu nerentabilní.

Tab. 5 Vývoj ROE v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
Společnost XY	12,56 %	13,12 %	17,16 %
Společnost A	-13,77 %	-5,49 %	-7,80 %
Společnost B	59,19 %	39,07 %	16,47 %
Společnost C	13,87 %	12,06 %	19,77 %
Společnost D	-71,13 %	142,61 %	30,91 %
ROE za skupinu	17,68 %	14,86 %	15,64 %

Druhá situace, která vyžaduje komentář, je u společnosti D. Pozornost upoutá zejména hodnota za rok 2011. Jedná se ale o číslo, které nemůže být bráno v potaz, neboť je výsledkem záporného EAT a také záporného vlastního kapitálu. V roce 2012 se v EAT dostáváme do plusových hodnot. I když se ROA pohybovala těsně v záporných hodnotách, v ROE dosahuje společnost D uspokojivých hodnot.

Společnosti XY, B a C dosahují v oblasti ROE uspokojivých hodnot, ačkoliv nedosahují srovnatelných hodnot s odvětvím (data pro český trh). (MPO, © 2005)

7.2 EVA

Kromě klasických ukazatelů použijeme při hodnocení finanční výkonnosti moderní ukazatel EVA.

Hodnoty ukazatele ROE jsme vypočítali v předchozí kapitole. Výši vlastního kapitálu najdeme v rozvaze jednotlivých společností. Pro přehlednost jej uvádíme v tab. 6.

Tab. 6 Hodnoty VK (vlastní zpracování podle výkazů společností)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
Společnost XY	915 300	919 158	1 020 355
Společnost A	121 647	162 713	150 934
Společnost B	245 451	304 511	334 013
Společnost C	300 058	287 205	350 987
Společnost D	6 053	- 12 932	16 274

Pro určení bezrizikové úrokové míry byla použita výnosnost desetiletých státních dluhopisů. Jelikož se společnost XY pohybuje na třech trzích, bylo nutné zjistit bezrizikovou úrokovou míru pro Česko, Polsko a Maďarsko. Koeficient beta a riziková prémie byla určena na základě údajů uváděných na webových stránkách Damodaran online. V případě rizikové prémie je situace stejná jako u bezrizikové úrokové sazby, tj. je potřeba pracovat s údaji pro Česko, Polsko a Maďarsko. Koeficient beta je stanoven pro jednotlivé oblasti průmyslu, nikoliv země. Postačí tedy jedna hodnota pro všechny země. Tab. 7 přináší přehled vstupních údajů.

Tab. 7 Vstupní data pro výpočet EVA (vlastní zpracování)

	2010	2011	2012
r_f – ČR	1,92 %	3,70 %	3,89 %
r_f – Polsko	6,06 %	5,89 %	3,73 %
r_f – Maďarsko	7,95 %	9,90 %	6,23 %
nezadlužená beta	0,78	0,83	0,84
riziková prémie - ČR	6,28 %	7,28 %	7,08 %
riziková prémie - Polsko	6,50 %	7,50 %	7,30 %
riziková prémie - Maďarsko	8,00 %	9,60 %	9,40 %
daňové sazby	19,00 %	19,00 %	19,00 %

Daňové sazby jsou pro všechny státy v uvedených letech stejné. Bezrizikovou úrokovou míru (desetiletý výnos státních dluhopisů) jsme čerpali z dat ČNB a polského serveru stooq.pl. Data z Damodarian online nám poskytla nezadluženou betu. Pro náš výpočet je

ale potřeba zjistit „zadluženou“ betu. Pro výpočet potřebujeme poměry cizího a vlastního kapitálu. Tyto údaje přináší tab. 8.

Tab. 8 Poměry CK/VK (vlastní zpracování)

	2010	2011	2012
Společnost XY	0,9278	0,8679	0,7236
Společnost A	2,8757	2,7897	4,2762
Společnost B	0,8802	0,6899	0,9281
Společnost C	1,7327	1,7850	1,6616
Společnost D	17,1886	- 9,3708	5,7854

Tab. 9 zobrazuje zadlužené bety pro jednotlivé společnosti. Tato beta je pro každou z nich unikátní, neboť se liší podle poměru cizího a vlastního kapitálu.

Tab. 9 Přepočtená beta (vlastní zpracování)

	2010	2011	2012
Společnost XY	1,37	1,41	1,33
Společnost A	2,60	2,71	3,75
Společnost B	1,34	1,29	1,47
Společnost C	1,87	2,03	1,97
Společnost D	11,64	-5,47	4,78

Příklad výpočtu u společnosti XY v roce 2010:

$$\beta_Z = 0,78 * (1 + (1 - 0,19) * 0,9278) = 1,37$$

Pro kompletní výpočet EVA potřebujeme hodnoty vlastního kapitálu. Ty najdeme v tab. 6.

Společnost XY

Společnosti XY se podařilo vytvořit hodnotu v letech 2010 a 2012. Ačkoliv v roce 2011 ROE oproti předcházejícímu roku vzrostlo, náklady na vlastní kapitál byly vyšší, a tak společnost XY nemohla vytvořit hodnotu.

Když použijeme hodnocení podle MPO ČR, tak v roce 2010 a 2012 patří společnost XY do první skupiny, v roce 2011 do druhé skupiny.

Tab. 10 Výpočet EVA – společnost XY (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
ROE	12,56 %	13,12 %	17,16 %
r_e	10,50 %	13,99 %	13,32 %
EVA	18 848	-7 985	39 177

Komentář k výpočtům:

- hodnoty ROE byly převzaty z tab. 5,
- r_e bylo vypočítáno na základě vzorce 4, konkrétně v roce 2010:

$$r_e = 1,92 \% + 1,37 * 6,28 \% = 10,5 \%$$
- ukazatel EVA byl vypočítán pomocí vzorce č. 3, v roce 2010 následovně:

$$EVA = (12,56 - 10,50) * 915\,300 = 18\,848 \text{ tis. Kč}$$
- stejně bylo postupováno u všech společností i v dalších letech.

Společnost A

Jelikož společnost A nedosahuje kladné hodnoty ROE ani v jednom sledovaném roce, zařazujeme ji do čtvrté skupiny, tj. podniky ztrátové.

Tab. 11 Výpočet EVA – společnost A (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
ROE	-13,77 %	-5,49 %	-7,80 %
r_e	18,23 %	23,40 %	30,44 %
EVA	-38 928	-47 003	-57 718

Společnost B

Společnost B má ROE vyšší než r_e ve všech letech, tvoří tedy hodnotu a patří do první skupiny.

Tab. 12 Výpočet EVA – společnost B (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
ROE	59,19 %	39,07 %	16,47 %
r_e	10,31 %	13,12 %	14,31 %
EVA	119 971	79 028	7 231

Společnost C

Polské společnosti se podařilo dosáhnout vyšší ROE než r_e až v roce 2012. V tomto roce spadá do první skupiny. V předchozích dvou letech ji můžeme zařadit do druhé skupiny, neboť její ROE je vyšší než bezriziková úroková sazba.

Tab. 13 Výpočet EVA – společnost C (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
ROE	13,87 %	12,06 %	19,77 %
r_e	18,24 %	21,12 %	18,12 %
EVA	- 13 121	- 26 022	5 825

Společnost D

Maďarská společnost je ztrátová, patří automaticky do čtvrté skupiny. Okomentujme ale zápornou hodnotu nákladů na vlastní kapitál v roce 2011. To je způsobené zápornou hodnotou vlastního kapitálu.

Tab. 14 Výpočet EVA – společnost D (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2010	2011	2012
ROE	- 71,13 %	142,61 %	30,91 %
r_e	101,07 %	- 42,61 %	51,13 %
EVA	- 10 423	- 23 952	- 3 291

Pokud bychom neprováděli konsolidaci a jednoduše bychom sečetli přidané hodnoty, dospěli bychom k následujícím údajům.

Tab. 15 Součet EVA (vlastní zpracování)

	2010	2011	2012
Součet EVA	76 346	- 25 933	- 8 776

Celkově skupina podniků kolem společnosti XY vytvořila hodnotu pouze v roce 2010. V dalších kapitolách bude tento údaj porovnán s hodnotou EVA při použití konsolidovaných výsledků.

8 PROJEKT SESTAVENÍ KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Na úvod projektové části zopakujme cíl práce. Hlavním cílem práce je zpracování konsolidačních kroků vedoucí ke konsolidované účetní závěrce a zejména sestavení konsolidovaných výkazů:

- konsolidované rozvahy,
- konsolidovaného výkazu zisku a ztráty,
- konsolidované přílohy.

Na základě provedené konsolidace ukážeme dopad konsolidace na finanční výkonnost skupiny. To můžeme považovat za vedlejší cíl práce.

8.1 Úvod do projektu konsolidace

V analytické části byl popsán současný stav zpracování účetních informací. Bylo uvedeno, že v současné době společnost XY nemá povinnost sestavovat KÚZ podle českých právních předpisů. Spadá do vyššího konsolidačního celku a jako ovládaná osoba využívá osvobození od sestavování KÚZ na nižším stupni konsolidačního celku.

Společnost XY je povinna poskytnout své rakouské matce veškeré účetní a ekonomické informace, aby ta byla schopná sestavit KÚZ. Kromě toho je společnost XY zodpovědná za účetní informace svých ovládaných společností.

Společnost XY se rozhodla sestavit KÚZ podle ČÚL poprvé za rok 2012. Důvodem je získání lepšího povědomí o finanční a ekonomické situaci skupiny ovládané společností XY a vyhodnocení konsolidovaných informací v rámci ukazatelů finanční výkonnosti skupiny.

Konsolidaci má ve společnosti XY na zodpovědnost paní Janíčková. Jedná se o hlavní ekonomku skupiny podniků spadající pod společnost XY.

Jelikož konsolidace za skupinu podniků ovládaných společností XY nebyla doposud zpracovávána, veškeré činnosti s ní související byly provedeny v rámci této diplomové práce. Pro výpočty a organizaci práce byly využity nástroje MS Excel. Podkladové informace byly dodány paní Janíčkovou nebo byly čerpány z interních materiálů společnosti XY.

V následujících kapitolách budou popisovány jednotlivé kroky konsolidace retrospektivně tak, aby byly co nejvíce srozumitelné a pochopitelné i pro uživatele se základní znalostí účetních postupů.

8.2 Vymezení konsolidačního celku

Prvním krokem celé konsolidace je správné vymezení konsolidačního celku. Společnost XY drží podíly v 5 společnostech. V roce 2012 došlo k prodeji servisní společnosti a v říjnu téhož roku nabyla podíl v nově založené společnosti.

K rozvahovému dni, tj. 31. 12. 2012, konsolidační celek zahrnuje společnost XY a čtyři dceřiné společnosti. U všech společností má společnost XY právo přímo nebo nepřímo řídit finanční a provozní politiky a vykonává rozhodující vliv, neboť vlastní více než 40 % hlasovacích práv. Míra vlivu je důležitá pro určení metody konsolidace.

Jak bylo v úvodu praktické části vysvětleno, v roce 2012 společnost XY sestavuje KÚZ podle ČÚL poprvé. V minulých letech byla od této povinnosti osvobozena jako konsolidovaná účetní jednotka, která je součástí vyššího konsolidačního celku.

8.2.1 Konsolidační celek

Společnost XY sestavuje KÚZ podle ČÚL dobrovolně z důvodů získání lepšího povědomí o ekonomické situaci skupiny společnosti XY. Pokud by jí vyplývala povinnost podle zákona o účetnictví, bylo by potřeba provést kontrolu plnění kritérií:

- výše brutto aktiv,
- výše čistého obratu,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců.

Tab. 16 Plnění konsolidačních kritérií (vlastní zpracování podle výkazů společností XY a A-F)

	Rok	Brutto aktiva (v mil. Kč)	Čistý obrat (v mil. Kč)	Průměrný stav zaměstnanců
Společnost XY	2012	2 986	1 497	361
Společnost A	2012	943	641	149
Společnost B	2012	632	956	159
Společnost C	2012	934	1 514	163
Společnost D	2012	110	145	50
Společnost E	2012	2	12	13
Společnost F	2012	245	0	0

Podle tab. 16 je patrné, že společnost E neplní kritéria stanovené zákonem o účetnictví a navíc se na obratu skupiny podílí zanedbatelnou částkou. Společnost F vznikla teprve v posledním čtvrtletí roku 2012 a svou činnost ještě nezahájila. Jelikož nevykonává svou činnost, je vyloučena z konsolidace. Konsolidační celek tedy tvoří společnost XY a společnosti A-D.

Vymezení konsolidačního celku je potřeba učinit již před začátkem účetního období, za které bude konsolidace zpracovávána, aby konsolidované účetní jednotky byly včas připraveny na povinnost konsolidace. Společnost XY vymezila konsolidační celek 30. září 2011 ve své konsolidační směrnici.

Tab. 17 přináší přehled společností, výši podílu a metodu konsolidace.

Tab. 17 Konsolidační celek (vlastní zpracování podle výkazů společností)

	Vztah společností	Míra vlivu	Podíl na ZK (v %)	Metoda konsolidace
Společnost XY	Mateřská	-	-	Plná
Společnost A	Dceřiná	Rozhodující	59,90	Plná
Společnost B	Dceřiná	Rozhodující	90,00	Plná
Společnost C	Dceřiná	Rozhodující	62,30	Plná
Společnost D	Dceřiná	Rozhodující	43,93	Plná

8.2.2 Změny ve složení konsolidačního celku

Společnost XY prodala k 1. lednu 2012 podíl ve společnosti E své rakouské matce. V říjnu 2012 nabyla podíl ve společnosti F ve výši 49 % na ZK.

8.3 Konsolidační směrnice

Když se společnost XY rozhodla pro konsolidaci své skupiny podniku, musela sepsat a vydat konsolidační směrnici. Ta tvoří informační základ pro všechny zúčastněné společnosti.

Společnost XY se doposud řídila konsolidačními pravidly, které vydala její rakouská matka. Jelikož společnost XY nemohla a nemůže zasahovat do znění konsolidační směrnice vydané rakouskou matkou, navrhuje vytvoření takových konsolidačních pravidel, které budou co nejvíce v souladu s těmi rakouskými. (Rozhovor s pí. Janíčkovou, dne 18. 3. 2013)

Konsolidační směrnice vydaná společností XY obsahuje následující ustanovení:

- 1) Právní rámec konsolidace

KÚZ společnosti XY je sestavena na základě zákona o účetnictví č. 593/1991 Sb. v aktuálním znění a prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb.

2) Stanovení konsolidačního celku

Při sestavení KÚZ společnosti XY bude přistoupeno k systému přímé konsolidace, tj. konsolidace všech ovládaných společností bude provedena najednou bez nutnosti vytvářet nižší konsolidační celky.

3) Okamžik a období, za které bude sestavována KÚZ

KÚZ je sestavována ke konci rozvahového dne společnosti XY, tj. k 31. 12. 2012. za období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012.

4) Metoda konsolidace

Společnost XY uplatňuje ve všech svých dceřiných společnostích rozhodující vliv, a proto bude u všech společností použita plná metoda konsolidace.

5) Povinnost konsolidovaných účetních jednotek

Konsolidované účetní jednotky jsou povinny dodat společnosti XY podkladové informace a individuální účetní závěrky do 20. 2. 2013. Konsolidované účetní jednotky jsou zodpovědné za obsah a formu předkládaných dokumentů, které musí být v souladu s konsolidačními pravidly.

6) Povinnosti společnosti XY

Společnost XY se zavazuje zabezpečit audit individuálních účetních závěrek svých dceřiných společností. Audit bude probíhat do 25. 2. 2013. Dále se společnost XY zavazuje k sestavení KÚZ, a to nejpozději do 31. 5. 2013.

7) Rámcové vymezení konsolidačních pravidel

Konsolidační pravidla doplňují konsolidační směrnici. Všechny konsolidované účetní jednotky jsou povinny se jí řídit.

Konsolidační pravidla vymezují:

- konsolidační celek, tj. seznam všech podniků zařazených do konsolidace, stanovení podílů a stupně vlivu. Tyto informace najdeme v tab. 17,
- konsolidovaná měna – konsolidovanou měnou je koruna česká,
- způsob oceňování a vykazování majetku a závazků – viz Jednotná pravidla účtování,
- přepočítání zahraničních individuálních závěrek – k přepočtu bude využit kurz ČNB ke dni, ke kterému se KÚZ sestavuje, tj. k 31. 12. 2012,

- struktura účetních výkazů – společnost XY přikládá vzorové účetní výkazy s komentářem.

8) Platnost konsolidační směrnice

Konsolidační směrnice je platná pro účetní rok 2012. Případné změny v konsolidačním celku nebo metodách konsolidace budou upraveny během roku 2013 a bude vydáno aktualizované znění konsolidační směrnice, a to nejpozději do 30. 11. 2013.

Právní rámec konsolidace neurčuje termín, do kterého musí konsolidující účetní jednotka vydat konsolidační směrnici. V případě společnosti XY se sice nejedná o rozsáhlý konsolidační celek, ale vzhledem k zahraničním účastem je vhodné vydat konsolidační směrnici co nejdříve. Zahraniční účetní jednotky totiž musí předložit účetní výkazy v souladu s konsolidačními pravidly. Jelikož ale společnost XY sestavuje KÚZ dobrovolně, vydala konsolidační směrnici obsahující konsolidační pravidla k 30. 9. 2012.

8.4 Transformace údajů z individuálních účetních závěrek

Transformace údajů z individuálních účetních závěrek je krok, který je možný provést po sestavení individuálních ÚZ. Na základě konsolidační směrnice a konsolidačních pravidel jsou konsolidované účetní jednotky povinny dodat své matce nezbytné podklady do termínu, který je uveden v konsolidační směrnici.

Všechny podklady musí dodržet ustanovení konsolidačních pravidel, aby všechny individuální ÚZ byly sestaveny podle účetních pravidel a aby jednotlivé položky majetku, závazků, vlastního kapitálu, nákladů a výnosů byly vykázány v souladu s jednotnými pravidly účtování a podávaly srovnatelné informace.

Údaje z individuálních ÚZ konsolidovaných účetních jednotek převedeny do neupravené KÚZ v plné výši. Při transformaci proběhla kontrola souladu mezi účetními pravidly společnosti XY a pravidly konsolidovaných společností.

8.4.1 Začlenění jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty

Při začleňování jednotlivých položek rozvahy a výsledovky bylo potřeba zařadit jednotlivé položky podle stejného klíče.

Vycházeli jsme z třídění položek podle společnosti XY. Zatřídění položek společností A a B bylo poměrně jednoduché. Tyto společnosti totiž již respektují konsolidační pravidla, která vydala rakouská matka společnosti XY, a také se řídí jednotnými pravidly účtování.

Komplikovanější byla situace u společností C a D. Bylo nutné jednotlivé položky rozvahy a výsledovky převést na českou měnu a správně začlenit, aby jednotlivé položky odpovídaly položkám ve výkazech společnosti XY a byly v souladu s českými účetními předpisy.

Jak je uvedeno v konsolidačních pravidlech, zahraniční výkazy se převádějí kurzem vyhlášeným ČNB k 31. 12. 2012:

- polský zlotý 1 PLN = 6,172 Kč
- maďarský forint 100 HUF = 8,598 Kč

Jelikož je použita metoda plné konsolidace, individuální položky jsou začleněny v plné výši. V tab. 18 vidíme objemy začleňovaných položek. Pro větší přehlednost jsou uvedeny pouze součtové řádky. V prvním sloupci je zobrazena společnost XY, v druhém pak suma částek odpovídající dané položce u konsolidovaných společností. Poslední sloupec přináší údaje o první neupravené konsolidaci. Tyto údaje budou upraveny v následujících kapitolách.

Tab. 18 Začlenění položek individuálních rozvah do konsolidované rozvahy (vlastní zpracování podle výkazů společností)

(v tis. Kč)	Společnost XY	Konsolidované společnosti	Konsolidace před úpravou
AKTIVA CELKEM	1 764 981	2 216 733	3 981 714
Dlouhodobý majetek	1 110 956	1 126 777	2 237 733
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 447	1 820	3 267
Dlouhodobý hmotný majetek	664 035	1 124 957	1 788 992
Dlouhodobý finanční majetek	445 474	-	445 474
Oběžná aktiva	652 602	1 086 037	1 738 639
Zásoby	171 501	352 465	523 966
Dlouhodobé pohledávky	128 118	635	128 753
Krátkodobé pohledávky	326 708	614 411	941 119
Krátkodobý finanční majetek	26 275	118 526	144 801
Časové rozlišení	1 423	3 918	5 341

PASIVA CELKEM	1 764 981	2 216 733	3 981 714
Vlastní kapitál	1 020 355	822 706	1 843 061
Základní kapitál	399 870	560 198	960 068
Kapitálové fondy	- 176 679	298 626	121 947
Fondy tvořené ze zisku	40 115	5 588	45 703
Výsledek hospodaření minulých let	581 931	- 159 385	422 546
Výsledek hospodaření běžného účetního období	175 118	117 679	292 797
Cizí zdroje	738 313	1 378 578	2 116 891
Rezervy	3 839	32 995	36 834
Dlouhodobé závazky	35 970	408 417	444 387
Krátkodobé závazky	201 220	568 523	769 743
Bankovní úvěry	497 284	368 642	865 926
Časové rozlišení	6 313	15 449	21 762

Jelikož je při konsolidaci použit MS Excel, ve kterém jsou požívány vzorce, a nikoliv účetní software nebo specializovaný program, zvyšuje se riziko chyb. Je tedy více než vhodné vytvořit si kontrolní mechanismy, které by upozornily na případnou chybu.

Základním kontrolním mechanismem je kontrola rovnosti aktiv a pasiv. Vzniklý rozdíl by mohl být důsledkem ručního zadání, kdy vyvstává riziko překlepu. Pokud by rozdíl přetrvával i v případě další kontroly zadání položek, mohlo by to signalizovat hlubší problémy, které by byly analyzovány v průběhu auditu. V krajním případě by auditoři mohli usoudit, že účetní závěrka nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a nemuse-li by vydat výrok bez výhrad.

Tab. 19 ukazuje kontrolu rovnosti aktiv a pasiv jednotlivých společností.

Tab. 19 Kontrola rovnosti aktiv a pasiv (vlastní zpracování podle výkazů společností)

(v tis. Kč)	Společnost XY	Společnost A	Společnost B	Společnost C	Společnost D
Aktiva	1 764 981	584 970	587 139	934 196	110 428
Pasiva	1 764 981	584 970	587 139	934 196	110 428
Rozdíl	0	0	0	0	0

Kontrola rovnosti aktiv a pasiv neodhalila žádné chyby. Jelikož nevznikly žádné rozdíly, které by bylo nutné opravovat či dohledávat, mohlo se pokračovat v procesu konsolidace.

Dalším krokem je začlenění individuálních položek výkazu zisků a ztráty. Proces je obdobný jako v případě začleňování položek rozvahy.

Tab. 20 Začlenění položek individuálních výsledků do konsolidované výsledky (vlastní zpracování podle výkazů společností)

(v tis. Kč)	Společnost XY	Konsolidované společnosti	Konsolidace před úpravou
Tržby za prodej zboží	13 879	121 956	135 835
Náklady vynaložené na prodané zboží	12 142	94 327	106 469
Obchodní marže	1 737	27 630	29 367
Výkony	1 387 953	3 080 238	4 468 191
Výkonová spotřeba	1 023 719	2 469 114	3 492 833
Přidaná hodnota	365 971	638 754	1 004 725
Osobní náklady	181 571	300 414	481 985
Daně a poplatky	753	7 430	8 183
Odpisy DNM a DHM	59 004	122 448	181 452
Tržby z prodeje DM a materiálu	110 326	27 613	137 939
Zůstatková cena prodaného DM a materiálu	103 005	23 935	126 940
Změna stavu rezerv a opravných položek	471	- 22	449
Ostatní provozní výnosy	7 915	16 403	24 318
Ostatní provozní náklady	14 366	39 855	54 221
Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření	125 042	188 708	313 750
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	90 432	297	90 729
Výnosové úroky	2 898	278	3 176
Nákladové úroky	10 478	30 534	41 012
Ostatní finanční výnosy	19 219	61 006	80 225
Ostatní finanční náklady	30 260	51 099	81 359
Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření	71 811	- 20 007	51 804
Daň z příjmu za běžnou činnost	21 735	51 021	72 756
Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost	175 118	117 679	292 797

I v této fázi bylo potřeba provést kontrolu správnosti a vyloučit případné chyby. Základní kontrolou je porovnání výsledku hospodaření z výkazu zisku a ztráty s výsledkem hospodaření uvedeném v rozvaze, což ukazuje tab. 21.

Tab. 21 Kontrola rovnosti výsledku hospodaření (vlastní zpracování podle výkazů společností)

(v tis. Kč)	Společnost XY	Společnost A	Společnost B	Společnost C	Společnost D
Rozvaha	175 118	- 11 779	55 022	69 407	5 030
Výsledovka	175 118	- 11 779	55 022	69 407	5 030
Rozdíl	0	0	0	0	0

Ani tato kontrola neodhalila žádné chyby nebo rozdíly, které by plynuly z ručního zadávání nebo z metodologické podstaty. Můžeme usoudit, že všechny účetní závěrky tvořící podkladový materiál pro KÚZ podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví.

8.4.2 Výpočet konsolidačního rozdílu a jeho odpis

Po zařazení jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty následuje výpočet konsolidačního rozdílu. Jelikož se KÚZ od individuálních účetních závěrek liší také ve vykazování vlastního kapitálu, který v případě plné metody konsolidace rozděluje na vlastní kapitál připadající mateřské společnosti a menšinový vlastní kapitál, umožňuje KÚZ sledovat vývoj vlastního kapitálu v čase.

Ne vždy se pořizovací cena podílu a jeho odpovídající hodnota na vlastním kapitále rovnají. V tom případě vzniká konsolidační rozdíl, který je potřeba vypočítat a odepsat. K tomu je potřeba zjistit výši vlastního kapitálu ke dni akvizice a porovnat ho s pořizovací cenou.

Vlastní kapitál se pak rovná součtu základního kapitálu, fondů, hospodářského výsledku minulých let a hospodářského výsledku běžného období. Tab. 22 přináší přehled pořizovacích cen, vlastního kapitálu a konsolidačního rozdílu u jednotlivých společností.

Tab. 22 Výpočet konsolidačního rozdílu (vlastní zpracování podle interních materiálů)

(v tis. Kč)	Společnost A	Společnost B	Společnost C	Společnost D	Celkem
Rok a měsíc akvizice	12/2002	11/2009	09/2003	03/2003	
Pořizovací cena	200	180	77 500	80 124	158 004
Výše podílu v %	100,00	90,00	62,30	43,93	
VK k datu akvizice	200	200	122 782	140 264	263 446
Základní kapitál	200	200	105 150	27 081	132 631
Fondy	0	0	9 746	115 820	125 566
HV minulých let	0	0	5 258	- 2 014	3 244
HV běžného období	0	0	2 629	- 623	2 006
Konsolidační rozdíl	0	0	1 007	18 507	19 513

Výpočet můžeme ilustrovat následovně:

VK k datu akvizice = ZK + fondy + HV minulých let + HV běžného období

Konsolidační rozdíl = pořizovací cena – výše podílu * VK k datu akvizice

Jak je patrné z tab. 22, je nutné zohlednit míru vlivu mateřské společnosti. Společnosti A a B byly novými společnostmi. Společnost XY se podílela již na vzniku těchto společností, proto v době akvizice společnosti nemohly vykázat žádný hospodářský výsledek.

U jednotlivých společností probíhal výpočet následovně:

- Společnost A: $VK = 200 + 0 + 0 + 0 = 200$ tis. Kč
Konsolidační rozdíl: $200 - 1 * 200 = 0$
V případě společnosti A nevznikl žádný konsolidační rozdíl.
- Společnost B: $VK = 200 + 0 + 0 + 0 = 200$ tis. Kč
Konsolidační rozdíl: $180 - 0,9 * 200 = 0$
Ani v případě společnosti B nevznikl žádný konsolidační rozdíl.
- Společnost C: $VK = 105\,150 + 9\,476 + 5\,258 + 2\,619 = 122\,782$ tis. Kč
Konsolidační rozdíl: $77\,500 - 0,623 * 122\,782 = 1\,007$ tis. Kč
U společnosti C pořizovací cena podílu je vyšší než odpovídající hodnota vlastního kapitálu. Vzniká tedy kladný konsolidační rozdíl, který bude odpisován do nákladů.
- Společnost D: $VK = 27\,081 + 115\,520 - 2\,014 - 623 = 140\,264$ tis. Kč
Konsolidační rozdíl: $80\,124 - 0,4393 * 140\,264 = 18\,507$ tis. Kč
I u společnosti D byl zjištěn kladný konsolidační rozdíl, který bude odpisován do nákladů v následujících 20 letech.

U společnosti D si můžeme povšimnout zajímavé situace. Vznikl u ní kladný konsolidační rozdíl, i když vykazuje ztrátu. Připomeňme, že společnost XY nabyla podíl ve společnostech C a D ze strategických důvodů, kdy převládal motiv rozšíření svého obchodního vlivu. Primárním účelem tedy nebylo získat podíl v ziskové společnosti, ze které by jí plynuly dodatečné zisky.

Podle výpočtu vyplývá, že celkově bude společnost XY v konsolidované rozvaze vykazovat konsolidační rozdíl ve výši 19 513 tis. Kč.

Po prvním kroku, výpočtu konsolidačního rozdílu, je potřeba vypočítat výši konsolidačního odpisu. Výpočet konsolidačního odpisu je uveden v tab. 23. Jelikož v předchozím

kroku bylo zjištěno, že společnost A ani společnost B nevykazují konsolidační rozdíl, nebudou tyto společnosti dále při výpočtech uváděny.

Tab. 23 Výpočet konsolidačního rozdílu (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	Společnost C	Společnost D	Celkem
Konsolidační rozdíl	1 007	18 507	19 513
Počet let odpisování	20	20	20
Měsíční odpis	4,19	77,11	81,30
Počet měsíců odpisování v prvním roce	3	9	12
Odpis v prvním roce	13	694	707
Odpis v následujících letech	50	925	976

V tab. 23 byly použity lineární odpisy s dobou odpisování 20 let, jak určuje ČÚS č. 020. Vycházeli jsme z výpočtu konsolidačního rozdílu z předcházející tabulky. Konsolidační odpis byl vypočten jako:

Měsíční konsolidační odpis (MKO) = konsolidační rozdíl / (20 * 12)

Konsolidační odpis v 1. roce (KO₁) = měsíční konsolidační odpis * počet měsíců odpisování v 1. roce

Odpis v následujících letech (KO_n) = měsíční konsolidační odpis * 12

U jednotlivých společností byly výpočty následující:

- Společnost C:
 - MKO = 1 007 / (20 * 12) = 4,19 tis. Kč
 - KO₁ = 4,19 * 3 = 13 tis. Kč
 - KO_n = 4,19 * 12 = 50 tis. Kč
- Společnost D:
 - MKO = 18 507 / (20 * 12) = 77,11 tis. Kč
 - KO₁ = 77,11 * 9 = 694 tis. Kč
 - KO_n = 77,11 * 12 = 925 tis. Kč

Podle výpočtu je patrné, že v 1. roce si společnost XY vykáže v nákladech částku 707 tis. Kč a v následujících letech vždy 976 tis. Kč.

Odpis v roce 2012 se rovná odpisu v následujících letech, tj. 976 tis. Kč.

Výpočtem konsolidačního rozdílu práce nekončí. Dále potřebujeme zjistit výši oprávek a zejména výši netto konsolidačního rozdílu, tj. konsolidačního rozdílu po odečtení oprávek.

Tab. 24 Přehled oprávek (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Společnost C	13	63	113	164	214	264	315	365	415	466
Společnost D	694	1 619	2 545	3 470	4 395	5 321	6 246	7 171	8 097	9 022
Celkem	707	1 682	2 658	3 634	4 609	5 585	6 561	7 536	8 512	9 487

Tab. 24 přináší přehled kumulovaných oprávek od roku 2003. Kumulované oprávkky byly vypočítány jako:

Kumulované oprávkky = $KO_1 + KO_n \cdot \text{počet započatých let odpisování}$

Výpočet kumulovaných oprávek u jednotlivých společností je následující:

- Společnost C: $13 + 50 \cdot 9 = 466$ tis. Kč (rozdíl vznikl při zaokrouhlování)
- Společnost D: $694 + 925 \cdot 9 = 9\,022$ tis. Kč (rozdíl vznikl při zaokrouhlování)
- Suma oprávek: $466 + 9\,022 = 9\,487$ tis. Kč

V roce 2012 je výše oprávek shodné se sumou oprávek, tj. 9 487 tis. Kč.

Pro vykázání konsolidačního rozdílu ovšem je třeba zjistit výši netto konsolidačního rozdílu. To znamená výši konsolidačního rozdílu po odečtu výše oprávek. Výpočet je poměrně snadný:

Netto konsolidační rozdíl_n = konsolidační rozdíl – kumulované oprávkky

Tab. 25 zobrazuje hodnoty netto konsolidačního rozdílu.

Tab. 25 Přehled netto konsolidačního rozdílu (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Společnost C	994	944	893	843	793	742	692	642	591	541
Společnost D	17 813	16 887	15 962	15 037	14 111	13 186	12 261	11 335	10 410	9 485
Celkem	18 807	17 831	16 855	15 880	14 904	13 928	12 953	11 977	11 001	10 026

V roce 2012 se netto konsolidační rozdíl vypočítal následovně:

- Společnost C: $1\,007 - 466 = 541$ tis. Kč
- Společnost D: $18\,507 - 9\,022 = 9\,485$ Kč

Když sečteme netto konsolidační rozdíl obou společností, získáme celkový netto konsolidační rozdíl ve výši 10 026 tis. Kč.

Jelikož společnost XY sestavuje KÚZ v roce 2012 poprvé, je potřeba upravit hospodářský výsledek minulých let o výši odpisů za roky 2003-2011. Kdyby totiž společnost XY sestavovala KÚZ již od prvního roku akvizice, účtovala by si do nákladů výši odpisů připadající na daný rok a konsolidační rozdíl by se postupně snižoval až na úroveň roku 2012. Je tedy nutné upravit nerozdělený zisk o výši těchto odpisů. Výpočet je následující:

- Společnost C: $13 + 50 * 8 = 415$ tis. Kč (rozdíl vznikl zaokrouhlením)
- Společnost D: $694 + 925 * 8 = 8\,097$ tis. Kč (rozdíl vznikl zaokrouhlením)
- Suma: $415 + 8\,097 = 8\,512$ tis. Kč

Společnost XY musí upravit výši nerozděleného zisku o 8 512 tis. Kč, což odpovídá výši oprávek v roce 2011.

8.4.3 Vyloučení vzájemných vztahů

Vyloučení vzájemných vztahů je fáze, která následuje po vyčíslení konsolidačního rozdílu a jeho odpisu. Plná metoda konsolidace vyžaduje, aby byly vyloučeny veškeré vzájemné vztahy, tj. transakce uzavřené mezi jednotlivými účetními jednotkami tvořící konsolidační celek. Až po vyloučení vzájemných vztahů bude KÚZ zobrazovat vztahy k externím jednotkám, které nejsou součástí konsolidačního celku.

Tato fáze patří bezesporu k nejnáročnějším fázím. Bylo potřeba projít smlouvy a interní dokumentaci tak, aby nebyly opomenuty žádné vztahy. Základními zdroji ovšem zůstávaly hlavní knihy společností. Konsolidační pravidla vyžadují analytickou evidenci, podle které se daly zjistit stavy účtů podle jednotlivých dodavatelů a odběratelů.

Celou práci na vylučování vzájemných vztahů usnadňovalo to, že společnost XY je zodpovědná za dodání vzájemných vztahů ke společnostem ve skupině nejen sama za sebe, ale i za své dceřiné společnosti, své rakouské matce. Tento proces se ve společnosti XY opakuje již už první akvizice, má tedy značné zkušenosti a na předpřipravené materiály se dá spolehnout a riziko vynechání nějaké vztahu je snižené na minimum.

Vyloučení majetkových účastí

Jako první se musí vyloučit majetkové účasti v jednotlivých společnostech. Tento krok je nutný z toho důvodu, že to, co je u společnosti XY podílem v ovládaných společnostech, je na druhé straně u ovládané společnosti část základního kapitálu.

V tab. 26 doplňujeme údaje o podílech v ovládaných společnostech.

Tab. 26 Podíly v ovládaných společnostech (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY)

(v tis. Kč)	Podíl na ZK (v %)	ZK	Pořizovací cena	Hodnota finančního majetku k 31. 12. 2012
Společnost XY	-	-	335 695	444 984
Společnost A	59,90	373 900	224 000	214 284
Společnost B	90,00	200	180	100 180
Společnost C	62,30	162 015	100 935	105 771
Společnost D	43,93	24 083	10 580	24 749

Výpočet nominálního podílu (v tis. Kč):

- společnost A: $373\,900 \times 0,5990 = 224\,000$ Kč
- společnost B: $200 \times 0,9 = 180$ Kč
- společnost C: $162\,015 \times 0,623 = 100\,935$ Kč
- společnost D: $24\,083 \times 0,4393 = 10\,580$ Kč
- nominální výše podílu: $223\,966 + 180 + 100\,935 + 10\,580 = 335\,661$ Kč

Majetková účast je vyloučena ve výši hodnoty finančního majetku k 31. 12. 2012. V tomto případě je nutné vyloučit také odpovídající část z pasivní položky *Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků*.

Tab. 27 Majetkové vztahy (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY)

(v tis. Kč)	Částka
Podíly v ovládaných společnostech	444 984
Konsolidační rozdíl	19 513
Majetkové účasti	425 471
Oceňovací rozdíl z přecenění majetku a závazků	109 289

Pro vyčíslení majetkové účasti byl od položky *Podíly v ovládaných společnostech* odečten netto konsolidační rozdíl k roku 2012.

Vzájemné pohledávky a závazky

Jednotlivé společnosti si na základě uzavřených smluv dodávaly výrobky, poskytovaly služby, prodávaly dlouhodobý hmotný majetek nebo poskytovaly půjčky. I tyto vztahy bylo nutné vyloučit jak z pohledávek, tak závazků.

Tab. 28 a tab. 29 přinášejí přehled vzájemných pohledávek a závazků. V tabulkách je uveden název položky a pro přehlednost uvádíme v druhém sloupci společnost, která pohledávku/závazek vykazuje a ve třetím sloupci je společnost, vůči které tato vazba vznikla.

Tab. 28 *Vzájemné pohledávky (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)*

Položka	Vykazující společnost	Protistrana	Částka (v tis. Kč)
Dlouhodobé pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	XY	A	124 847
Krátkodobé pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	B	XY	24 889
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů	XY	A	703
	XY	B	2 980
	XY	C	18 785
	XY	D	16 369
	A	XY	1 853
	A	C	352
	B	XY	3 147
Vzájemné pohledávky			193 925

Komentáře k vzájemným pohledávkám:

- položka Dlouhodobé pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba s částkou 124 847 tis. Kč skrývá půjčku poskytnout společností XY společnosti A.
- položka Krátkodobé pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba obsahuje pohledávku za společnost XY ve výši 24 889 tis. Kč, konkrétně pohledávku za společníky. Jelikož společnost XY tento vztah vykazuje jako krátkodobý závazek ke společníkům, mohla by se tato pohledávka překlasifikovat na krátkodobou pohledávku za společníky.
- Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů zachycují klasické obchodní vztahy při prodeji svých výrobků nebo poskytování služeb.

Tab. 29 Vzájemné závazky (vlastní zpracování podle výkazů společností)

Položka	Vykazující společnost	Protistrana	Částka (v tis. Kč)
Dlouhodobé závazky - ovládaná osoba	A	XY	124 847
Krátkodobé závazky ke společníkům	XY	B	24 889
Krátkodobé závazky z obchodních vztahů	XY	A	1 853
	XY	B	3 147
	A	XY	703
	B	XY	2 980
	C	XY	18 785
	D	XY	16 369
	C	A	352
Vzájemné závazky			193 925

Komentáře k vzájemným závazkům:

- položka Dlouhodobé závazky – ovládaná osoba zachycuje půjčku od společnosti XY. Vykázání závazku u společnosti A odpovídá vykázání pohledávky u společnosti XY.
- položka Závazky ke společníkům se váže ke krátkodobé pohledávce společnosti B. O odlišném vykázání byl sepsán komentář u pohledávek.
- Krátkodobé závazky z obchodních vztahů odpovídají Krátkodobým pohledávkám z obchodních vztahů.

Pro kontrolu správnosti tohoto kroku byl použit další kontrolní mechanismus. Došlo k porovnání vzájemných pohledávek se vzájemnými závazky. Ty se při správném postupu musí rovnat.

Tab. 30 Kontrola rovnosti vzájemných pohledávek a závazků (vlastní zpracování podle výkazů společností)

Vzájemné pohledávky			Vzájemné závazky		
Společnost	Položka	Částka	Společnost	Položka	Částka
XY	Dlouhodobá pohledávka	124 847	A	Dlouhodobý závazek	124 847
B	Krátkodobá pohledávka - ovládaná osoba	24 889	XY	Krátkodobý závazek ke společníkům	24 889
Všechny	Krátkodobé pohledávky z obch. vztahů	44 189	Všechny	Krátkodobé závazky z obch. vztahů	44 189
Celkem		193 925	Celkem		193 925

Kontrola rovnosti prokázala, že vzájemné pohledávky se rovnají vzájemným závazkům. Můžeme usoudit, že bylo správně postupováno. Kontrola totiž neodhalila žádný rozdíl. Je tedy možné pokračovat k dalšímu kroku.

Vzájemné náklady a výnosy

Po vyloučení vzájemných pohledávek a závazků je potřeba projít stejným procesem i u nákladů a výnosů, tzn. vyloučit náklady a výnosy, které vznikly uvnitř skupiny.

Tab. 31 zobrazuje vzájemné náklady. Je dodržena stejná logika jako u pohledávek a závazků. V druhém sloupci je uvedena společnost, které položka vznikla, a ve třetím sloupci je uvedena protistrana.

Tab. 31 Vzájemné náklady (vlastní zpracování podle výkazů společností)

Položka	Vykazující Společnost	Protistrana	Částka (v tis. Kč)
Spotřeba materiálu a energie	XY	A	20
	XY	C	27
	XY	D	38
	A	XY	9 000
	B	XY	87
Služby	XY	A	26
	C	XY	82
	B	XY	6 850
	D	XY	293
	A	XY	9 534
	B	A	1
	C	XY	431
ZC prodaného DM	C	B	26
	XY	A	10 110
ZC prodaného materiálu	C	XY	9 343
	A	XY	101
	B	XY	3 620
	C	XY	1 612
	D	XY	31 818
Ostatní provozní náklady	XY	A	11
	XY	B	3 001
	A	XY	172
	B	XY	233
	C	XY	243
	A	B	215
	D	XY	2
Nákladové úroky	A	XY	2 775

Ostatní finanční náklady	D	XY	805
Vzájemné náklady			90 775

Komentáře k vzájemným nákladům:

- položka Spotřeba materiálu a energie – jde zejména o fakturaci palet, na kterých jsou dodávány výrobky. Palety nejsou vedlejším pořizovacím nákladem při nákupu výrobků mezi skupinou, proto je účetní jednotky vykazují v nákladech. Dále se tam vyskytují náhradní díly.
- položka Služby – v této položce najdeme účtování grafických prací nebo jiných služeb nemateriální povahy.
- položka Ostatní provozní náklady – zde najdeme vykazování reklamací, účtování SAP poplatků a přefakturace.
- položka Nákladové úroky – jedná se o úroky vyplývající z dlouhodobé půjčky mezi společnostmi XY a společnostmi A.

V tab. 32 najdeme přehled vzájemných výnosů. Formát tabulky je stejný jako v případě vzájemných nákladů.

Tab. 32 Vzájemné výnosy (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)

Položka	Vykazující společnost	Protistrana	Částka (v tis. Kč)
Tržby za prodej vlastních výrobků	XY	A	2 388
	XY	B	6
	XY	C	53 944
	XY	D	9 281
	A	XY	61 350
	B	XY	184
Změna stavu výrobků	XY	A	- 2 210
	XY	B	- 6
	XY	C	- 50 400
	XY	D	- 8 568
	A	XY	- 48 843
	B	XY	- 175
Tržby za služby	XY	A	1
	XY	B	7 272
	XY	C	464
	XY	D	314
	A	XY	26
	C	XY	89

	A	B	9 601
	B	C	28
	XY	B	92
Tržby za prodej DM	XY	C	9 343
	A	XY	10 110
Tržby za prodej materiálu	XY	A	102
	XY	B	3 843
	XY	C	1 736
	XY	D	34 103
Ostatní provozní výnosy	XY	A	172
	XY	B	233
	XY	C	243
	XY	D	2
	B	A	215
	A	XY	11
	B	XY	3 001
Výnosové úroky	XY	A	2 775
Ostatní finanční výnosy	XY	D	805
Vzájemné výnosy			101 530

Komentáře k vzájemným výnosům:

- položky Tržby za prodej vlastních výrobků a Změna stavu výrobků – jelikož se jedná o výrobek, tedy o zásoby vyrobené vlastní činností, nenajdeme odpovídající položku v nákladech, ale úbytek výrobků je účtován taktéž ve výnosech se záporným znaménkem. Když porovnáme obě položky, zjišťujeme, že společnosti si nefakturují v hodnotách vlastních nákladů, ale přiřázejí si marži. V případě výrobků se jedná o marži v celkové sumě 7 480 tis. Kč. Dodejme, že položka Tržby za prodej vlastních výrobků obsahuje vlastní náklady, tj. pořizovací cenu výrobku, marži a hodnotu palet.
- položka Tržby za služby – i zde společnosti ve skupině fakturovaly s marží. Celková marže na službách dělala 643 tis. Kč.
- položka Tržby za prodej dlouhodobého majetku – ačkoliv si účetní jednotky ve skupině fakturovaly prodej dlouhodobého majetku se ziskem, výše marže je zanedbatelná, a proto není uvedena.
- položka Tržby za prodej materiálu – v tomto případě byla marže významná, tvořila 2 631 tis. Kč.

- položka Ostatní provozní výnosy – zde se analogicky projevily účetní operace typu reklamací, fakturace SAP nebo úroky z prodlení.
- položka Výnosové úroky – úroky z dlouhodobé půjčky mezi společností XY a společností A.

Tab. 33 Kontrola vzájemných nákladů a výnosů (vlastní zpracování podle výkazů společností)

Vzájemné náklady			Vzájemné výnosy		
Společnost	Položka	Částka	Společnost	Položka	Částka
XY, A, B	Spotřeba materiálu a energie	9 472	XY, A, B	Tržby za prodej výrobků	127 153
	-	-	XY, A, B	Změna stavu výrobků	- 110 201
XY, A, C	Ostatní služby	17 243	XY, A, C, B	Tržby za služby	17 886
A, C	ZC prodaného DM	19 453	XY, A	Tržby za prodaný DM	19 453
A, B, C, D	ZC prodaného materiálu	37 152	XY, A, B	Tržby za prodej materiálu	39 783
Všechny	Ostatní provozní náklady	3 876	XY, A, B	Ostatní provozní výnosy	3 876
A	Nákladové úroky	2 775	XY	Výnosové úroky	2 775
D	Ostatní finanční náklady	805	XY	Ostatní finanční výnosy	805
Celkem		90 775	Celkem		101 530

celková marže 10 755 tis. Kč

Celková marže vůči účetním jednotkám ve skupině je 10 755 tis. Kč, z toho 10 112 tis. Kč se projeví v úpravách konsolidované rozvahy a 643 tis. Kč v úpravách konsolidovaného výkazu zisku a ztráty.

Shrnutí

Při procesu vylučování vzájemných vztahů byly vyloučeny:

- majetkové účasti ve výši 437 828 tis. Kč a oceňovací rozdíl ve výši 109 289 tis. Kč,
- vzájemné pohledávky a závazky ve výši 193 925 tis. Kč,
- vzájemné náklady ve výši 90 775 tis. Kč,
- vzájemné výnosy ve výši 101 530 tis. Kč.

Než bylo přikročeno k finálním úpravám konsolidované rozvahy a výkazu zisku a ztráty, bylo potřeba, aby všechny účetní jednotky tvořící skupinu odsouhlasily vzájemné vztahy.

Až po odsouhlasení zůstatků jednotlivých účtů se přistoupilo k sestavení konsolidované rozvahy a konsolidovaného výkazu zisku a ztráty.

8.5 Shrnutí úprav individuálních položek rozvahy a výkazu zisku a ztrát

V úpravách individuálních položek rozvahy a výkazu zisku a ztrát se projevily vzájemné vztahy identifikované v kapitole 8.6. V průběhu účetního období totiž nedošlo k žádným jiným změnám v oceňování nebo jiných postupech účtování, ani nedošlo k žádným významným událostem po datu účetní závěrky, které by musely být zohledněny v KÚZ.

Následující výkazy tedy obsahují úpravy vztahů vyplývající z použití metody plné konsolidace. Tab. 34 a tab. 35 navazují na tab. 18 a tab. 20, neboť vycházíme ze sloupce Konsolidace před úpravou. V dalším sloupci jsou sumované úpravy a v posledním sloupci nalezneme finální hodnotu položek konsolidovaného výkazu.

Tab. 34 Konsolidovaná rozvaha (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	Konsolidace před úpravou	Rozdíly	Konsolidace po úpravě
AKTIVA CELKEM	3 981 714	- 638 995	3 342 719
Dlouhodobý majetek	2 237 733	- 434 958	1 802 775
Dlouhodobý nehmotný majetek	3 267	0	3 267
Dlouhodobý hmotný majetek	1 788 992	0	1 788 992
Dlouhodobý finanční majetek	445 474	- 444 984	490
Konsolidační rozdíl	-	+ 10 026	10 026
Oběžná aktiva	1 738 639	- 204 037	1 534 602
Zásoby	523 966	- 10 112	513 854
Dlouhodobé pohledávky	128 753	- 124 847	3 906
Krátkodobé pohledávky	941 119	- 69 078	872 041
Krátkodobý finanční majetek	144 801	0	144 801
Časové rozlišení	5 341	0	5 341
PASIVA CELKEM	3 981 714	- 638 995	3 342 719
Vlastní kapitál	1 843 061	- 677 493	1 165 568
Základní kapitál	960 068	- 560 232	399 836
Kapitálové fondy	121 947	- 194 693	- 72 746
Fondy tvořené ze zisku	45 703	- 1 798	43 905
Výsledek hospodaření minulých let	422 546	+ 210 856	633 402
Výsledek hospodaření běžného účetního období	292 797	- 131 626	161 171
Cizí zdroje	2 116 891	- 193 925	1 922 966
Rezervy	36 834	0	36 834

Dlouhodobé závazky	444 387	- 124 847	319 540
Krátkodobé závazky	769 743	- 69 078	700 665
Bankovní úvěry	865 926	0	865 926
Časové rozlišení	21 762	0	21 762
Menšinový vlastní kapitál		232 423	232 423
Menšinový základní kapitál		+ 224 537	224 537
Menšinové kapitálové fondy		+ 104 917	104 917
Menšinové fondy tvořené ze zisku		+ 1 798	1 798
Menšinový výsledek hospodaření minulých let		- 128 595	- 128 595
Menšinový výsledek hospodaření běžného účetního období		+ 29 765	29 765

Komentáře k úpravám konsolidované rozvahy:

- Dlouhodobý majetek:
 - Jelikož prodeje dlouhodobého hmotného majetku byly v pořizovacích cenách, dopady na konsolidovanou rozvahu jsou nulové.
 - Pro sestavení konsolidovaných výkazů bylo použito metody plné konsolidace. Podle ní je potřeba vyloučit podílové cenné papíry a podíly, jejichž emitentem je ovládaná účetní jednotka a jsou drženy ovládající účetní jednotkou. Položka Dlouhodobý finanční majetek byla upravena o částku 444 984 tis. Kč.
 - Dlouhodobý majetek musel být upraven o vykázaný konsolidační rozdíl, který je uveden v netto hodnotě, tj. po odečtení oprávek.
 - Celkově byla hodnota dlouhodobého majetku snížena o částku 437 828 tis. Kč podle výpočtu:
 - $\text{Rozdíl} = - 444\,984 + 10\,026 = - 434\,958 \text{ tis. Kč}$
- Oběžný majetek:
 - Jak bylo zmíněno v komentářích u úprav vzájemných nákladů a výnosů, účetní jednotky si při prodeji materiálu a výrobků účtují marži. Zásoby bylo tedy potřeba upravit o výši této marže, tj.:
 - Marže při prodeji výrobků: $127\,153 \text{ (tržby)} - 110\,201 \text{ (změna stavu)} - 9\,472 \text{ (spotřeba palet)} = 7\,480 \text{ tis. Kč}$
 - Marže při prodeji materiálu: $39\,783 \text{ (tržby)} - 37\,152 \text{ (ZC)} = 2\,632 \text{ tis. Kč}$
 - $\text{Rozdíl} = - 7\,480 - 2\,632 = - 10\,112 \text{ tis. Kč}$

- Z krátkodobých pohledávek byly vyjmuty vzájemné pohledávky v celkové hodnotě 69 078 tis. Kč.
 - $\text{Rozdíl} = -24\,889 - 44\,189 = -69\,078 \text{ Kč}$
- V sumě byl oběžný majetek upraven o hodnotu 204 037 tis. Kč.
 - $\text{Rozdíl} = -10\,112 - 124\,847 - 69\,078 = -204\,037 \text{ tis. Kč}$
- Časové rozlišení:
 - V položkách časové rozlišení nebyly vykazovány žádné vztahy uvnitř skupiny.
- Aktiva:
 - Celkově byla aktiva snížena o částku 638 995 tis. Kč podle výpočtu:
 - $\text{Rozdíl} = -434\,458 - 204\,037 = -638\,995 \text{ tis. Kč}$
- Vlastní kapitál:
 - Ze základního kapitálu musely být vyloučeny podíly společnosti XY, ale také menšinový základní kapitál, který se vykazuje samostatně.
 - Úpravy kapitálových fondů zahrnovaly tři položky. Jednak bylo potřeba vyloučit částku 109 289 tis. Kč z Oceňovacích rozdílů majetku a závazků, což odpovídá rozdílu mezi pořizovací cenou podílů a hodnotou finančního majetku k 31. 12. 2012. Druhá úprava spočívala v zahrnutí konsolidačního rozdílu do Oceňovacích rozdílů v hodnotě 19 513 tis. Kč. Jako poslední bylo potřeba odečíst hodnotu kapitálových fondů připadajících na menšinové podíly.
 - $\text{Rozdíl} = -109\,289 + 19\,513 - 104\,917 = -194\,693 \text{ tis. Kč}$
 - Položka Fondy tvořené ze zisku byla upravena pouze o část připadající na menšinové podíly.
 - Hospodářský výsledek minulých let byl upraven taktéž o tři částky. Jednak musel být upraven o hodnotu opravek konsolidačního rozdílu ve výši 8 512 tis. Kč, tj. hodnota opravek k roku 2011. V jednotlivých letech se totiž odpisy konsolidačního rozdílu účtují do nákladů. Jelikož ale v roce 2012 je sestavena KÚZ poprvé, je nutné o odpovídající hodnotu upravit nerozdělený zisk. Druhá úprava spočívala ve vyloučení dividend, tj. hodnoty 90 729 tis. Kč, která navýšila nerozdělený zisk. Jako u všech položek vlastního kapitálu i zde bylo potřeba odečíst hodnotu připadající menšinovým podílníkům.

- $\text{Rozdíl} = - 8\,512 + 90\,773 - (-128\,595) = + 210\,856$ tis. Kč
- Úprava výsledku hospodaření byla převzata z upraveného výkazu zisku a ztráty a dále byl upraven o menšinový podíl.
 - $\text{Rozdíl} = - 101\,861 - 29\,765 = - 131\,626$ tis. Kč
- Celkově byl vlastní kapitál upraven o částku 677 493 tis. Kč.
 - $\text{Rozdíl} = - 560\,232 - 194\,693 - 1\,798 + 210\,812 - 131\,626 = 677\,493$ tis. Kč
- Cizí zdroje:
 - Krátkodobé závazky odpovídají sumě částek z tab. 30.
 - $\text{Rozdíl} = - 24\,889 - 44\,189 = - 69\,078$ tis. Kč
 - Cizí zdroje byly sníženy o 193 925 tis. Kč.
 - $\text{Rozdíl} = - 124\,847 - 69\,078 = - 193\,925$ tis. Kč
- Časové rozlišení neprošlo žádnou úpravou.
- Menšinový vlastní kapitál:
 - V konsolidované rozvaze nově přibyla sekce menšinový vlastní kapitál, který odpovídá sumě menšinových podílů u jednotlivých společností.

Tab. 35 Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	Konsolidace před úpravou	Rozdíly	Konsolidace po úpravě
Tržby za prodej zboží	135 835	0	135 835
Náklady vynaložené na prodané zboží	106 469	0	106 469
Obchodní marže	29 367	0	29 367
Výkony	4 468 191	- 34 839	4 433 352
Výkonová spotřeba	3 492 833	- 26 715	3 466 118
Eliminace marží z prodeje služeb		+ 643	643
Přidaná hodnota	1 004 725	- 7 480	997 244
Osobní náklady	481 985	0	481 985
Daně a poplatky	8 183	0	8 183
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	181 452	0	181 452
Odpisy konsolidačního rozdílu	0	+ 976	976
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	137 939	- 59 236	78 703
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	126 940	- 56 604	70 336
Změna stavu rezerv a opravných položek	449	0	449

Ostatní provozní výnosy	24 318	- 3 876	20 442
Ostatní provozní náklady	54 221	- 3 876	50 345
Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření	313 750	- 11 088	302 662
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	90 773	- 90 773	0
Výnosové úroky	3 176	- 2 775	401
Nákladové úroky	41 012	- 2 775	38 237
Ostatní finanční výnosy	80 225	- 805	79 420
Ostatní finanční náklady	81 359	- 805	80 554
Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření	51 760	- 90 773	- 38 969
Daň z příjmu za běžnou činnost	72 756	0	72 756
Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost	292 754	-101861	190 937
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům		- 29 765	29 765
Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost bez menšinových podílů		- 131 626	161 171
Konsolidovaný výsledek hospodaření před zdaněním			263 693

Komentáře k úpravám konsolidovaného výkazu zisku a ztráty:

- Jelikož všechny společnosti ve skupině si prodávají jen vlastní výrobky, tržby za prodej zboží a náklady na prodané zboží zůstávají nezměněny.
- Výkony:
 - Tato položka obsahuje Tržby za prodej vlastních výrobků, Tržby za prodej služeb a Změnu stavu výrobků. K rozdílu dojdeme následujícím výpočtem:
 - $\text{Rozdíl} = 127\,153 \text{ (výrobky)} + 17\,886 \text{ (služby)} - 110\,201 \text{ (změna stavu)} = 34\,839 \text{ tis. Kč}$
- Výkonová spotřeba:
 - Zde najdeme spotřebu materiálu a energie a nákup služeb. Rozdíl vznikl:
 - $\text{Rozdíl} = 9\,472 \text{ (spotřeba)} + 17\,243 \text{ (služby)} = 26\,715 \text{ tis. Kč}$
- Jelikož došlo k prodeji služeb s marží, bylo potřeba tuto marži eliminovat s dopadem do výsledku hospodaření.
- Přidaná hodnota:

- Rozdíl vzniká z důvodu fakturace s marží. Dospějeme k němu dvěma způsoby. Buď odečteme rozdíly u položek Výkony a Výkonová spotřeba nebo jako součet marží za prodej vlastních výrobků a za prodej služeb.
 - $\text{Rozdíl} = 7\,480 \text{ (výrobky)} + 643 \text{ (služby)} - 643 \text{ (eliminace)} = 7\,480$ tis. Kč
- Odpisy:
 - V sekci Odpisy byla přidána nová položka Odpis konsolidačního rozdílu. Hodnota odpovídá ročnímu odpisu konsolidačního rozdílu podle tab. 23.
- Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření:
 - Celkový rozdíl byl vypočítán jako:
 - $\text{Rozdíl} = -7\,480 - 976 - 59\,236 - (-56\,604) - 3\,876 - (-3\,876) = 11\,088$ tis. Kč
- Výnosy z dlouhodobého finančního majetku:
 - Na této položce jsou vykazovány podíly na zisku ovládaných společností. Jelikož se jedná o podíly na zisku společností A-D, je nutné celou tuto položku vyjmout.
- Výnosové a nákladové úroky:
 - Zde najdeme úroky z poskytnuté/přijaté dlouhodobé půjčky mezi společnostmi XY a A.
- Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření:
 - Vzniklý rozdíl je výsledkem výpočtu:
 - $\text{Rozdíl} = -90\,773 + 2\,755 - 2\,755 + 805 - 805 = -90\,773$
- Konsolidovaný výsledek hospodaření běžného období:
 - $\text{Rozdíl} = -11\,088 - 90\,773 = -101\,861$
- Jako poslední krok bylo potřeba rozdělit výsledek hospodaření na část připadající vlastníkům a menšinový podíl.

Po úpravě konsolidované rozvahy a konsolidovaného výkazu zisku a ztráty bylo vhodné provést zpětnou kontrolu správnosti podobně, jako bylo učiněno po prvních úpravách.

Tab. 36 Kontrola správnosti (vlastní zpracování)

Rozvaha	Úpravy	Celkem	Konsolidovaný HV	Úpravy	Celkem
Aktiva	- 638 995	3 342 719	Rozvaha	- 131 626	161 171
Pasiva	- 638 995	3 342 719	Výsledovka	- 131 626	161 171
Rozdíl	0	0	Rozdíl	0	0

Podle tab. 36 vyplývá, že při úpravě nevznikly žádné rozdíly, které by způsobily nerovnost aktiv a pasiv nebo difference mezi výsledkem hospodaření v konsolidované rozvaze a konsolidované výsledovce.

8.6 Konsolidované výkazy

Sestavení konsolidovaných výkazů představuje cíl této práce a je tedy vyvrcholením celého procesu úprav. V návaznosti na předcházející kapitoly, ve kterých byly popsány jednotlivé úpravy, byly sestaveny oficiální výkazy.

Než přejdeme k jednotlivým výkazům, dodejme, že konsolidované výkazy byly zpracovány na principu historických cen. Agregují individuální účetní výkazy, které byly upraveny o vzájemné vztahy. Jednotlivé položky jsou zaokrouhleny na celé tisíce českých korun. Výkazy byly sestaveny k 31. prosinci 2012 za účetní období, kterým byl kalendářní rok. Účetní období a rozhodný den je pro všechny konsolidované účetní jednotky a pro společnost XY stejné.

KÚZ byly zpracovány na základě stejných účetních politik. U všech účetních jednotek je předpoklad trvání činnosti. Při konsolidaci byla použita metoda plné konsolidace. V úpravách se zohlednila míra vlivu mateřské společnosti v jednotlivých společnostech.

Výkazy zobrazují položky za rok 2012 a zároveň za rok 2011. Ačkoliv je rok 2012 prvním rokem konsolidace, pro srovnání uvádíme i rok 2011. Veškeré úpravy uvedené v předcházejících kapitolách byly tedy provedeny i pro rok 2011.

8.6.1 Konsolidovaná rozvaha

Konsolidovaná rozvaha zobrazuje konsolidovaný majetek a konsolidované zdroje jeho krytí. Při úpravách bylo využito pouze součtových řádků. Konsolidovaná rozvaha v plném rozsahu je uvedena v příloze PI.

8.6.2 Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty

Konsolidovaná výsledovka představuje přehled konsolidovaných nákladů, výnosů a konsolidovaného výsledku hospodaření. Konsolidovaná výsledovka v plném rozsahu je uvedena v příloze PII.

8.6.3 Příloha ke konsolidované účetní závěrce

V příloze mají být uvedeny veškeré souvislosti potřebné pro pochopení procesu sestavení KÚZ. Veškeré tyto kroky byly popsány v kapitole č. 8.

V rámci přílohy společnosti zpracovávající KÚZ sestavují konsolidovaný výkaz peněžních toků a konsolidovaný výkaz změn vlastního kapitálu. Jelikož společnost XY sestavuje KÚZ dobrovolně, rozhodla se, že tyto výkazy nebudou sestavovány.

8.7 Analýza finanční výkonnosti konsolidačního celku

V kapitole č. 7 byly jednotlivé společnosti analyzovány z hlediska finanční výkonnosti. Podívali jsme se na vývoj EBIT a ukazatelů ROA a ROE. Následně jsme pomocí účetní metody spočítali ekonomickou přidanou hodnotu.

Stejné výpočty byly provedeny i pro konsolidované výsledky, které budou následně porovnány s prostými součty hodnot jednotlivých společností bez úprav. Vzhledem k tomu, že konsolidované výkazy byly sestaveny za rok 2012 a 2011, budou uvedeny pouze tyto dva roky.

EBIT

V tab. 37 vyplývá první důsledek konsolidace. Díky konsolidaci byl EBIT očištěn v roce 2012 o více než 11 mld. Kč, což tvoří 3,5 % prosté sumy EBIT za skupinu. Pokud by společnost XY vycházela při řízení společností z prosté sumy za skupinu, mohlo by dojít ke zkreslení finančních ukazatelů.

Tab. 37 Porovnání ukazatele EBIT (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2011	2012
Konsolidovaný EBIT	308 598	302 662
Suma za skupinu	310 992	313 750
Rozdíl	- 2 394	- 11 088

ROA

U ukazatele rentability vloženého kapitálu je situace jiná. Konsolidované výsledky jsou lepší než u téhož ukazatele vypočteného za skupinu bez úprav. Je to dáno tím, že konsolidovaná aktiva dostala větších změn, byla snížena o větší hodnotu, než je tomu u EBIT.

Tab. 38 Porovnání ukazatele ROA (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2011	2012
Konsolidovaná ROA	9,61 %	9,05 %
ROA za skupinu	8,15 %	7,88 %
Rozdíl	1,46 %	1,17 %

Ačkoliv hodnoty konsolidovaného ukazatele ROA se zlepšily, stále nedosahují aspoň podobných hodnot jako odvětví. V roce 2011 je ROA odvětví 16,34 % a v roce 2012 dokonce přes 22 %. (© MPO, 2005)

ROE

Rentabilita vlastního kapitálu v roce 2011 byla příznivější pro konsolidované výsledky. Důvod najdeme ve vývoji čistého zisku, který v případě nekonsolidovaných výsledků meziročně vzrostl o 19 %, ale konsolidovaný zisk poklesl o 4,11 %.

Tab. 39 Porovnání ukazatele ROE (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2011	2012
Konsolidovaná ROE	17,32 %	13,83 %
ROE za skupinu	14,86 %	15,64 %
Rozdíl	2,46 %	- 1,81 %

I v případě konsolidovaného ukazatele ROE se hodnoty pohybují pod hodnotami odvětví. V roce 2011 evidujeme odvětvové ROE ve výši 20,65 % a v roce 2012 dokonce 24,59 %. (© MPO, 2005)

EVA

Konsolidovaná ekonomická přidaná hodnota byla spočítána za pomoci vstupních údajů z tab. 7. Byly použity hodnoty pro český trh, neboť matka (společnost XY) má sídlo v České republice. Jak z tab. 40 vyplývá, konsolidační celek netvoří hodnotu. Náklady na vlastní kapitál totiž přesahují rentabilitu vlastního kapitálu. R_e v roce 2011 je 18,3 % a

v roce 2012 17,78 %. Jelikož je ale ROE vyšší než bezriziková úroková míra, můžeme skupinu zařadit do druhé kategorie při hodnocení podniků MPO.

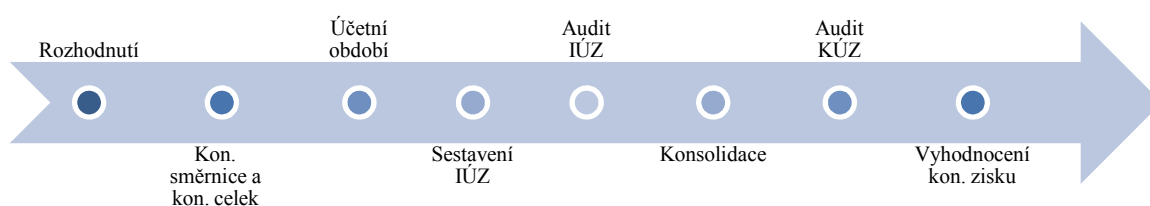
Tab. 40 Porovnání ukazatele EVA (vlastní zpracování)

(v tis. Kč)	2011	2012
Konsolidovaná EVA	- 10 715	- 46 122
EVA za skupinu	- 25 933	- 8 776
Rozdíl	- 36 648	- 54 898

Odvětví pracuje s nižšími náklady na vlastní kapitál. V roce 2011 je to 11,25 % a v roce 2012 pouze 9,37 %. Při porovnání odvětvové rentability vlastního kapitálu a nákladu na něj zjišťujeme, že odvětví ekonomickou přidanou hodnotu tvoří. (© MPO, 2005)

8.8 Časový harmonogram projektu

Pro jednodušší pochopení uvádíme zjednodušený časový harmonogram projektu.

Obr. 7 Časový harmonogram (vlastní zpracování)

Orientační časový harmonogram:

- 30. 6. 2011 – rozhodnutí sestavit KÚZ podle český předpisů od roku 2012
 - společnost XY zahajuje práce na konsolidační směrnici a informuje o svém rozhodnutí své dcery
- 30. 09. 2011 – vydání konsolidační směrnice s vymezením konsolidačního celku
 - společnost XY sepsala jednotná pravidla a rozesílá je účetním jednotkám spadajícím do konsolidačního celku
- 1. 1. 2012 – 31. 12. 2012 – účetní období pro KÚZ i IÚZ
- 10. 2. 2013 – termín pro sestavení IÚZ
 - všechny společnosti musí mít do tohoto data zpracované své IÚZ včetně podkladů pro audit, tj. odsouhlasené vzájemné vztahy
- 25. 2. 2013 – audit IÚZ

- vydání výroku, zda IÚZ podávají věrný a poctivý obraz
- 31. 5. 2013 – sestavení KÚZ
 - společnost XY zpracovává podklady připravené již ve fázi auditu, vylučuje vzájemné vztahy a činí kroky podle konsolidační směrnice
- 30. 6. 2013 – audit KÚZ
 - vydání výroků, zda KÚZ sestavená společností XY podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví

8.9 Ekonomické přínosy, náklady a rizika projektu

Součástí každého projektu je vyhodnocení přínosů, nákladů a rizik, které jsou s daným projektem spojeny. Zadavatel projektu si musí být vědom nejen užítku plynoucího z výsledku projektu, ale také kolik bude projekt stát.

8.9.1 Ekonomické přínosy

Společnost XY dlouho přínosy konsolidovaných výkazů neviděla, neboť konsolidaci neprováděla. Konsolidaci za rok 2012 proto můžeme vnímat jako první impuls změny řízení celé skupiny.

Základním přínosem celého procesu konsolidace je **získání nezkršených informací** pro řízení skupiny. Pokud totiž management skupiny pracuje pouze s individuálními účetními závěrkami, a tak se ziskem v nich uvedených, pracuje víceméně s prostým součtem. Management musí ale zhodnotit, do jaké míry jsou výsledky způsobeny externí činnostmi a do jaké míry se realizují zisky/ztráty uvnitř skupiny. Vyloučením těchto zisků/ztrát, jak se to děje u metody plné konsolidace, management získává veličinu – konsolidovaný hospodářský výsledek, který může dále využít při **hodnocení finanční výkonnosti celé skupiny**. Zejména může zjistit, zda jako skupina vytváří hodnotu či nikoliv. V této práci byla vypočítaná ekonomická přidaná hodnota zjednodušeně. Pokud by management více pracoval s konsolidovanými údaji, získal by porovnání s jinými konsolidačními celky.

Konsolidace dále posiluje postavení jednotlivých společností. Po sestavení konsolidovaných výkazů může dojít k nalezení zdrojů v rámci skupiny a společnosti mohou realizovat **investiční projekty**, na které by jako individuality neměly dostatečně silné postavení, ať už z hlediska finančních zdrojů, tak rozšířenějších možností diversifikace rizika, komunikace s úřady nebo ministerstvy.

S realizací investičních projektů souvisí také **vyjednávání s finančními institucemi**. Konsolidované výkazy jsou dalším dokumentem, který může posílit postavení skupiny před externími věřiteli. Zejména banky mohou ocenit KÚZ, neboť získají relevantní a důvěryhodný výkaz, který může posílit důvěru vůči klientovi.

Podívejme se také na přínosy či výhody samotného procesu konsolidace. V rámci této diplomové práce byla využita **metoda plné konsolidace**. Nebudeme se již vracet k rozdílům jednotlivých metod. Ze všech metod je ale tato metoda nejkompexnější, i když z jistého pohledu nejnáročnější. Je potřeba zjistit a odsouhlasit veškeré vzájemné pohledávky, závazky, náklady a výnosy. Nedojde tedy jen k očištění výkazů od činností uvnitř skupiny, ale management prostřednictvím této metody získává absolutní přehled o jednotlivých společnostech, ale také o transakcích uvnitř skupiny. Jelikož v tomto případě si společnosti fakturovaly výrobky s marží, při konsolidaci dojde k odhalení vnitroskupinového hospodářského výsledku, se kterým se může také dále pracovat s pomocí interních analýz a výsledkem může být optimalizace marží.

Pokud by se společnost XY rozhodla sestavovat KÚZ dobrovolně i v dalších letech, mohla by se domluvit se svou rakouskou matkou na zakoupení licence na specializovaný **software**, který by celý proces konsolidace usnadnit.

8.9.2 Náklady projektu

Odvrácenou stránkou každého projektu jsou náklady. Ačkoliv společnost XY každoročně připravuje podklady pro konsolidaci na vyšším stupni konsolidačního celku, neovládá veškeré znalosti potřebné pro sestavení KÚZ ve vlastní režii. I pro přípravu podkladů využívá služeb externího poradce. V souvislosti s KÚZ podle českých předpisů se proto nabízejí tři možnosti:

- 1) Rozšířit smlouvu s externím poradcem o služby spojené s KÚZ podle českých právních předpisů. Cena těchto doplňkových služeb může být různá od společnosti a také podle počtu společností zahrnutých do konsolidačního celku. Náklady na externího poradce odhadujeme v rozmezí 15 000 – 40 000 Kč.
- 2) Provést konsolidaci samostatně bez externího poradce. V tomto případě by musela alespoň jedna pracovnice účetního oddělení absolvovat kurz sestavení KÚZ a vzhledem k častým změnám v právních předpisech i pravidelná školení. Společnost 1. VOX, a. s. nabízí kurz Základy konsolidace podle českých předpisů za 4 223 Kč, společnost PwC nabízí kurz rozšířený o IFRS pohled za 6 500 Kč bez

DPH. Následná každoroční školení by vyžadovala investici v podobné relaci, tj. do 10 000 Kč. Při této variantě musíme do nákladů připočítat odpovídající mzdové náklady, které připadají na čas strávený konsolidací.

- 3) Zaměstnat pracovníka, který problematiku konsolidace ovládá a kromě každoročního školení by nevyžadoval dodatečná školení. Tato varianta je nejnákladnější, protože musíme připočítat mzdové náklady v průběhu celé roku. Výhodou by mohlo být, že tento pracovník by se konsolidací mohl zabývat celoročně a flexibilně reagovat na vývoj konsolidačního celku.

V souvislosti s KÚZ je potřeba počítat také s náklady na **audit KÚZ**, které se mohou pohybovat v rozmezí od 15 000 Kč – 60 000 Kč. Bylo by vhodné, aby audit provedla stejná auditorská společnost, která provádí audit u všech společností.

Dalším náklad vzniká v souvislosti s používanou **technikou**. Pokud by se společnost XY rozhodla využít specializovaný software své rakouské matky, vznikly by náklady v podobně licenčního poplatku. Druhou možností by bylo přidat modul pro konsolidaci v účetním programu. Jelikož ale společnost XY využívá software SAP, náklady na další modul by byly velmi vysoké.

8.9.3 Rizika projektu

Rizika projektu můžeme rozdělit do dvou skupin. První z nich by zahrnovala rizika vznikající v přímé souvislosti s konsolidačním procesem. V druhé skupině bychom našli rizika spojená s důsledky konsolidace.

V souvislosti s konsolidačním procesem obecně vzniká riziko chyb. Jednak riziko vyplývá z **techniky zadávání**, tj. vzniká riziko chyb při ručním zadávání. Ruční chybu by měly odhalit kontrolní mechanismy. Pokud budou ale špatně nastaveny, chyba nebude odstraněna. Chybné nastavená kontrolních mechanismů se zvyšuje s používáním a zadáváním vzorců v MS Excelu. Dále pracovníci účetního oddělení mohou **opomenout vyloučit** některé položky a hrozí riziko nekompletní konsolidace. Velmi významné riziko je u polské a maďarské společnosti, které pro konsolidaci musí vykazovat podle českých právních předpisů. Pokud tyto předpisy nebudou dodržovat, může být celá konsolidace zkrácená. A právě toto riziko by měla snížit detailně vypracována konsolidační směrnice s jednotnými pravidly účtování. Celkově můžeme shrnout, že pokud při náročném procesu konsolidace dojde k chybě nebo opomenutí, vzniká riziko, že KÚZ nebude obecně

podávat **věrný a poctivý obraz** předmětu účetnictví. Toto riziko je možné snížit prováděním pravidelných inventarizací, sestavováním kontrolních soupisek, odsouhlasením zůstatků a samotným auditem KÚZ.

Ačkoliv získání konsolidovaných výsledků můžeme považovat za významný benefit, hrozí riziko **centralizace rozhodování**, jen na základě konsolidovaných veličin. Toto riziko můžeme zařadit do druhé kategorie, tj. rizika spojená s důsledky konsolidace. Zvyšuje se riziko, že management skupiny nebude brát v úvahu specifika jednotlivých společností a jejich individuální potřeby.

Kromě těchto konkrétních rizik nesmíme opomenout zmínit i obecná podnikatelská rizika, jakožto i riziko měnové, které plyne z držby podílů v cizí měně.

9 ZÁVĚREČNÁ ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ PRO SPOLEČNOST

Po zhodnocení celého projektu, tj. po formulaci ekonomických přínosů, nákladů a rizik, se otevírá prostor pro závěrečné zhodnocení a návrh doporučení pro další kroky společnosti v oblasti konsolidace.

Do roku 2012 společnost XY nesestavovala žádnou KÚZ, neboť byla součástí vyššího konsolidačního celku. Vztahovalo se tak na ni osvobození od této povinnosti. Ačkoliv podle rozhovoru s pí. Janíčkovou představitelé společnosti XY jezdí do Rakouska na zhodnocení účetního roku, dále se s **výsledky konsolidace** zpracované rakouskou matkou ve společnosti XY nepracuje. Jelikož konsolidace na vyšším stupni je sestavovány nepřímým systémem, společnost XY ani nemůže obdržet výsledky za její skupinu. To ve své podstatě je velmi neefektivní, neboť společnost XY je povinna zpracovat podklady pro IFRS konsolidaci své matce, ale již neobdrží žádné výsledky, které by mohla využít ve svém řízení. Proto alespoň dobrovolná konsolidace podle českých předpisů může být vítaným krokem dopředu.

Sestavení KÚZ podle českých předpisů by ale práce neměla končit. Pokud by se společnost XY rozhodla pro kontinuální sestavování, je více než vhodné **rozpracovat jednotná pravidla účtování** a dohlížet nad používáním českých účetních předpisů u svých zahraničních dcer. S tím souvisí pravidelné aktualizace konsolidační směrnice s ohledem na vývoj konsolidačního celku.

Jak bylo uvedeno v úvodu projektu, společnost XY plánuje rozšíření konsolidačního celku během následujících dvou let. Do té doby by měla propracovat nejen směrnici a jednotná pravidla účtování, ale zamyslet se nad **technikou zpracování podkladů** potřebných pro konsolidaci. Je možné nadále používat MS Excel. U této varianty ale doporučujeme propracovat jednotlivé listy a zkontrolovat vzorce tak, aby se pracovníci mohli naprosto spolehnout na sestavené soupisky. Druhou možností by bylo využít online podobu „excelovských“ tabulek a vše nasdílet svým dcerám prostřednictvím Google dokumentů. Výhodou by bylo online zadávání s možností stáhnutí té nejaktuálnější verze a rychlejší komunikace mezi společnostmi XY a dcerami. Třetí varianta spočívá v nákupu licence na specializovaný software, který používá rakouská matka, a jeho úprava pro potřeby společnosti XY.

V souvislosti s častými změnami doporučujeme **absolvování pravidelných školení** pro zaměstnance zodpovědných za sestavení KÚZ. Pravidelná doplňování vzdělání snižuje riziko chyb a opomenutí při sestavování KÚZ, a tak se snižuje riziko, že KÚZ nebude podávat věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví.

Z našeho pohledu by ale bylo potřeba se zamyslet nad přínosem celé konsolidace podle českých předpisů. Přínos konsolidovaných výsledků je nezpochybnitelný. Je ale otázkou, zda by nebylo vhodné sestavit pouze konsolidované výkazy podle **IFRS**. Společnost XY připravuje své matce podklady podle IFRS. Po skončení účetního období využívá služeb externího poradce pro převod všech individuálních závěrek na závěrky podle mezinárodních účetních standardů. Podle našeho názoru je tedy sestavování konsolidace podle české legislativy neefektivní. Společnost XY musí platit výdaje za externího poradce v případě převodu závěrek na IFRS, ale také při sestavení konsolidace pro její potřeby. Přejít na IFRS by tedy snížil náklady, ale zejména čas potřebný pro veškeré závěrkové operace.

Pokud by se společnost XY rozhodla pro přechod na IFRS, doporučujeme absolvování komplexního kurzu s možností získání zkoušky. Celodenní kurzy se pohybují v rozmezí od 3000 Kč do 6 500 Kč bez DPH (PwC, ICU). V případě kurzů s možností získání zkoušky se cena pohybuje kolem 34 000 Kč bez DPH (ACCA Academy). Na druhou stranu by společnost XY ušetřila náklady za využívání externích poradců.

Přechod na konsolidaci podle IFRS by usnadnilo přípravu podkladů pro konsolidaci na vyšší úrovni konsolidačního celku. Zlepšil by se i reporting pro mateřskou společnost a celý proces vykazování by se zefektivnil a dle našeho názoru by byl levnější.

Obecně společnosti XY doporučuje začít **pracovat s konsolidovanými výsledky** při řízení společnosti. Účelem konsolidace není pouhé sestavení nějakého výkazu, ale jde o nástroj pro poznání ekonomické situace za celou skupinu. V této diplomové práci byly naznačeny možnosti využití konsolidovaných veličin při výpočtech rentabilit a ekonomické přidané hodnoty. Kromě toho ovšem navrhuje začlenit konsolidované výsledky do **controllingového systému**. Máme tím na mysli možnost, že konsolidované výsledky budou zjišťovány v kratších intervalech, než je kalendářní rok. Tato možnost by ale znamenala vysoké nároky na zaměstnance účtárny, ale také na technické zázemí konsolidace. Vyvozujeme tedy, že k tomuto kroku by společnost XY mohla přikročit až časem tak, jak se bude vyvíjet „zázemí“ konsolidace.

Také bylo zjištěno, že jednotlivé společnosti čerpají dlouhodobé a krátkodobé úvěry od finančních institucí. Doporučujeme rozšířit sestavované výkazy o **konsolidovaný výkaz peněžních toků**, aby skupina mohla vyhodnotit reálnou potřebu finančních prostředků uvnitř skupiny. Hypoteticky by mohla zjistit, že jako skupina disponuje většími zdroji a mohla by poskytovat vnitroskupinové půjčky za lepší úrokové sazby.

Kromě hodnocení a doporučení pro samotnou konsolidaci je potřeba věnovat několik řádků i obecným faktorům.

Při hodnocení finanční výkonnosti jsme si nemohli povšimnout, že společnost D je trvale nerentabilní z hlediska vloženého kapitálu a u rentability vlastního kapitálu vykazuje nevěrohodné hodnoty. I společnost A je v oblasti vlastního kapitálu nerentabilní. Celkově bylo zjištěno, že konsolidační celek netvoří hodnotu. Proto navrhuje, aby se společnost XY věnovala **finančnímu řízení i na individuální úrovni**. Je potřeba odhalit příčiny záporného vývoje a pracovat na jejich odstranění.

Závěrem máme připomínky k **obecným účetním politikám**, které jsou v rámci skupiny nastaveny. Povšimli jsme si, že společnost XY vykazuje dlouhodobou úročenou půjčku vůči společnosti A v rámci oběžného majetku jako dlouhodobou pohledávku. Jelikož se jedná o úročenou půjčku, bylo by vhodnější ji vykazovat v dlouhodobém finančním majetku jako půjčky – ovládaná nebo ovládající osoba.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zpracování projektu vedoucímu k sestavení konsolidované účetní závěrky společnosti XY tak, aby podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví skupiny podniků, jako by se jednalo o jednu společnost.

Konsolidační proces je obecně velmi náročný a vyžaduje řadu kontrolních mechanismů. V této práci bylo využito těch základních, které prokazovaly, že aktiva a pasiva se rovnají a taktéž se rovná konsolidovaný výsledek hospodaření z rozvahy s vypočítaným v konsolidovaném výkazu zisku a ztráty. Můžeme se tedy domnívat, že konsolidovaná účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví.

V teoretické části byly zpracovány literární zdroje, zejména české účetní předpisy a odborná literatura, které se věnují problematice účetní závěrky obecně a následně konsolidované účetní závěrce. Porovnali jsme také českou legislativu s ustanoveními mezinárodních účetních standardů IFRS. V závěru teoretické části byly popsány základní ukazatele finanční výkonnosti.

Na teoretickou část navazuje část praktická, ve které se nejprve čtenář seznámí se společností XY a jejími dceřinými společnostmi. Společnost XY působí v plastikářském průmyslu a společně se svými dcerami pokrývá Českou republiku, Polsko a Maďarsko. Jelikož je sama konsolidovanou účetní jednotkou, až do roku 2012 využívala osvobození z povinnosti sestavit konsolidovanou účetní závěrku za svou skupinu. V roce 2012 se ale rozhodla doplnit své ekonomické řízení o konsolidované údaje.

Po úvodním seznámení jsme pronikli do procesu zpracování účetních informací v uvedené společnosti. Než bylo přikročeno k projektu, byly společnosti analyzovány z hlediska finanční výkonnosti.

V projektové části byly aplikovány poznatky z teoretické části. Nejprve byl vymezen konsolidační celek, který sestával celkově z pěti společností. Poté byla popsána konsolidační směrnice. Až poté bylo možné přejít k nejnáročnějším pracím, tj. vyloučení vzájemných vztahů. V této práci jsme pracovali s metodou plné konsolidace, která vyžaduje vyloučit vzájemné vztahy v plné výši a následně vykázat menšinový vlastní kapitál. Celý proces konsolidace vedl k sestavení konsolidovaných výkazů.

Součástí projektové části bylo také zhodnocení ekonomických přínosů, nákladů a rizik projektu. Hlavním přínosem konsolidace je získání nezkrácených informací pro řízení

skupiny, tj. konsolidovaných veličin, které je možné využít při hodnocení finanční výkonnosti celé skupiny. V souvislosti s konsolidací vznikají náklady, zejména náklady na vzdělávání v oblasti konsolidace a audit. Rizika vyplývají jednak ze samotného procesu konsolidace, tj. riziko chyb a neúplného vyloučení, a jednak z důsledků konsolidace pro řízení, kdy vzniká riziko centralizace rozhodování.

Celou praktickou část zakončují doporučení a závěrečné zhodnocení. Společnosti XY bylo zejména doporučeno nadále pracovat s konsolidovanými výsledky a pro usnadnění konsolidačního procesu přejít na mezinárodní účetní standardy IFRS.

V úvodu byla zmíněna potřeba jasných a očištěných informací pro řízení společností. Konsolidovaná účetní závěrka je nástrojem, jak tyto informace získat. Zda budou přínosem pro řízení, záleží i na jejich uživateli.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Deloitte : *IFRS do kapsy* [online]. 2010 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: [http://www.deloitte.com/assets/Dcom-](http://www.deloitte.com/assets/Dcom-CzechRepublic/Local%20Assets/Documents/IFRS/IFRS_do_kapsy_2010.pdf)

[CzechRepublic/Local%20Assets/Documents/IFRS/IFRS_do_kapsy_2010.pdf](http://www.deloitte.com/assets/Dcom-CzechRepublic/Local%20Assets/Documents/IFRS/IFRS_do_kapsy_2010.pdf)

Damodaran Online [online], © 2013. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>

DUŠEK, Jiří, 2011. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle*. Praha: Grada.

Finanční analýza podnikové sféry za rok 2012, © 2005. In: *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online], Praha [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument141226.html>

FIREŠ, Bohuslav a Lubomír HARN, c1997. *Mezinárodní účetní standardy*. Praha: Bilance, 398 s. ISBN 8023823493.

FIŠEROVÁ, Eva a Jaroslav FIŠER, 1998. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka pro podnikatele*. Praha: Refis, 298 s., 19 s. příl. ISBN 8090164978.

HARNA, Lubomír, 2002. *Konsolidovaná účetní závěrka - komentář: kvalifikovaný výklad změn, platných od roku 2002 na základě opatření MF*. 1. vyd. Praha: Bilance, 105 s. ISBN 808637131x.

HORNICKÁ, Renáta a Libor VAŠEK, 2012. *Konsolidace a ekvivalence majetkových účastí dle IFRS*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 348 s. ISBN 978-80-7357-969-2.

KOVANICOVÁ, Dana, 2005. *Finanční účetnictví: světový koncept : IFRS/IAS*. Vyd. 5., aktualiz. Praha: Polygon, 526 s. ISBN 8072731297.

LANDA, Martin, 2006. *Účetnictví podniku: informační zdroj podnikatelských rozhodnutí*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 495 s. ISBN 80-86861-11-2.

LOJA, Radka, 2002. *Konsolidovaná účetní závěrka - příručka: praktická příručka pro sestavování v souladu s Mezinárodními účetními standardy a českými předpisy*. 1. vyd. Praha: Bilance, 139 s. ISBN 8086371301.

MACKENZIE, Bruce, 2011. *Interpretation and application of International financial reporting standards*. Hoboken: Wiley, 1114 s. ISBN 978-0-470-55442-5.

MERITUM, © 2010. *MERITUM – výkladová řada: účetnictví podnikatelů 2010*. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-526-7

MÜLLEROVÁ, Libuše, 2009 *Účetní předpisy pro podnikatele: (zákon o účetnictví, prováděcí vyhláška k zákonu, České účetní standardy) : komentář*. 3., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, xvi, 587 s. ISBN 978-80-7357-435-2.

Interpretace. *Národní účetní rada*. © 2006. [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.nur.cz/content/view/70/40/>

Občanský zákoník: Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích); Zákon o mezinárodním právu soukromém: 2014 : úplná znění. 1. vyd. Olomouc: ANAG, c2012, 809 s. ISBN 978-80-7263-734-8.

PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ, 2012. *Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera*. 3. vyd. Praha: Linde, 333 s. ISBN 978-80-7201-872-7.

PricewaterhouseCoopers : Kapesní průvodce IFRS a rozdíly proti českému účetnictví 2012 [online]. 2012 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z WWW: <http://www.pwc.com/cz/cs/ucetnictvi/ifrs-publikace/ifrs-pocket-guide-cz-gaap-rozdily-2013.pdf>

Rakouská společnost [online], © 2014. [cit. 2014-03-20]

RYNEŠ, Petr, 2013. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2013*. Olomouc: ANAG.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2004. *Účetnictví akvizicí, fúzí a konsolidací*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 142 s. ISBN 8021034890

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2005. *Účetnictví pro manažery*. 1. vyd. Praha: Grada, 226 s. ISBN 80-247-1195-8.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2004. *Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, xi, 272 s. ISBN 8071798592.

SKÁLOVÁ, Jana a Pěva POKORNÁ, 2009. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

SLÁDKOVÁ, Eva, 2009. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 451 s. ISBN 978-80-7357-434-5.

SPOLEČNOST A, 2011. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost A

SPOLEČNOST A, 2012. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost A

Společnost A [online], © 2014. [cit. 2014-03-20]

SPOLEČNOST B, 2011. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost B

SPOLEČNOST B, 2012. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost B

Společnost B [online], © 2014. [cit. 2014-03-20]

SPOLEČNOST C, 2011. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost C

SPOLEČNOST C, 2012. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost C

Společnost C [online], © 2014. [cit. 2014-03-20]

SPOLEČNOST D, 2011. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost D

SPOLEČNOST D, 2012. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost D

Společnost D [online], © 2014. [cit. 2014-03-20]

SPOLEČNOST F, 2012. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost F

SPOLEČNOST XY, 2011. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost XY

SPOLEČNOST XY, 2012. *Příloha k účetní závěrce* [s.l.]: Společnost XY

SPOLEČNOST XY, 2012. *Přepočet vkladů společnosti XY* [s.l.]: Společnost XY

Stooq [online], © 2000-2014. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://stooq.pl/>

STROUHAL, Jiří, 2011. *Účetní závěrka. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 304 s. ISBN 978-80-7357-692-9.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2013. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 1. vyd.* Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.

WILD, John J., Ken W. SHAW a Barbara CHIAPPETTA, c2013. *Fundamental accounting principles. 21st ed.* New York, NY: McGraw-Hill/Irwin, 1078 s. ISBN 978-0-07-802558-7

Zákon o účetnictví: 2014: redakční uzávěrka 11.11.2013. Ostrava: Sagit, 2013, 48 s. ISBN 978-80-7488-016-2.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CK	Cizí kapitál
CP	Cenný papír
ČNB	Česká národní banka
ČÚL	Česká účetní legislativa
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
EAT	Čistý zisk po zdanění
EBIT	Zisk před úroky a zdaněním
EVA	Ekonomická přidaná hodnota
HUF	Maďarský forint
HV	Hospodářský výsledek
IÚZ	Individuální účetní závěrka
IFRS	International Financial Reporting Standards
KO	Konsolidační odpis
KÚZ	Konsolidovaná účetní závěrka
MKO	Měsíční konsolidační odpis
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
PLN	Polský zlotý
ROA	Rentabilita aktiv
ROE	Rentabilita vlastního kapitálu
ÚZ	Účetní závěrka
VK	Vlastní kapitál
ZK	Základní kapitál

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Proces účetní závěrky. In: Ryněš (2013, s. 248)</i>	18
<i>Obr. 2 Provázanost účetních výkazů. In: Šteker a Otrusinová (2013, s. 238)</i>	19
<i>Obr. 3 Příklady plastických obalů. In: Společnost XY, © 2014</i>	42
<i>Obr. 4 Organizační schéma koncernu (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY).....</i>	44
<i>Obr. 5 Vývoj ukazatele EBIT v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)</i>	52
<i>Obr. 6 Vývoj ukazatele ROA v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)</i>	53
<i>Obr. 7 Časový harmonogram (vlastní zpracování)</i>	87

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Nové položky v konsolidované rozvaze. In: Sedláček (2004)</i>	35
<i>Tab. 2 Nové položky v konsolidované výsledovce. In: Sedláček (2004)</i>	35
<i>Tab. 3 Vývoj EBIT za roky 2010-2012 (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	51
<i>Tab. 4 Vývoj ROA v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)</i>	52
<i>Tab. 5 Vývoj ROE v letech 2010-2012 (vlastní zpracování)</i>	53
<i>Tab. 6 Hodnoty VK (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	54
<i>Tab. 7 Vstupní data pro výpočet EVA (vlastní zpracování)</i>	54
<i>Tab. 8 Poměry CK/VK (vlastní zpracování)</i>	55
<i>Tab. 9 Přepočtená beta (vlastní zpracování)</i>	55
<i>Tab. 10 Výpočet EVA – společnost XY (vlastní zpracování)</i>	56
<i>Tab. 11 Výpočet EVA – společnost A (vlastní zpracování)</i>	56
<i>Tab. 12 Výpočet EVA – společnost B (vlastní zpracování)</i>	56
<i>Tab. 13 Výpočet EVA – společnost C (vlastní zpracování)</i>	57
<i>Tab. 14 Výpočet EVA – společnost D (vlastní zpracování)</i>	57
<i>Tab. 15 Součet EVA (vlastní zpracování)</i>	57
<i>Tab. 16 Plnění konsolidačních kritérií (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY a A-F)</i>	59
<i>Tab. 17 Konsolidační celek (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	60
<i>Tab. 18 Začlenění položek individuálních rozvah do konsolidované rozvahy (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	63
<i>Tab. 19 Kontrola rovnosti aktiv a pasiv (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	64
<i>Tab. 20 Začlenění položek individuálních výsledovek do konsolidované výsledovky (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	65
<i>Tab. 21 Kontrola rovnosti výsledku hospodaření (vlastní zpracování podle výkazů společnosti)</i>	66
<i>Tab. 22 Výpočet konsolidačního rozdílu (vlastní zpracování podle interních materiálů)</i>	66
<i>Tab. 23 Výpočet konsolidačního rozdílu (vlastní zpracování)</i>	68
<i>Tab. 24 Přehled opravek (vlastní zpracování)</i>	69
<i>Tab. 25 Přehled netto konsolidačního rozdílu (vlastní zpracování)</i>	69

<i>Tab. 26 Podíly v ovládaných společnostech (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY).....</i>	<i>71</i>
<i>Tab. 27 Majetkové vztahy (vlastní zpracování podle výkazů společnosti XY)</i>	<i>71</i>
<i>Tab. 28 Vzájemné pohledávky (vlastní zpracování podle výkazů společností)</i>	<i>72</i>
<i>Tab. 29 Vzájemné závazky (vlastní zpracování podle výkazů společností)</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 30 Kontrola rovnosti vzájemných pohledávek a závazků (vlastní zpracování podle výkazů společností).....</i>	<i>73</i>
<i>Tab. 31 Vzájemné náklady (vlastní zpracování podle výkazů společností).....</i>	<i>74</i>
<i>Tab. 32 Vzájemné výnosy (vlastní zpracování podle výkazů společností).....</i>	<i>75</i>
<i>Tab. 33 Kontrola vzájemných nákladů a výnosů (vlastní zpracování podle výkazů společností)</i>	<i>77</i>
<i>Tab. 34 Konsolidovaná rozvaha (vlastní zpracování).....</i>	<i>78</i>
<i>Tab. 35 Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty (vlastní zpracování)</i>	<i>81</i>
<i>Tab. 36 Kontrola správnosti (vlastní zpracování).....</i>	<i>84</i>
<i>Tab. 37 Porovnání ukazatele EBIT (vlastní zpracování)</i>	<i>85</i>
<i>Tab. 38 Porovnání ukazatele ROA (vlastní zpracování)</i>	<i>86</i>
<i>Tab. 39 Porovnání ukazatele ROE (vlastní zpracování)</i>	<i>86</i>
<i>Tab. 40 Porovnání ukazatele EVA (vlastní zpracování)</i>	<i>87</i>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA PI	Konsolidovaná rozvaha v plném rozsahu
PŘÍLOHA PII	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty

PŘÍLOHA PI: KONSOLIDOVANÁ ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU

				2 012	2 011
Aktiva celkem				3 342 719	3 212 558
A.			Pohledávky za upsaný základní kapitál		
B.			Dlouhodobý majetek	1 802 775	1 771 140
B. I.			Dlouhodobý nehmotný majetek	3 267	3 387
B. I.	1.		Zřizovací výdaje		
	2.		Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		
	3.		Software	3 267	3 387
	4.		Ocenitelná práva		
	5.		Goodwill		
	6.		Jiný dlouhodobý nehmotný majetek		
	7.		Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		
	8.		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		
B. II.			Dlouhodobý hmotný majetek	1 788 992	1 756 325
B. II.	1.		Pozemky	16 795	16 419
	2.		Stavby	867 011	863 673
	3.		Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	846 704	807 843
	4.		Pěstitelské celky trvalých porostů		
	5.		Základní stádo a tažná zvířata		
	6.		Jiný dlouhodobý hmotný majetek		
	7.		Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	49 679	48 643
	8.		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	8 803	19 747
	9.		Oceňovací rozdíl k nabytému majetku		
B. III.			Dlouhodobý finanční majetek	490	426
B. III.	1.		Podíly v ovládaných a řízených osobách	490	426
	2.		Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem		
	3.		Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly		
	4.		Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv		
	5.		Jiný dlouhodobý finanční majetek		
	6.		Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek		
	7.		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek		
B. IV.			Konsolidační rozdíl	10 026	11 001
	1.		Kladný konsolidační rozdíl +	10 026	11 001
	2.		Záporný konsolidační rozdíl -		
B. V.			Cenné papíry a podíly v ekvivalenci		
C.			Oběžná aktiva	1 534 602	1 437 063
C. I.			Zásoby	513 854	522 510
C. I.	1.		Materiál	235 597	226 229
	2.		Nedokončená výroba a polotovary	38 560	36 396
	3.		Výrobky	227 508	234 169
	4.		Zvířata		
	5.		Zboží	441	113
	6.		Poskytnuté zálohy na zásoby	11 748	25 603
C. II.			Dlouhodobé pohledávky	3 906	10 497
C. II.	1.		Pohledávky z obchodních vztahů	1 538	7 881
	2.		Pohledávky - ovládající a řídicí osoba		
	3.		Pohledávky - podstatný vliv		
	4.		Pohledávky za společníky, členy družstva a za		

		účastníky sdružení		
	5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	483	362
	6.	Dohadné účty aktivní		
	7.	Jiné pohledávky	1 885	2 254
	8.	Odložená daňová pohledávka		
C.	III.	Krátkodobé pohledávky	872 041	720 407
C.	III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	779 747	642 711
		2. Pohledávky - ovládající a řídicí osoba		
		3. Pohledávky - podstatný vliv		
		4. Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení		
		5. Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění		
		6. Stát - daňové pohledávky	72 430	64 403
		7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	487	2 206
		8. Dohadné účty aktivní	10 872	7 543
		9. Jiné pohledávky	8 506	3 544
C.	IV.	Krátkodobý finanční majetek	144 801	183 649
C.	IV.	1. Peníze	822	650
		2. Účty v bankách	143 979	182 999
		3. Krátkodobé cenné papíry a podíly		
		4. Pořizovaný krátkodobý finanční majetek		
D.	I.	Časové rozlišení	5 341	4 355
D.	I.	1. Náklady příštích období	5 341	4 355
		2. Komplexní náklady příštích období		
		3. Příjem příštích období		

Pasiva celkem			3 342 719	3 212 558
A.		Vlastní kapitál	1 165 568	1 086 393
A. I.		Základní kapitál	399 870	399 870
A. I.	1.	Základní kapitál	399 870	399 870
	2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)		
	3.	Změny základního kapitálu		
A. II.		Kapitálové fondy	- 72 746	- 68 989
A. II.	1.	Emisní ážio		
	2.	Ostatní kapitálové fondy	193 709	179 462
	3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	- 266 455	- 248 451
	4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách		
A. III.		<i>Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku</i>	43 905	45 779
A. III.	1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	41 914	41 831
	2.	Statutární a ostatní fondy	1 991	3 948
A. IV.		Výsledek hospodaření minulých let	633 368	521 621
A. IV.	1.	Nerozdělený zisk minulých let	920 433	821 485
	2.	Neuhrazená ztráta minulých let	- 87 065	- 299 864
A. V.		Výsledek hospodaření běžného účetního období /+/-/	161 171	188 112
B.		Cizí zdroje	1 922 966	1 899 855
B. I.		Rezervy	36 834	31 445
B. I.	1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů		
	2.	Rezerva na důchody a podobné závazky		
	3.	Rezerva na daň z příjmů		
	4.	Ostatní rezervy	36 834	31 445
B. II.		Dlouhodobé závazky	319 540	183 772
B. II.	1.	Závazky z obchodních vztahů	257 151	144 860
	2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba		
	3.	Závazky - podstatný vliv		
	4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení		
	5.	Dlouhodobé přijaté zálohy		
	6.	Vydané dluhopisy		
	7.	Dlouhodobé směnky k úhradě		
	8.	Dohadné účty pasivní		
	9.	Jiné závazky		
	10.	Odložený daňový závazek	62 389	38 912
B. III.		Krátkodobé závazky	700 665	686 928
B. III.	1.	Závazky z obchodních vztahů	639 223	623 242
	2.	Závazky - ovládající a řídicí osoba		
	3.	Závazky - podstatný vliv		
	4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení		
	5.	Závazky k zaměstnancům	30 585	26 627
	6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 535	12 128
	7.	Stát - daňové závazky a dotace	7 115	8 828
	8.	Krátkodobé přijaté zálohy		
	9.	Vydané dluhopisy		
	10.	Dohadné účty pasivní	10 961	16 103
	11.	Jiné závazky	2 246	3 159
B. IV.		Bankovní úvěry a výpomoci	865 926	997 709

B.	IV.	1.	<i>Bankovní úvěry dlouhodobé</i>	103 399	114 597
		2.	Krátkodobé bankovní úvěry	762 527	883 112
		3.	Krátkodobé finanční výpomoci		
C.	I.		Časové rozlišení	21 762	26 636
C.	I.	1.	Výdaje příštích období	21 762	26 636
		2.	Výnosy příštích období		
D.			Menšinový vlastní kapitál	232 423	199 675
	I.		Menšinový základní kapitál	224 537	220 128
	II.		Menšinové kapitálové fondy	104 917	87 930
	III.		Menšinové fondy ze zisku včetně nerozděleného zisku a neuhrazené ztráty minulých let	- 126 797	- 119 413
	IV.		Menšinový výsledek hospodaření běžného účetního období	29 765	11 030

PŘÍLOHA PII: KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

			2 012	2 011
I.		Tržby za prodej zboží	135 836	121 396
A.		Náklady vynaložené na prodané zboží	106 469	82 403
+		Obchodní marže	29 367	38 993
II.		Výkony	4 433 995	4 139 469
II.	1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	4 307 317	3 995 308
	2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	126 678	144 161
	3.	Aktivace	0	0
B.		Výkonová spotřeba	3 466 118	3 207 232
B.	1.	Spotřeba materiálu a energie	3 168 753	2 935 293
	2.	Služby	297 365	271 939
+		Přidaná hodnota	997 244	971 230
C.		Osobní náklady	481 985	469 150
C.	1.	Mzdové náklady	341 772	343 087
	2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	0	0
	3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	112 954	102 758
	4.	Sociální náklady	27 259	23 305
D.		Daně a poplatky	8 183	6 818
E.		Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	181 452	166 658
III.		Zúčtování (odpis) konsolidačního rozdílu do výnosů		
F.		Zúčtování (odpis) konsolidačního rozdílu do nákladů	976	976
IV.		Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	78 703	105 616
IV.	1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	10 475	10 408
	2.	Tržby z prodeje materiálu	68 228	95 208
G.		Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	70 336	95 786
G.	1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	14 301	7 226
	2.	Prodaný materiál	56 035	88 560
H.		Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	449	- 9 706
V.		Ostatní provozní výnosy	20 442	51 194
I.		Ostatní provozní náklady	50 345	89 760
VI.		Převod provozních výnosů		
J.		Převod provozních nákladů		
*		Konsolidovaný provozní výsledek hospodaření	302 663	308 598
VII.		Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		
K.		Prodané cenné papíry a podíly		
VIII.		Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0
VIII.	1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatných vlivem		
	2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů		
	3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku		

IX.		Výnosy z krátkodobého finančního majetku		
L.		Náklady z finančního majetku		
X.		Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů		
M.		Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů		
N.		Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti		
XI.		Výnosové úroky	401	323
O.		Nákladové úroky	38 237	31 124
XII.		Ostatní finanční výnosy	79 420	85 925
P.		Ostatní finanční náklady	80 554	100 274
XIII.		Převod finančních výnosů		
Q.		Převod finančních nákladů		
*		Konsolidovaný finanční výsledek hospodaření	- 38 970	- 45 150
R.		Daň z příjmů za běžnou činnost	72 756	64 306
R.	1.	-splatná	49 279	52 571
	2.	-odložená	23 477	11 735
**		Konsolidovaný výsledek hospodaření za běžnou činnost	190 936	199 141
XIV.		Mimořádné výnosy		
S.		Mimořádné náklady		
T.		Daň z příjmů z mimořádné činnosti		
T.	1.	-splatná		
	2.	-odložená		
*		Konsolidovaný mimořádný výsledek hospodaření		
U.		Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	29 765	11 030
***		Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období bez podílu ekvivalence (+/-)	161 171	188 112
z toho	1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období bez menšinových podílů	161 171	188 112
	2.	Menšinový výsledek hospodaření běžného účetního období	29 765	11 030
*		Podíl na výsledku hospodaření v ekvivalenci		
***		Konsolidovaný výsledek hospodaření za účetní období včetně podílu ekvivalence (+/-)	190 936	199 141
****		Výsledek hospodaření před zdaněním	263 692	263 447